

საქართველოს მთავრობის

დადგენილება №600

2016 წლის 28 დეკემბერი

ქ. თბილისი

ტექნიკური რეგლამენტის – ზოგიერთი გადამდები ღრუბლისებრი ენცეფალოპათიების პრევენციის, კონტროლისა და აღმოფხვრის წესის დამტკიცების შესახებ

მუხლი 1

პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 56-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 58-ე მუხლის მე-2 ნაწილისა და სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 75-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, დამტკიცდეს თანდართული ტექნიკური რეგლამენტი – „ზოგიერთი გადამდები ღრუბლისებრი ენცეფალოპათიების პრევენციის, კონტროლისა და აღმოფხვრის წესი“.

მუხლი 2

დადგენილება, გარდა ამ დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მე-16 – მე-18, მე-60, 69-ე, 78-ე – 84-ე მუხლებისა, ამოქმედდეს 2020 წლის პირველი იანვრიდან.

მუხლი 3

ამ დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მე-16 – მე-18, მე-60, 69-ე, 78-ე – 84-ე მუხლები ამოქმედდეს 2027 წლის პირველი იანვრიდან.

პრემიერ-მინისტრი

გიორგი კვიციანი

**ტექნიკური რეგლამენტი - ზოგიერთი გადამდები ღრუბლისებრი
ენცეფალოპათიების პრევენციის, კონტროლისა და აღმოფხვრის წესი**

თავი I

ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. გამოყენების სფერო და მიზანი

1. ეს „ტექნიკური რეგლამენტი - ზოგიერთი გადამდები ღრუბლისებრი ენცეფალოპათიების პრევენციის, კონტროლისა და აღმოფხვრის წესი“ (შემდგომში - წესი) ადგენს ცხოველებში გადამდები ღრუბლისებრი ენცეფალოპათიების (შემდგომში - გლე) პრევენციის, კონტროლისა და აღმოფხვრის წესებს და ვრცელდება ცოცხალი ცხოველებისა და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტების წარმოებაზე, ბაზარზე განთავსებაზე და რიგ შემთხვევებში, მათ იმპორტსა და ექსპორტზე.

2. ეს წესი არ ვრცელდება:

ა) კოსმეტიკურ და სამკურნალო საშუალებებზე, სამედიცინო მოწყობილობებზე, მათ საწყის მასალაზე (ნედლეულზე) ან შუალედურ პროდუქტზე;

ბ) პროდუქტზე, რომლებიც არ არის განკუთვნილი სურსათში, ცხოველის საკვებში, სასუქში ან მათ საწყის მასალაში (ნედლეულში) ან შუალედურ პროდუქტში გამოსაყენებლად;

გ) ცხოველური წარმოშობის პროდუქტზე, რომელიც განკუთვნილია გამოფენისთვის, სწავლებისთვის, სამეცნიერო კვლევებისათვის, სპეციალური კვლევებისა და გამოკვლევისთვის, იმ პირობით, რომ ეს პროდუქტი არ მოიხმარება ან არ გამოიყენება ადამიანის და ცხოველის მიერ, გარდა იმ პროდუქტისა, რომელიც ინახება შესაბამისი სამეცნიერო-კვლევითი პროექტებისთვის;

დ) ცოცხალ ცხოველზე, რომელიც გამოიყენება ან განკუთვნილია კვლევებისთვის.

3. ამ წესით დადგენილი მოთხოვნების შესრულებას უზრუნველყოფს საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს (შემდგომში - სამინისტრო) სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო (შემდგომში - სააგენტო), სსიპ - სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი (შემდგომში - ცენტრი) და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - შემოსავლების სამსახური (შემდგომში - სამსახური), თავისი კომპეტენციის ფარგლებში.

მუხლი 2. ცოცხალი ცხოველებისა და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის განცალკევება

ამ წესის პირველ მუხლით განსაზღვრული ცოცხალი ცხოველის ან ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის, პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ა-გ“ ქვეპუნქტებით ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის, პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით ცოცხალი ცხოველების ჯვარედინი დაბინძურების ან ურთიერთჩანაცვლების თავიდან აცილების მიზნით, ისინი ყოველთვის უნდა ინახებოდეს ცალკე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი ცოცხალი ცხოველი ინახება ან ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი იწარმოება, სულ მცირე გლე-თან დაკავშირებულ ჯანმრთელობის დაცვის იგივე პირობებში.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტებები

1. ამ წესის მიზნებისათვის, მასში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **გლე** - ყველა გლე, გარდა ადამიანში განვითარებულისა;

ბ) **ბაზარზე განთავსება** - ნებისმიერი ოპერაცია, რომლის მიზანია ამ წესით გათვალისწინებული ცოცხალი ცხოველის ან ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის გაყიდვა, ნებისმიერი სხვა ფორმით მიწოდება ანაზღაურებით ან მის გარეშე ან შენახვა შემდგომი მიწოდების მიზნით;

გ) **ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი** - ნებისმიერი პროდუქტი, რომელიც შეიცავს ან მიღებულია გლე-ის ამთვისებელი ნებისმიერი ცხოველისაგან;

დ) **საწყისი მასალა (ნედლეული)** - ნედლი მასალა ან ნებისმიერი სხვა ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი, რომლისგანაც ან რომლის საშუალებითაც მზადდება ამ წესის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებში მითითებული პროდუქტები;

ე) **ცწადპ** - ცხოველური წარმოშობის არასასურსათო დანიშნულების პროდუქტი -ცხოველის მთლიანი სხეული ან მისი ნაწილი, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი ან ცხოველისგან მიღებული სხვა პროდუქტი, რომლებიც არ არის განკუთვნილი ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის, მათ შორის ოოციტი, ემბრიონი და სპერმა;

ვ) **მეორადი პროდუქტი** - ცწადპ-ის ერთი ან მეტი დამუშავების, გარდაქმნის (ტრანსფორმაციის) ან გადამუშავების პროცესის გავლის შედეგად მიღებული პროდუქტები;

ზ) განსაკუთრებული რისკის მასალა - ქსოვილები, თუ ისინი მიღებულია ცხოველებისგან, რომლებიც წარმოშობილია მსხვილფეხა საქონლის ღრუბლისებრ ენცეფალოპათიაზე (შემდეგში - მსლე):

ზ.ა) კონტროლირებადი რისკის ან დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რომელიმე მათი რეგიონიდან:

ზ.ა.ა) მსხვილფეხა საქონელში:

ზ.ა.ა.ა) 12 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველის თავის ქალა (გარდა ქვედა ყბისა), თავის ტვინისა და თვალების ჩათვლით და ზურგის ტვინი;

ზ.ა.ა.ბ) 30 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველის ხერხემლის სვეტი, დორსალური განგლია, გარდა კუდის მალეებისა, ხერხემლის კისრის, გულმკერდის, წელის მალეების მოგრძო და განივი მორჩებისა, გავის შუა ქედისა და გავის ფრთებისა;

ზ.ა.ა.გ) ყველა ასაკის ცხოველის ნუშურა ჯირკვლები, წვრილი ნაწლავის ბოლო 4 მეტრი, ბრმა ნაწლავი და ჯორჯალი.

ზ.ა. ბ) ცხვარსა და თხაში:

ზ.ა.ბ.ა) 12 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველის ან მუდმივი საჭრელი კბილების მქონე ცხოველის თავის ქალა, მათ შორის თავის ტვინი და თვალები, ნუშურა ჯირკვალი და ზურგის ტვინი;

ზ.ა.ბ.ბ) ყველა ასაკის ცხოველის ელენტა და თემოს ნაწლავი (წვრილი ნაწლავის ბოლო სეგმენტი);

ზ.ბ) უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან:

ზ.ბ.ა) მსხვილფეხა საქონელში 12 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველის თავის ქალა (გარდა ქვედა ყბისა), თავის ტვინისა და თვალების ჩათვლით, და ზურგის ტვინი;

ზ.ბ.ბ) ცხვარსა და თხაში:

ზ.ბ.ბ.ა) 12 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველის ან მუდმივი საჭრელი კბილების მქონე ცხოველის თავის ქალა, მათ შორის თავის ტვინი და თვალები, ნუშურა ჯირკვალი და ზურგის ტვინი;

ზ.ბ.ბ.ბ) ყველა ასაკის ცხოველის ელენტა და თემოს ნაწლავი (წვრილი ნაწლავის ბოლო სეგმენტი).

თ) გლე-ით დაინფიცირებაზე საექვო ცხოველი - ცოცხალი, დაკლული ან მკვდარი ცხოველი, რომელიც ავლენს ან გამოავლინა ნევროლოგიური ან ქვევითი დარღვევები ან ცენტრალური ნერვული სისტემის მოშლასთან დაკავშირებული საერთო მდგომარეობის პროგრესული გაუარესება და რასთან დაკავშირებითაც კლინიკური გამოკვლევების, მკურნალობაზე საპასუხო რეაქციის, პათანატომიური გამოკვლევის ან დაკვლისწინა ან დაკვლის შემდგომი ლაბორატორიული გამოკვლევის საფუძველზე შეგროვებული ინფორმაცია არ იძლევა სხვა დიაგნოზის

დასმის საშუალებას. მსღე-ზე ეჭვი მიიტანება იმ შემთხვევაში, თუ მსხველფეხა საქონელი ამ დაავადების გამოვლენის სწრაფ ტესტზე აჩვენებს დადებით შედეგს;

ი) **სადგომი** - ნებისმიერი ადგილი, სადაც ხდება ამ წესით გათვალისწინებული ცხოველის მოვლა-შენახვა, სანაშენე საქმიანობა და საზოგადოებისთვის ჩვენება;

კ) **ნიმუშის აღება** - ნიმუშის აღება ცხოველიდან ან მათი გარემოდან ან ცხოველური წარმოშობის პროდუქტიდან, რომლითაც უზრუნველყოფილია სტატისტიკურად სწორი რეპრეზენტატიულობა დაავადების დაიაგნოზის დასმის, ნათესაური კავშირის განსაზღვრის, ჯანმრთელობაზე მეთვალყურეობის ან ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებში მიკრობიოლოგიური აგენტების ან ზოგიერთი მასალის მონიტორინგისათვის;

ლ) **სასუქი** - ნიადაგში უტილიზირებული ნებისმიერი ნივთიერება, რომელიც შეიცავს ცხოველური წარმოშობის პროდუქტს, რათა ხელი შეუწყოს ვეგეტაციას. ის შეიძლება შეიცავდეს ბიოგაზის წარმოების და კომპოსტის მომზადების შედეგად მიღებულ გადამუშავებულ ნარჩენებს;

მ) **სწრაფი ტესტი** - ამ წესის XV თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდები, რომელთა შედეგები ცნობილი ხდება 24 საათის განმავლობაში;

ნ) **ალტერნატიული ტესტი** - ამ წესის მე-9 მუხლის მე-4 პუნქტში მითითებული ტესტები, რომლებიც გამოიყენება განსაკუთრებული რისკის მასალის შეფასების ალტერნატივად;

ო) **მექანიკურად განცალკევებული ხორცი** - პროდუქტი, რომელიც მექანიკური საშუალებების გამოყენებით განცალკევებულია ძვლისაგან, რაც იწვევს ცხოველის კუნთის ბოჭკოვანი სტრუქტურის დარღვევას ან შეცვლას;

პ) **პასიური მეთვალყურეობა** - ანგარიშგება გლე-ით დაინფიცირებაზე საეჭვო ყველა ცხოველის შესახებ, ხოლო როდესაც კლინიკური გამოკვლევის შედეგად შეუძლებელია გლე-ით დაინფიცირების გამორიცხვა, ასეთი ცხოველის ლაბორატორიული გამოკვლევა;

ჟ) **აქტიური მეთვალყურეობა** - ქვეყანაში ან რეგიონში გლე-ის ევოლუციის და გავრცელების დადგენის მიზნით გლე-ით დაინფიცირებაზე არასაეჭვო ცხოველის - გადაუდებლად დაკლული ცხოველის, დაკვირვების ქვეშ მყოფი ცხოველის დაკვლისწინა შემოწმებისას, დავარდნილი საქონლის, დაკლული ჯანმრთელი ცხოველის და გლე-ის შემთხვევებთან დაკავშირებით წუნდებული ცხოველის ლაბორატორიული გამოკვლევა;

რ) **ფერმის ცხოველი:**

რ.ა) ნებისმიერი ცხოველი, რომელსაც ინახავენ, ასუქებენ ან ამრავლებენ და გამოიყენება სურსათის, მატყლის, ბეწვის, ბუმბულის, ტყავის, კანის ან ცხოველისგან

მიღებული ნებისმიერი სხვა პროდუქტის წარმოებისათვის ან სხვა ფერმერული მიზნებისთვის;

რ.ბ) ცხენისებრები.

ს) **საბეწვე ცხოველი** - ცხოველი, რომლსაც ინახავენ ან ამრავლებენ ბეწვის წარმოებისთვის და არ გამოიყენება ადამიანის მიერ სურსათად მოხმარებისთვის;

ტ) **სისხლის პროდუქტი** - სისხლისგან ან სისხლის ნაწილაკებისგან წარმოებული მეორადი პროდუქტი, გარდა სისხლის ფქვილისა; სისხლის პროდუქტი მოიცავს გამომშრალ/გაყინულ/თხევად პლაზმას, კონსერვანტით ან ანტიკოაგულანტით სტაბილიზირებულ გამომშრალ სისხლს, გამომშრალ/გაყინულ/თხევად წითელ უჯრედებს ან მის ნაწილაკებსა და ნარევებს;

უ) **გადამუშავებული ცხოველური ცილა** - ცხოველური ცილა, რომელიც წარმოებულია მთლიანად მე-3 კატეგორიის მასალიდან და დამუშავებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად (მათ შორის სისხლის ფქვილი და თევზის ფქვილი), იმისათვის, რომ ისინი შესაბამისად იქნეს მიჩნეული ცხოველის საკვების მასალად პირდაპირი გამოყენებისთვის ან ნებისმიერი სხვა გამოყენებისთვის ცხოველის საკვებ პროდუქტებში, მათ შორის შინაური ბინადარი ცხოველების საკვებში, ორგანულ სასუქში ან ნიადაგის გამანაყოფიერებელში; თუმცა ეს არ უნდა მოიცავდეს სისხლის პროდუქტს, რძეს, რძის შემცველ პროდუქტს, რძის მეორად პროდუქტს, ხსენს, ხსენის პროდუქტს და ცენტრიფუგირების ან სეპარაციის დროს გამოყოფილ ნალექს, ჟელატინს, ჰიდროლიზებულ ცილას და კალციდიფოსფატს, კვერცხს და კვერცხის პროდუქტებს, მათ შორის კვერცხის ნაჭუჭს, კალციტრიფოსფატს და კოლაგენს;

ფ) **თევზის ფქვილი** გადამუშავებული ცხოველური ცილა, რომელიც მიღებულია წყლის ცხოველისგან, გარდა ზღვის ძუძუმწოვრებისა;

ქ) **კოლაგენი** - ცილაზე დაფუძნებული პროდუქტი, რომელიც წარმოებულია ცხოველის ტყავის, კანის, ძვლებისა და მყესებისგან;

ღ) **ჟელატინი** - ნატურალური, ხსნადი ცილა, ჟელატინიზირებული ან არაჟელატინიზირებული, რომლებიც მიღებულია ცხოველების ძვლების, კანის, ტყავის, მყესისა და ძარღვისაგან წარმოებული კოლაგენის ნაწილობრივი ჰიდროლიზის შედეგად;

ყ) **ჰიდროლიზებული ცილები** - ცწადპ-ის ჰიდროლიზით მიღებული პოლიპეპტიდები, პეპტიდები, ამინომჟავები და მათ ნარევები;

შ) **შინაური ბინადარი ცხოველის დაკონსერვებული საკვები** - ჰერმეტიკულად დალუქულ კონტეინერში მოთავსებული თერმულად დამუშავებული საკვები;

ჩ) **შინაური ბინადარი ცხოველის საკვები** - საკვები, რომელიც გამოიყენება შინაური ბინადარი ცხოველისთვის და ძალის საღრღნელი ძვალი, რომელიც

მოიცავს ცწადპ-ს ან მეორად პროდუქტს, რომლებიც:

ჩ.ა) თავის მხრივ მოიცავს მე-3 კატეგორიის მასალას, გარდა:

ჩ.ა.ა) მკვდარი ცხოველებისგან მიღებული ტყავის, კანის, ჩლიქის, ბუმბულის, მატყლის, რქის, ბალნისა და ბეწვის, რომლებზეც არ აღინიშნება ადამიანზე ან ცხოველზე გადამდები დაავადების რაიმე ნიშანი;

ჩ.ა.ბ) ცხოველის ცხიმოვანი ქსოვილისა, რომელზეც არ აღინიშნება ადამიანზე ან ცხოველზე გადამდები დაავადების რაიმე ნიშანი და რომელიც დაკლული იყო სასაკლაოზე და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი დაკვლისწინა შემოწმების შედეგად მიჩნეულ იქნა ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის ვარგისად;

ჩ.ა.გ) საზოგადოებრივი კვების ანარჩენებისა, გარდა საერთაშორისო სატრანსპორტო საქმიანობაში ჩართული სატრანსპორტო საშუალებებისგან მორჩენილი პირველი კატეგორიის ანარჩენებისა;

ჩ.ბ) შესაძლოა მოიცავდეს იმპორტირებულ პირველი კატეგორიის მასალას, რომელიც შეიცავს იმ ცხოველებისგან წარმოებულ ცწადპ-ს, რომლებიც დაექვემდებარა აკრძალულ მკურნალობას „მეცხოველეობაში ჰორმონული და თირეოსტატიკური მოქმედების მქონე ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და ბეტა-აგონისტების გამოყენების აკრძალვის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 11 იანვრის №10 დადგენილების შესაბამისად.

ც) შინაური ბინადარი ცხოველის გადამუშავებული საკვები - საკვები, გარდა ნედლი საკვებისა, რომელიც აკმაყოფილებს ქვემოთ ჩამოთვლილ პირობებს:

ც.ა) შინაური ბინადარი ცხოველის დაკონსერვებული საკვები, რომელიც დაექვემდებარა თერმულ დამუშავებას არანაკლებ $F_c = 3$ მაჩვენებელზე;

ც.ბ) შინაური ბინადარი ცხოველის გადამუშავებული საკვები, გარდა შინაური ბინადარი ცხოველის დაკონსერვებული საკვებისა, რომელიც აკმაყოფილებს ამ ქვეპუნქტის „ც.ბ.დ“ და „ც.ბ.ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს და დაექვემდებარა ამ ქვეპუნქტის „ც.ბ.ა - ც.ბ.გ“ ქვეპუნქტებით დადგენილ ერთ-ერთ მოთხოვნას:

ც.ბ.ა) საბოლოო პროდუქტის მთლიან შემადგენლობაში თერმულ დამუშავებას სულ მცირე 90°C -ზე;

ც.ბ.ბ) ცხოველური წარმოშობის ინგრედიენტების თერმულ დამუშავებას სულ მცირე 90°C -ზე;

ც.ბ.გ) წარმოებულ იქნა ცხოველური წარმოშობის ცხოველის საკვების მასალა:

ც.ბ.გ.ა) ხორცის ან ხორცის პროდუქტებისგან მიღებული ცწადპ-ის ან მეორადი პროდუქტის გამოყენებით, რომლებიც მთლიან შემადგენლობაში დაექვემდებარენ თერმულ დამუშავებას სულ მცირე 90°C -ზე;

ც.ბ.გ.ბ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად წარმოებული შემდეგი მეორადი პროდუქტის გამოყენებით: რძე და რძის

მეორადი პროდუქტი, ჟელატინი, ჰიდროლიზებული ცილა, კვერცხის პროდუქტები, კოლაგენი, სისხლის პროდუქტები, გადამუშავებული ცხოველური ცილა თევზის ფქვილის ჩათვლით, გადამდნარი ცხიმი, თევზის ქონი, კალციუმ დიფოსფატი, კალციუმ ტრიფოსფატი ან არომატიზატორად გამოყენებული შიგნეულობა (flavouring innards);

ც.ბ.გ.გ) რომელიც სააგენტოს ავტორიზაციის შემთხვევაში დაექვემდებარა ისეთ დამუშავებას (გამოშრობა ან ფერმენტაცია), რომელიც უზრუნველყოფს, რომ შინაური ბინადარი ცხოველის საკვები არ წარმოადგენდეს მიუღებელ რისკს საზოგადოებისა და ცხოველთა ჯანმრთელობისათვის;

ც.ბ.გ.დ) რომელიც ხმელეთისა და წყლის უხერხემლო ცხოველებიდან მიღებული ცწადპ-ს შემთხვევაში, გარდა იმ სახეობებისა, რომელიც პათოგენურია ადამიანის ან ცხოველისთვის, ასევე მღრღნელებისა და ბოცვრისნაირების რიგის ცხოველებისა და მათი ნაწილებიდან მიღებული ცწადპ-დან, გარდა პირველი და მე-2 კატეგორიის მასალისა და წყლის ცხოველის, წყლისა და ხმელეთის უხერხემლოებიდან მიღებული ცწადპ-დან და სააგენტოს ავტორიზაციის შემთხვევაში, დაექვემდებარა ისეთ დამუშავებას, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ შინაური ბინადარი ცხოველის საკვები არ წარმოადგენდეს მიუღებელ რისკს საზოგადოებისა და ცხოველთა ჯანმრთელობისათვის;

ც.ბ.დ) წარმოების შემდგომ დაცულია ყველა სახის გამაფრთხილებელი ზომა დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად;

ც.ბ.ე) შეფუთულია ახალ შესაფუთ მასალაში.

დ) **ცხოველის საკვები** - ცხოველის საკვებად განკუთვნილი ნებისმიერი გადამუშავებული, ნაწილობრივ გადამუშავებული ან გადაუმუშავებელი ნივთიერება ან პროდუქტი, მათ შორის დანამატები;

წ) **ცხოველის საკვების მასალა** - მცენარეული ან ცხოველური წარმოშობის ბუნებრივ მდგომარეობაში მყოფი, ახალი ან დაკონსერვებული და საწარმოო გადამუშავებიდან მიღებული პროდუქტი, ორგანული ან არაორგანული ნივთიერებები, მასში ცხოველის საკვების დანამატების შემცველობის მიუხედავად, რომელთა ძირითადი მიზანია დააკმაყოფილოს ცხოველის ბუნებრივი მოთხოვნილება უშალოდ ასეთი საკვების, ან მათი გადამუშავების შემდეგ ან კომბინირებული საკვების შერევით ან პრემიქსების გადამტანით;

ჭ) **ცხოველის კომბინირებული საკვები** - ცხოველის საკვების მასალის არანაკლებ ორი შენარევი, მიუხედავად მასში ცხოველის საკვების დანამატების შემცველობისა, ცხოველის სრულყოფილი (ბალანსირებული) ან დამატებითი საკვების სახით;

ბ) ცხოველის სრულყოფილი (ბალანსირებული) საკვები - ცხოველის კომბინირებული საკვები, რომელიც თავისი შემადგენლობით აკმაყოფილებს ცხოველის დღიურ ფიზიოლოგიურ მოთხოვნილებას;

ჯ) აკვაკულტურის ცხოველი - ნებისმიერი წყლის ცხოველი მისი სიცოცხლის ყველა ეტაპზე, მათ შორის კვერცხი და სპერმა/გამეტა, ველურ გარემოში მოზინადრე წყლის ცხოველი, კულტივირებული ფერმაში ან მოლუსკების კულტივირების არეალში;

3) წყლის ცხოველი - თევზი, რომელიც მიეკუთვნება *Agnatha*-ს ზეკლასს და *Chondrichthyes and Osteichthyes*-ს კლასს, მოლუსკები, რომელიც მიეკუთვნება *Mollusca*-ს ტიპს, კიბოსნაირები, რომელიც მიეკუთვნება *Crustacea*-ს ქვეტიპს;

3¹) მსღე-ის ადგილობრივი შემთხვევა - მსღე-ის შემთხვევა, რომელთან დაკავშირებითაც ნათლად არ იყო დემონსტრირებული, რომ ინფექცია წარმოიქმნა ცოცხალი ცხოველის იმპორტამდე;

3²) კოჰორტა - მსხვილფეხა საქონლის ჯგუფი, რომელიც მოიცავს:

3².ა) ცხოველებს, რომლებიც დაიბადნენ დაავადებული მსხვილფეხა საქონლის ჯოგში დაავადებული მსხვილფეხა საქონლის დაბადების თარიღამდე ან მის შემდეგ 12 თვის განმავლობაში;

3².ბ) ცხოველებს, რომლებიც სიცოცხლის პირველი წლის განმავლობაში იზრდებოდნენ დაავადებულ სიცოცხლის პირველ წელიწადში მყოფ მსხვილფეხა საქონელთან ერთად.

3³) შემთხვევის ინდექსი (მაჩვენებელი) - პირველი ცხოველი სადგომში ან განსაზღვრულ ეპიდემიოლოგიურ ჯგუფში, რომელსაც დაუდასტურდა გლე;

3⁴) გლე წვრილფეხა საქონელში - ცხვარში ან თხაში ანომალური პრიონის ცილის (შემდეგში -PrP) დამადასტურებელი ტესტით გლე-ის შემთხვევის გამოვლენა;

3⁵) სკრეპის შემთხვევა - ცხვარში ან თხაში გლე-ის დადასტურებული შემთხვევა, როდესაც მსღე-ის დიაგნოზი გამორიცხულია იმ კრიტერიუმების თანახმად, რომელიც ჩამოყალიბებულია წვრილფეხა საქონელში გლე-ის შტამის მახასიათებლის შესახებ რეფერენს ლაბორატორიის ტექნიკურ სახელმძღვანელოში;

3⁶) სკრეპის კლასიკური შემთხვევა - სკრეპის დადასტურებული შემთხვევა კლასიფიცირებული, როგორც კლასიკური იმ კრიტერიუმების შესაბამისად, რომელიც ჩამოყალიბებულია წვრილფეხა საქონელში გლე-ის შტამის მახასიათებლის შესახებ რეფერენს ლაბორატორიის ტექნიკურ სახელმძღვანელოში;

3⁷) სკრეპის ატიპური შემთხვევა - სკრეპის დადასტურებული შემთხვევა, რომელიც განსხვავდება კლასიკური სკრეპისგან იმ კრიტერიუმების შესაბამისად,

რომელიც ჩამოყალიბებულია წვრილფეხა საქონელში გლე-ის შტამის მახასიათებლის შესახებ რეფერენს ლაბორატორიის ტექნიკურ სახელმძღვანელოში;

3⁸) **პრიონის ცილის გენოტიპი** - ორი ალელის კომბინაცია ცხვარში, სადაც ალელი განისაზღვრება პრიონის ცილის გენის 135, 154, 171 კოდონებში კოდირებული ამინომჟავებით. თითოეული ალელი აღინიშნება სამასოიანი კოდით:

ალელი	136 პოზიციაზე კოდირებული ამინომჟავა	154 პოზიციაზე კოდირებული ამინომჟავა	171-ე პოზიციაზე კოდირებული ამინომჟავა
ARR	ალანინი	არგინინი	არგინინი
AHQ	ალანინი	ჰისტიდინი	გულტამინი
ARH	ალანინი	არგინინი	ჰისტიდინი
ARQ	ალანინი	არგინინი	გლუტამინი
VRQ	ვალინი	არგინინი	გლუტამინი

3⁹) **მსღე-ის შემთხვევა** - ამ წესის 97-ე და 98-ე მუხლებით დადგენილი მეთოდებისა და პროტოკოლების შესაბამისად რეფერენს ლაბორატორიაში დადასტურებული მსღე;

3¹⁰) **მსღე-ის კლასიკური შემთხვევა** - მსღე-ის შემთხვევა კლასიფიცირებული იმ კრიტერიუმების შესაბამისად, რომელიც დადგენილია რეფერენს ლაბორატორიის მეთოდით მსხვილფეხა საქონლის გლე-ის იზოლატის კლასიფიკაციისათვის;

3¹¹) **მსღე-ის ატიპური შემთხვევა** - მსღე-ის შემთხვევა, რომელიც მსღე-ის იზოლატების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებული რეფერენს ლაბორატორიის მეთოდში ჩამოყალიბებული კრიტერიუმების შესაბამისად არ კლასიფიცირდება, როგორც მსღე-ის კლასიკური შემთხვევა;

3¹²) **18 თვეზე მეტი ასაკის ცხვარი და თხა** - ცხვარი და თხა, რომელთა ასაკი დასტურდება სადგომის წინგნაკით, მონაცემთა ელექტრონული ბაზის ან გადაადგილების დოკუმენტით ან რომელმაცამოკრილი აქვთ ორზე მეტი მუდმივი საჭრელი კბილი;

3¹³) **მაღალი გენეტიკური მნიშვნელობის ფარა** - ერთ სადგომში ან/და ერთი მფლობელის პასუხისმგებლობის ქვეშ წმინდა სისხლის სანაშენე ცხვრის ფარა წმინდა სისხლის სანაშენე ცხვრითა და თხით, ან ნებისმიერი ცხვრის ფარა, რომელიც ცენტრის მიერ მიჩნეულია, რომ არის ბაზრისთვის ან სანაშენე ცხვრის წარმოებისათვის მნიშვნელოვანი და სურს მისი გამოკვლევაში ჩართვა. მაღალი გენეტიკური მნიშვნელობის ფარა მოიცავს ხელოვნური განაყოფიერებისათვის გამოყენებულ ყოჩსაც, მაგრამ არ მოიცავს კომერციულ ნერბთან გამრავლების მიზნით მოთავსებულ ყოჩს;

3¹⁴) **ორგანული სასუქი და ნიადაგის გამანაყოფიერებელი** - ცხოველური წარმოშობის მასალა, რომელიც გამოიყენება მცენარეთა კვების და ნიადაგის ბიოლოგიური აქტივობის ფიზიკური და ქიმიური მახასიათებლების შენარჩუნების ან გაუმჯობესებისთვის, ერთად ან ცალ-ცალკე; მასში შესაძლოა შედიოდეს ნაკელი, არა-მინერალიზებული გუანო, საჭმლის მომნელებელი ტრაქტის შიგთავსი, კომპოსტი და გადამუშავებული ნარჩენი;

3¹⁵) **ავტორიზაცია** - სააგენტოს მიერ გაცემული წერილობითი თანხმობა, რომლის ასლიც ხელმისაწვდომია შემდგომი შემოწმებისათვის;

3¹⁶) **შუალედური პროდუქტი** - მეორადი პროდუქტი:

3^{16.ა}) რომელიც განკუთვნილია სამედიცინო პროდუქტის, ვეტერინარული პროდუქტის (ვეტ-პრეპარატების), სამედიცინო და ვეტერინარული დანიშნულების მოწყობილობების, აქტიური იმპლანტირებადი სამედიცინო და ინვიტრო დიაგნოსტიკური მოწყობილობების, ლაბორატორიული რეაგენტების ან კოსმეტიკური პროდუქტის წარმოებაში გამოყენებისთვის, ერთ-ერთი შემდეგი სახით:

3^{16.ა.ა}) როგორც მასალა წარმოების პროცესში ან მზა პროდუქტის საბოლოო წარმოებაში;

3^{16.ა.ბ}) წარმოების პროცესში ვალიდაციის ან დამოწმების დროს;

3^{16.ა.გ}) მზა პროდუქტის ხარისხის კონტროლში;

3^{16.ბ}) რომლის საპროექტო, ტრანსფორმაციის და საწარმოო ეტაპები დამაკმაყოფილებლად დასრულდა იმისათვის, რომ ჩაითვალოს მეორად პროდუქტად და მოხდეს მასალის კვალიფიკაცია პროდუქტად ან პროდუქტის კომპონენტად ამ პუნქტის „ა.ა“ ქვეპუნქტში მითითებული მიზნებისთვის;

3^{16.გ}) რომელიც მიუხედავად ამისა მოითხოვს სამედიცინო პროდუქტის, ვეტერინარული პროდუქტის (ვეტ-პრეპარატების), სამედიცინო და ვეტერინარული დანიშნულების მოწყობილობების, აქტიური იმპლანტირებადი სამედიცინო და ინვიტრო დიაგნოსტიკური მოწყობილობების, ლაბორატორიული რეაგენტების ან კოსმეტიკური პროდუქტის შემდგომ წარმოებას ან ტრანსფორმაციას, როგორცაა შერევა, დაფარვა, აწყობა/შეგროვება ან შეფუთვა, იმისათვის, რომ ვარგისი იყოს ბაზარზე განთავსებისთვის ან ექსპლუატაციაში შეყვანისთვის;

3¹⁷) **ოპერატორი** - ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც რეალურ კონტროლს ახორციელებს ცწადპ-ზე ან მეორად პროდუქტზე, მათ შორის გადამზიდავი, მოვაჭრე და გამომყენებელი (მომხმარებელი);

3¹⁸) **ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები** - ორ ნაწილად დაჭრილი ტანხორცი ან ორ ნაწილად დაჭრილი ტანხორცი, რომლებიც დაჭრილია არაუმეტეს სამ მთლიან ნაჭრებად.

2. ამ წესის მიზნებისთვის, ასევე, გამოიყენება სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსითა და „მსხვილფეხა

საქონლის იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციის და მათი სადგომის/დროებითი სადგომის რეგისტრაციის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 31 დეკემბრის №764 დადგენილებით დადგენილი ტერმინები, თუ ამ წესით სხვაგვარად არ არის დადგენილი.

მუხლი 4. დაავადების შემოტანის თავიდან აცილების ზომები (დამცავი ზომები)

1. თუ გლე ქმნის ცხოველთა ან ადამიანთა ჯანმრთელობისთვის სერიოზულ საფრთხეს, წარმოშობილია ან ვრცელდება სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე ან ვეტერინარი ექსპერტების კვლევების შედეგების ფონზე ან სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტზე განხორციელებული შემოწმების საფუძველზე დასტურდება სხვა მიზეზი ცხოველთა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებით, სააგენტომ და სამსახურმა თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, შესაძლოა თავისი ინიციატივით მიიღოს ერთ-ერთი შემდეგი ზომა დაუყოვნებლივ და სიტუაციის სიმძიმის გათვალისწინებით:

- ა) შესაბამისი ქვეყნიდან ან მისი ტერიტორიის ნაწილიდან შეაჩეროს იმპორტი და სადაც საჭიროა ასევე, ტრანზიტი;
- ბ) შესაბამისი ქვეყნიდან ან მისი ტერიტორიის ნაწილიდან წარმოშობილ ცხოველებზე დააწესოს განსაკუთრებული პირობები;
- გ) შესაბამისი ქვეყნიდან ან მისი ნაწილიდან წარმოშობილ პროდუქტებზე დააწესოს განსაკუთრებული პირობები;
- დ) კვლევების შედეგების საფუძველზე შესაბამისი შემოწმებების განსახორციელებლად დაადგინოს მოთხოვნები, რომლებიც შესაძლებელია წარმოადგენდეს რისკს ცხოველთა ან ადამიანთა ჯანმრთელობისათვის და ამ შემოწმებების შედეგების გათვალისწინებით, გაზარდოს ფიზიკური შემოწმების სიხშირე.

2. თუ ერთ-ერთი შემოწმების შედეგად აღმოჩნდება, რომ ცხოველების ან/და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის პარტია შესაძლებელია წარმოადგენდეს ცხოველთა ან ადამიანთა ჯანმრთელობისათვის საფრთხეს, სამსახურმა დაუყოვნებლივ უნდა მიიღოს შემდეგი ზომები:

- ა) დააკავოს და გაანადგუროს ცხოველების ან/და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის შესაბამისი პარტია;
- ბ) დაუყოვნებლივ აცნობოს სხვა სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტ(ებ)ს და სააგენტოს კვლევის შედეგებისა და ცხოველთა ან/და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის წარმოშობის შესახებ.

3. სააგენტოს შეუძლია განახორციელოს მოცემულ ქვეყანაში დაუყოვნებლივი ვიზიტი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მსღე-ის სტატუსის განსაზღვრა

მუხლი 5. კლასიფიკაცია

1. მსღე-ის სტატუსი დგინდება ქვემოთ მითითებული სამი კატეგორიიდან ერთ-ერთით:

ა) მსღე-ის უმნიშვნელო რისკი ამ წესის 22-ე-32-ე მუხლების შესაბამისად;

ბ) მსღე-ის კონტროლირებადი რისკი ამ წესის 22-ე-32-ე მუხლების შესაბამისად;

გ) მსღე-ის დაუდგენელი რისკი ამ წესის 22-ე-32-ე მუხლების შესაბამისად;

2. ქვეყნის ან რეგიონების მსღე-ის სტატუსი შეიძლება განისაზღვროს მხოლოდ ამ წესის 22-ე მუხლში დადგენილი კრიტერიუმების საფუძველზე. ეს კრიტერიუმები უნდა მოიცავდეს ამ წესის 23-ე მუხლში დადგენილ მსღე-ის წარმოქმნის ყველა პოტენციური ფაქტორის საფუძველზე ჩატარებულ რისკის ანალიზის შედეგებს და მათ განვითარებას დროთა განმავლობაში, ასევე, ქვეყნის ან რეგიონის რისკის კატეგორიის გათვალისწინებით აქტიური და პასიური მეთვალყურეობის ყოვლისმომცველ ღონისძიებებს.

3. სურვილის შემთხვევაში, ქვეყანამ ევროკავშირისთვის მესამე ქვეყნების სიაში მოსახვედრად/დასარჩენად, ამ წესში მითითებული ცოცხალი ცხოველის ან ამ წესის რეგულირების ქვეშ მყოფი პროდუქტების ექსპორტზე აღიარებისათვის, უნდა წარუდგინოს განაცხადი ევროკომისიას განსახილველად ქვეყანაში მსღე-ის სტატუსის დასადგენად, რომელსაც თან უნდა ერთვოდეს ამ წესის 22-ე მუხლში დადგენილ კრიტერიუმებთან, 23-ე მუხლში დადგენილი პოტენციური რისკის ფაქტორებთან და ასევე დროთა განმავლობაში მათ განვითარებასთან დაკავშირებული შესაბამისი ინფორმაცია.

4. თუ ქვეყანა წარადგენს განაცხადს ქვეყნის ან მისი რეგიონის ამ წესის 24-ე-26-ე მუხლებით განსაზღვრულ ერთ-ერთ კატეგორიაში შესაყვანად, განაცხადთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება მიიღება ევროკომისიის მიერ ამ მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებით დადგენილი კრიტერიუმებისა და პოტენციური რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

5. ევროკომისიის მიერ გადაწყვეტილება მიიღება ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მოხსენიებული განაცხადის და ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული შესაბამისი ინფორმაციის შეტანიდან ექვსი თვის ვადაში. თუ ევროკომისია მიიჩნევს, რომ მტკიცებულებები არ მოიცავს ამ წესის 22-ე-23-ე მუხლებში მითითებულ ინფორმაციას, ის ითხოვს დამატებით ინფორმაციას, რომელიც წარდგენილი უნდა იქნეს მის მიერ განსაზღვრულ ვადაში. საბოლოო გადაწყვეტილება მიიღება მთლიანი ინფორმაციის წარდგენიდან ექვსი თვის განმავლობაში.

6. მას შემდეგ, რაც ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაცია (OIE) მიიღებს ქვეყნის კატეგორიების მიხედვით კლასიფიკაციის პროცედურას და თუ ის განათავსებს ქვეყანა-განმცხადებელს ამ კატეგორიებიდან ერთ-ერთში, შეიძლება ევროკომისიამ დანიშნოს შესაბამისი ქვეყნის კატეგორიზაციის ხელახალი შეფასება ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

7. თუ ევროკომისია დაადგენს, რომ ქვეყნის მიერ ამ წესის 22-ე-23-ე მუხლებით წარდგენილი ინფორმაცია არასაკმარისი ან არაზუსტია, მას შეუძლია დადგენილი პროცედურის შესაბამისად, რისკის სრული ანალიზის საფუძველზე, განსაზღვროს ამ ქვეყნის მსღე-ის სტატუსი.

8. რისკის ანალიზი მოიცავს განმცხადებელ ქვეყანაში მსღე-ის ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის შემაჯამებელ სტატისტიკურ მიმოხილვას სკრინინგის პროცედურაში სწრაფი ტესტის გამოყენების საფუძველზე. ევროკომისია ითვალისწინებს ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) მიერ გამოყენებულ კლასიფიკაციის კრიტერიუმებს.

9. ამ მუხლის მე-8 პუნქტით დადგენილი სკრინინგის პროცედურაში დასაშვებია მხოლოდ ამ წესის 104-ე მუხლით დადგენილ სიაში შეტანილი სწრაფი ტესტის გამოყენება.

10. სკრინინგის პროცედურა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვეყნის მიერ და ხარჯები იფარება მის მიერ.

11. ქვეყანას, თუ არ აქვს წარდგენილი განაცხადი ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, საკუთარი ტერიტორიიდან ცოცხალი ცხოველის და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის გაგზავნასთან დაკავშირებით უნდა შეასრულოს მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნისათვის წაყენებული მსღე-თან დაკავშირებული იმპორტისათვის დადგენილი მოთხოვნები, ვიდრე არ იქნება წარდგენილი განაცხადი და მიღებული ქვეყნის სტატუსის შესახებ საბოლოო გადაწყვეტილება მსღე-თან დაკავშირებით.

12. ევროკავშირში ცოცხალი ცხოველის და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის, რომლებზეც ვრცელდება ამ წესით დადგენილი სპეციალური მოთხოვნები, ექსპორტზე ნებართვისათვის, ევროკავშირის წესებით გათვალისწინებულ ერთ-ერთ სიაში ქვეყნის დატოვების შესახებ მიიღება გადაწყვეტილება და იგი უნდა განხორციელდეს არსებული ინფორმაციის გათვალისწინებით ან გღე-ის არსებობის ვარაუდისას - ამ მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებით დადგენილი ინფორმაციის მიწოდებით. ევროკომისიის მოთხოვნიდან სამი თვის განმავლობაში აღნიშნული ინფორმაციის წარდგენაზე უარის თქმის

შემთხვევაში, ამ მუხლის მე-11 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები გამოიყენება ვიდრე ინფორმაცია არ იქნება წარდგენილი და შეფასებული ამ მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით ან მე-7-მე-10 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

13. ქვეყნის მიერ ევროკავშირში იმ ცოცხალი ცხოველის და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის ექსპორტის უფლება, რომელთან დაკავშირებითაც ეს წესი ადგენს კატეგორიებისათვის დაწესებული პირობებიდან გამომდინარე სპეციალურ წესებს, განსაზღვრავს ქვეყნის ვალდებულებას, რაც შეიძლება მალე წერილობითი ფორმით აცნობოს ამ უკანასკნელს ნებისმიერი ეპიდემიოლოგიური ან სხვა სახის ინფორმაცია, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს მსღე-ზე სტატუსის შეცვლა.

14. ევროკომისიის მიერ განხორციელებული შემოწმების შედეგების შესაბამისად შეიძლება მიღებული იქნეს გადაწყვეტილება ქვეყნის ან მისი რომელიმე რეგიონის მსღე-ზე კლასიფიკაციის ცვლილების შესახებ.

15. ამ მუხლის მე-4-მე-14 პუნქტებში მითითებული გადაწყვეტილება უნდა ეფუძნებოდეს რისკის შეფასებას ამ წესის 22-ე-23-ე მუხლებით დადგენილი რეკომენდებული კრიტერიუმების გათვალისწინებით.

თავი III

გლე-ის პრევენცია

მუხლი 6. მონიტორინგის სისტემა

1. სააგენტო ვალდებულია, განახორციელოს გლე-ზე მონიტორინგის ყოველწლიური პროგრამა აქტიური და პასიური მეთვალყურეობით ამ წესის 33-ე-44-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად. თუ შესაძლებელია მოცემული ცხოველის სახეობისთვის, ეს პროგრამა უნდა მოიცავდეს სკრინინგის პროცედურას სწრაფი ტესტის გამოყენებით.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული მონიტორინგის ყოველწლიური პროგრამა უნდა მოიცავდეს არანაკლებ შემდეგ ქვეპოპულაციებს:

ა) 24 თვეზე მეტი ასაკის ყველა მსხვილფეხა საქონელს, რომელიც გაიგზავნა გადაუდებელ დაკვლაზე ან რომელზეც ხორციელდება დაკვლისწინა შემოწმება;

ბ) ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის 30 თვეზე მეტი ასაკის ყველა დაკლულ მსხვილფეხა საქონელს;

გ) 24 თვეზე მეტი ასაკის ყველა მსხვილფეხა საქონელს, რომელიც არ არის დაკლული ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის და რომელიც მოკვდა ან მოკლულ იქნა ფერმაში, ტრანსპორტირებისას ან დავარდნილი საქონელი სასაკლაოზე.

3. სააგენტოს შეუძლია არ გაითვალისწინოს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნები ცხოველთა დაბალი სიმჭიდროვის მქონე მოშორებულ ტერიტორიებზე, სადაც არ ხდება მკვდარი ცხოველების ორგანიზებულად შეგროვება. სააგენტომ ამ შესაძლებლობის გამოყენებისას, დასაბუთებასთან ერთად, უნდა აცნობოს სამინისტროს და წარუდგინოს იმ ტერიტორიების სია, რომელზეც გავრცელდა გამონაკლისები. გამონაკლისი არ უნდა გავრცელდეს ქვეყანაში მსხვილფეხა საქონლის 10%-ზე მეტ პოპულაციაზე.

4. დასაბუთებული მეცნიერული მტკიცებულების საფუძველზე, დასაშვებია მოხდეს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტებში მითითებული ასაკის ცვლილება.

5. თუ სააგენტო დაადასტურებს ქვეყანაში ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესებას, ყოველწლიურ მონიტორინგის პროგრამაში შეიძლება შეტანილ იქნეს ცვლილებები.

6. სააგენტომ უნდა დაადგინოს განხორციელებული ღონისძიებების ეფექტიანობა და ყოვლისმომცველი რისკის ანალიზის საფუძველზე უზრუნველყოს ადამიანისა და ცხოველთა ჯანმრთელობა. კერძოდ, უნდა მოახდინოს შემდეგი ფაქტების წარმოჩენა:

ა) მსღე-ის აშკარად კლებადი ან მუდმივად დაბალი პრევალენტობა ტესტირების უახლეს შედეგებზე დაყდნობით;

ბ) რომ მან არანაკლებ ექვსი წლის განმავლობაში დანერგა და გააძლიერა მსღე-ის ტესტირების სრული სქემა (კანონმდებლობა ცოცხალი ცხოველების მიკვლევადობის, იდენტიფიკაციისა და ამ წესით დადგენილი მსღე-ზე მეთვალყურეობა);

გ) რომ მან არანაკლებ ექვსი წლის განმავლობაში დანერგა და აღასრულა ამ წესით დადგენილი ფერმის ცხოველების კვებასთან დაკავშირებული აკრძალვები.

7. ყველა ოფიციალური მოკვლევა და ლაბორატორიული გამოკვლევის შესახებ ჩანაწერები უნდა იწარმოებოდეს ამ წესის 44-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

8. სააგენტომ სამინისტროს უნდა წარუდგინოს წლიური ანგარიში, რომელიც მოიცავს სულ მცირე ამ წესის 44-ე მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ ინფორმაციას. ანგარიში ყოველი კალენდარული წლისთვის უნდა იქნეს წარდგენილი განსახილველად არა უგვიანეს მომდევნო წლის 31 მარტისა.

მუხლი 7. სანაშენე საქმიანობის პროგრამები

1. ცენტრს შეუძლია შეიმუშაოს სანაშენე საქმიანობის პროგრამები ცხვრის პოპულაციაში გღე-ის მიმართ რეზისტენტული ჯიმების შერჩევისათვის. ეს

პროგრამები უნდა მოიცავდეს გლე-ის მიმართ რეზისტენტული სტატუსის ამოცნობას გარკვეულ ჯოგებში და შეიძლება გავრცელდეს სხვა სახეობის ცხოველებზე ისეთი მეცნიერული მტკიცებულებების საფუძველზე, რომლებიც ამტკიცებენ ამ სახეობის გლე-ის მიმართ გარკვეული გენოტიპების რეზისტენტობას.

2. სანაშენე საქმიანობის პროგრამების არსებობის შემთხვევაში უნდა განხორციელდეს ამ პროგრამების შეფასება, კერძოდ, გლე-ის შემთხვევებზე მათი ზეგავლენა, ასევე გენეტიკური მრავალფეროვნებასა და ცვალებადობაზე და ცხვრის ძველი ან იშვიათი ჯიშების და ისეთი ჯიშების შენარჩუნებაზე, რომლებიც კარგად ადაპტირებულია კონკრეტულ რეგიონში. სანაშენე საქმიანობის პროგრამების დანერგვის სამეცნიერო შედეგები და საბოლოო შედეგები უნდა შეფასდეს რეგულარულად, და საჭიროების შემთხვევაში, ეს პროგრამები შესაბამისად უნდა დაკორექტირდეს.

მუხლი 8. აკრძალვები ცხოველების კვებასთან დაკავშირებით

1. აკრძალულია ცხოველებისგან მიღებული ცილით მცოხნავი ცხოველების კვება.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული აკრძალვა, მცოხნავი ცხოველების გარდა, უნდა გავრცელდეს სხვა ცხოველებზეც და ითვალისწინებდეს ამ ცხოველების ცხოველური წარმოშობის პროდუქტით კვების შეზღუდვას ამ წესის 45-ე-61-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების გამოყენებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ამ წესის 45-ე-61-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნები, რომელიც უშვებს ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილ აკრძალვაზე გამონაკლისებს.

4. დასაშვებია ახალგაზრდა მცოხნავი ცხოველების თევზისგან მიღებული ცილით გამოკვება.

5. მსღე-ზე დაუდგენელი რისკის შემთხვევაში, აკრძალულია ქვეყანიდან ან მისი რეგიონებიდან ფერმის ცხოველებისთვის განკუთვნილი იმ საკვების ექსპორტი ან შენახვა, რომელიც შეიცავს ძუძუმწოვრებისგან მიღებულ ცილას ან ძუძუმწოვრებისთვის განკუთვნილ საკვებს, რომელიც შეიცავს ძუძუმწოვრებისგან მიღებულ გადამუშავებულ ცილას, გარდა ძაღლის, კატისა და საბეწვე ცხოველებისთვის განკუთვნილი საკვებისა.

6. ევროკავშირში ექსპორტისას, ევროკომისიამ შესაძლებელია ამ მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილ შეზღუდვებზე დააწესოს ინდივიდუალური გამონაკლისები.

7. რისკის ხელსაყრელ შეფასებაზე დაყრდნობით, სულ მცირე დაბინძურების დონის, შესაძლო წყაროსა და ტვირთის საბოლოო დანიშნულების ადგილის გათვალისწინებით, შეიძლება მიღებულ იქნეს გადაწყვეტილება საკვებში იმ ცხოველური ცილების უმნიშვნელო რაოდენობისთვის ტოლერანტობის დონის დანერგვის შესახებ, რომელიც საკვებში ხვდება შემთხვევითი და ტექნიკურად გარდაუვალი დაბინძურების შედეგად.

მუხლი 9. განსაკუთრებული რისკის მასალა

1. განსაკუთრებული რისკის მასალა უნდა იქნეს ამოღებული და ექვემდებარება განკარგვას ამ წესის 62-ე-70-ე მუხლებისა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

2. აკრძალულია განსაკუთრებული რისკის მასალის იმპორტი საქართველოში.

3. ამ წესის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალა მოიცავს სულ მცირე თავის ტვინს, ზურგის ტვინს, თვალებს და 12 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონლის ნუშურა ჯირკვლებსა და 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონლის ხერხემალს.

4. ამ მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნები არ ვრცელდება ცხოველების ქსოვილებზე, რომლებმაც გაიარეს ამ მიზნით დაშვებული ალტერნატიული ტესტი, იმ პირობით, რომ ეს ტესტი მითითებულია ამ წესის XV თავში, გამოიყენება ამ წესის 62-ე-70-ე მუხლებში ჩამოთვლილ პირობებში და ტესტის შედეგები უარყოფითია.

5. კონტროლირებადი ან დაუდგენელი მსღე-ის რისკის შემთხვევაში, გაბრუების შემდეგ, ცენტრალური ნერვული ქსოვილების გადაჭრა წაგრძელებული ჩხირისებრი ინსტრუმენტით თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან ცხოველის გასაბრუებლად თავის ქალის ღრუში აირის შეყვანა, არ უნდა იქნეს გამოყენებული მსხვილფეხა საქონელში, ცხვარსა და თხაში, რომელთა ხორცი განკუთვნილია ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის ან ცხოველებისათვის.

მუხლი 10. მცოხნავი ცხოველის მასალის შემცველი ან მისგან მიღებული ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი

1. მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ძვლები მსღე-ის კონტროლირებადი ან დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონებიდან არ უნდა იქნეს გამოყენებული მექანიკურად განცალკევებული ხორცის საწარმოებლად.

2. ამ წესის 64-ე მუხლში დადგენილი კრიტერიუმების გათვალისწინებით, ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები არ უნდა იქნეს გამოყენებული

იმ მცოხნავი ცხოველების მიმართ, რომლებმაც გაიარეს აღიარებული ალტერნატიული ტესტი იმ პირობით, რომ ეს ტესტი მითითებულია ამ წესის XV თავში და ტესტის შედეგები უარყოფითია.

მუხლი 11. სასწავლო პროგრამები

1. სააგენტოს, დიაგნოსტიკური ლაბორატორიების, შესაბამისი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების თანამშრომლებისთვის, სახელმწიფო ვეტერინარებისთვის, კერძო ვეტერინარებისთვის, სასაკლავოს პერსონალისთვის და მეცხოველეობის სპეციალისტებისთვის, მფლობელებისთვის და მომვლელებისთვის გლე-ის კლინიკურ ნიშნებზე, ეპიდემიოლოგიაზე, ხოლო დაავადების სახელმწიფო კონტროლზე პასუხისმგებელ პირებს - გლე-თან დაკავშირებული ლაბორატორიული გამოკვლევების მონაცემთა ინტერპრეტაციაზე (შეფასებაზე) უნდა ჩაუტარდეთ შესაბამისი ტრენინგი.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სასწავლო პროგრამების ეფექტურად განხორციელების მიზნით, ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული უწყებების მიერ გათვალისწინებული უნდა იქნეს ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა.

თავი IV

გლე-ის კონტროლი და აღმოფხვრა

მუხლი 12. შეტყობინება

1. სასაკლავოს სახელმწიფო ვეტერინარმა, გლე-ზე ნებისმიერი საექვო ცხოველის შესახებ, დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს სააგენტოს.

2. სააგენტომ დაუყოვნებლივ უნდა გაატაროს ამ წესის მე-13 მუხლში დადგენილი ზომები, ნებისმიერ სხვა საჭირო ზომებთან ერთად.

3. სააგენტომ, გლე-ზე ნებისმიერი საექვო ცხოველისა და დადასტურებული შემთხვევის შესახებ, დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციას (OIE), დადგენილი წესით.

მუხლი 13. გლე-ზე საექვო ცხოველების მიმართ გასატარებელი ზომები

1. გლე-ით დაინფიცირებაზე საექვო ნებისმიერი ცხოველის გადაადგილებაზე უნდა გავრცელდეს შეზღუდვა, ვიდრე სააგენტოს მიერ ჩატარებული კლინიკური გამოკვლევისა და ეპიდემიოლოგიური მოკვლევის შედეგები არ გახდება ცნობილი ან იგი უნდა იქნეს მოკლული ლაბორატორიული გამოკვლევისთვის, სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ.

2. სადგომში მსღე-ზე ოფიციალური ექვის არსებობის შემთხვევაში, ამ სადგომში ყველა დანარჩენ მსხვილფეხა საქონლის გადაადგილებაზე უნდა გავრცელდეს აკრძალვა, ვიდრე გამოკვლევის შედეგები არ იქნება ხელმისაწვდომი.

3. სადგომში ცხვარსა და თხაში გღე-ზე ოფიციალური ექვის არსებობის შემთხვევაში, ამ სადგომში ყველა ცხვრისა და თხის გადაადგილებაზე უნდა გავრცელდეს აკრძალვა, ვიდრე გამოკვლევის შედეგები არ იქნება ხელმისაწვდომი.

4. თუ არის მტკიცებულება, რომ გღე-ზე ოფიციალური ექვის არსებობისას სადგომში, რომელშიც იმყოფებოდა ცხოველი და ნაკლებ სავარაუდოა იყოს ის სადგომი, სადაც ცხოველი შეიძლება ყოფილიყო გღე-ით ექსპოზირებული, სააგენტოს შეუძლია დააწესოს შეზღუდვა მხოლოდ დაინფიცირებაზე საექვო ცხოველის გადაადგილებაზე.

5. საჭიროების შემთხვევაში, სააგენტოს შეუძლია, ასევე არსებული ეპიდემიოლოგიურ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სხვა სადგომები ან მხოლოდ ექსპოზირებული სადგომი დაუქვემდებაროს სახელმწიფო კონტროლს.

6. ადამიანისა და ცხოველთა ჯანმრთელობისთვის შესაძლო საფრთხეების შესაბამისი შეფასების საფუძველზე, ამ მუხლით გათვალისწინებულ გადაადგილების შეზღუდვაზე, სააგენტოს შეუძლია დაუშვას გამონაკლისი, თუ სააგენტო იღებს ისეთ ზომებს, რომელიც უზრუნველყოფს ექვივალენტურ უსაფრთხოების გარანტიებს.

7. თუ სააგენტო თვლის, რომ შეუძლებელია გღე-ით დაინფიცირების გამორიცხვა და თუ ცხოველი ჯერ კიდევ ცოცხალია, ის უნდა იქნეს მოკლული; მისი ტვინი და ყველა სხვა ქსოვილი, რომელიც შეიძლება დადგენილი იქნეს სააგენტოს მიერ, უნდა იქნეს ამოღებული და გაგზავნილი ამ წესის მე-20 მუხლით დადგენილი გამოკვლევის მეთოდებით გამოსაკვლევად გღე-ზე მომუშავე ლაბორატორიაში ან ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში ან რეფერენს ლაბორატორიაში.

8. საექვო ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილი უნდა იქნეს სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ, ვიდრე არ იქნება დასმული უარყოფითი დიაგნოზი ან ექვემდებარება განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 14. ზომები გღე-ის დადასტურების შემთხვევაში

1. გღე-ის დადასტურებისას სააგენტომ დაუყოვნებლივ:

ა) ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილი უნდა დაუქვემდებაროს განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, გარდა იმ მასალისა, რომელიც დატოვებულ იქნა ჩანაწერებისთვის ამ წესის 44-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების თანახმად;

ბ) ჩაატაროს მოკვლევა რისკის ქვეშ მყოფი ყველა ცხოველის იდენტიფიცირებისთვის ამ წესის 72-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

გ) ამ წესის 72-ე მუხლის მე-3-მე-9 პუნქტებით დადგენილი რისკის ქვეშ მყოფი, ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევის შედეგად იდენტიფიცირებული, ყველა ცხოველისა და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის შემთხვევაში, ცხოველი უნდა მოკლას და ცხოველი და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი დაუქვემდებაროს განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

2. რისკის ხელსაყრელი (კეთილსაიმედო) შეფასების საფუძველზე, სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება ამ მუხლის პირველი პუნქტში მითითებული მსხვილფეხა საქონლის პროდუქტიულობის დასრულებამდე გამოყენების შესახებ.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გაატაროს სხვა ზომები, რომელიც უზრუნველყოფს დაცვის ეკვივალენტურ დონეს რისკის ხელსაყრელი (კეთილსაიმედო) შეფასების საფუძველზე.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებში მითითებული ზომების გატარებამდე, სადგომი, რომელშიც იმყოფებოდა ცხოველი გლე-ის დადასტურების დროს, უნდა დაექვემდებაროს სახელმწიფო კონტროლს და სადგომიდან ან სადგომში გლე-ის ამთვისებელი ცხოველების და მათგან მიღებული ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის ნებისმიერი გადაადგილება, შესაბამისი ცხოველებისა და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის დაუყოვნებლივი მიკვლევადობისა და იდენტიფიკაციის უზრუნველსაყოფად, დაექვემდებაროს სააგენტოს ავტორიზაციას.

5. თუ არსებობს მტკიცებულება, რომ გლე-ზე საექვო სადგომი, რომელშიც იმყოფებოდა ცხოველ(ებ)ი, სავარაუდოდ არ წარმოადგენს სადგომს, რომელშიც ცხოველები იყვნენ ექსპოზირებულნი გლე-ით, სააგენტოს შეუძლია დაადგინოს, რომ ორივე სადგომი ან მხოლოდ ექსპოზირებული სადგომი დაექვემდებაროს სახელმწიფო კონტროლს.

6. თუ სააგენტო იმოქმედებს შეცვლილი სქემით, რომელიც უზრუნველყოფს ამ წესის მე-13 მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ უსაფრთხოების ეკვივალენტურ გარანტიებს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, შეუძლია არ გამოიყენოს

ცხოველების გადაადგილებაზე შეზღუდვები, ასევე ცხოველების მოკვლასთან ან განადგურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.

7. ამ წესის მე-13 მუხლის მე-7 პუნქტის და ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად მოკლული ცხოველის ან განადგურებული ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის შედეგად მფლობელზე მიყენებული ზიანი ექვემდებარება ანაზღაურებას.

მუხლი 15. საგანგებო გეგმა

სააგენტომ, ცხოველთა დაავადებების კონტროლის შესახებ ზოგადი კრიტერიუმების შესაბამისად, უნდა შეადგინოს სახელმძღვანელო, რომელიც გლე-ის დადასტურების შემთხვევაში დაადგენს გასატარებელ ზომებს, უფლებამოსილებებსა და მოვალეობებს.

თავი V

ბაზარზე განთავსება და ექსპორტი

მუხლი 16. ცოცხალი ცხოველი, მისი სპერმა, ემბრიონი და კვერცხუჯრედი

1. მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის, მათი სპერმის, ემბრიონის და კვერცხუჯრედის განთავსება ბაზარზე ან თუ საჭიროა მათი ევროკავშირში ექსპორტი, უნდა შეესაბამებოდეს ამ წესის 78-ე-84-ე მუხლებით დადგენილ პირობებს და თან უნდა ახლდეს ამ წესის მე-18 მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი შესაბამისი ვეტერინარული მოწმობა ან ვეტერინარული სერტიფიკატი, იმპორტის შემთხვევაში კი უნდა შეესაბამებოდეს ამ წესის 85-ე-94-ე მუხლებით დადგენილ პირობებს და თან უნდა ახლდეს ამ წესის მე-18 მუხლის მესამე პუნქტით დადგენილი ვეტერინარული სერტიფიკატი.

2. გლე-ზე საექვო ან დადასტურებული ცხოველების პირველი თაობის შთამომავლობის, სპერმის, ემბრიონის და კვერცხუჯრედის განთავსება ბაზარზე უნდა შეესაბამებოდეს ამ წესის 82-ე მუხლით დადგენილ პირობებს.

3. ამ მუხლით დადგენილი მოთხოვნები შეიძლება გავრცელდეს სხვა ცხოველების სახეობებზეც.

მუხლი 17. ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის ბაზარზე განთავსება

1. ამ წესის 83-ე, 84-ე, 88-ე და 93-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად ბაზარზე განთავსებასთან ან საჭიროების შემთხვევაში, ექსპორტთან

დაკავშირებული შეზღუდვები, არ ვრცელდება ჯანმრთელი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ:

ა) ამ წესის მე-16 მუხლით გათვალისწინებულ ცხოველური წარმოშობის პროდუქტზე, კერძოდ, სპერმაზე, ემბრიონსა და კვერცხუჯრედზე;

ბ) რძე და რძის ნაწარმზე, ტყავსა და კანზე, ტყავისა და კანისგან მიღებულ ჟელატინსა და კოლაგენზე.

2. მსღე-ის კონტროლირებადი ან დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან იმპორტირებული ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი მიღებული უნდა იქნეს ჯანმრთელი მსხვილფეხა საქონლისგან, ცხვრისა და თხისაგან, რომლებიც არ დაექვემდებარნენ ამ წესის მე-9 მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებულ ცენტრალური ნერვული ქსოვილის გადაჭრას ან აირის შეყვანას თავის ქალას ღრუში.

3. მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან წარმოშობილი ცხოველისგან მიღებული ცხოველური წარმოშობის სურსათი არ უნდა განთავსდეს ბაზარზე, გარდა იმ შემთხვევისა თუ ის მიღებულია:

ა) მუშუმწოვრებისგან წარმოებული ცხოველური ცილით მცოხნავი ცხოველების გამოკვების შესახებ აკრძალვის ეფექტიანი გამოყენებიდან რვა წლის შემდეგ დაბადებული ცხოველისგან;

ბ) ცხოველისგან, რომელიც დაიბადა, გაიზარდა და იმყოფებოდა მსღე-ზე თავისუფალ, ბოლო შვიდი წლის განმავლობაში დადასტურებული ისტორიის მქონე ჯოგში.

4. დაუშვებელია მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული სურსათის იმპორტი მსღე-ზე დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი აკრძალვა არ ვრცელდება ცხოველური წარმოშობის პროდუქტზე, რომლებიც განსაზღვრულია ამ წესის 83-ე მუხლის პირველ პუნქტში და აკმაყოფილებს ამ წესის 83-ე მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებულ ცხოველური წარმოშობის პროდუქტს თან უნდა ახლდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ვეტერინარული სერტიფიკატი, რომელიც ადასტურებს, რომ ის წარმოებულია ამ წესით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

7. როდესაც ცხოველი გადაჰყავთ ქვეყნიდან ან რეგიონიდან ქვეყანაში ან რეგიონში, მათ შორის სხვა კატეგორიის ქვეყანაში ან რეგიონში, ის ქვეყანა, სადაც ის იმყოფებოდა ოცდაოთხ საათზე მეტ ხანს, კლასიფიცირებული უნდა იქნეს ქვეყნების ან რეგიონების უარეს კატეგორიაში, თუ ვერ იქნა უზრუნველყოფილი შესაბამისი

გარანტიები იმის დასადასტურებლად, რომ ცხოველს არ მიუღია საკვები უარესი კატეგორიის ქვეყანაში ან რეგიონში.

8. ცხოველური წარმოშობის პროდუქტს, რომელთან დაკავშირებითაც ეს მუხლი ადგენს გარკვეულ წესებს, ამ წესის მე-18 მუხლის შესაბამისად თან უნდა ახლდეს შესაბამისი ვეტერინარული მოწმობა ან ვეტერინარული სერტიფიკატი.

9. საქართველოში იმპორტის ან ევროკავშირში ექსპორტის განხორციელების მიზნით, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი უნდა შეესაბამებოდეს ამ წესის 88-ე და 93-ე მუხლებით დადგენილ მოთხოვნებს.

10. ამ მუხლით დადგენილი მოთხოვნები შეიძლება გავრცელდეს ცხოველური წარმოშობის სხვა პროდუქტზეც.

მუხლი 18. ვეტერინარული მოწმობა და ვეტერინარული სერტიფიკატი

1. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი შესაბამისი ვეტერინარული მოწმობა და ვეტერინარული სერტიფიკატი, რომელიც თან უნდა ახლდეს მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის სპერმას, ემბრიონს და კვერცხუჯრედს ქვეყანაში ვაჭრობისას და, საჭიროების შემთხვევაში, უნდა იქნეს შევსებული იმ კატეგორიაზე მითითებით, რომელიც ზუსტად ადგენს ქვეყნის ან რეგიონის კლასიფიკაციას ამ წესის მე-5 მუხლში დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

2. ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის ვაჭრობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ვეტერინარული მოწმობა ან ვეტერინარული სერტიფიკატი უნდა იქნეს შევსებული საჭიროების შემთხვევაში, იმ კატეგორიაზე მითითებით, რომელიც ზუსტად ადგენს ქვეყნის ან რეგიონის კლასიფიკაციას მე-5 მუხლში დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

3. საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული, იმპორტთან დაკავშირებული შესაბამისი ვეტერინარული სერტიფიკატი, ქვეყნის კლასიფიკაციიდან გამომდინარე, უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესის 85-ე-94-ე მუხლებით დადგენილ სპეციალურ მოთხოვნებს.

თავი VI

ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია, ნიმუშების აღება, გამოკვლევა და კონტროლი

მუხლი 19. ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია

ეროვნული რეფერენს ლაბორატორიის ფუნქციები და მოვალეობები განსაზღვრულია ამ წესის 95-ე მუხლში.

მუხლი 20. ნიმუშის აღება და ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდები

ნიმუშის აღება და ლაბორატორიული გამოკვლევა გლე-ზე უნდა განხორციელდეს ამ წესის 96-ე-104-ე მუხლებით დადგენილი მეთოდებისა და პროტოკოლების გამოყენებით.

მუხლი 21. სასაზღვრო კონტროლი

1. სასაზღვრო კონტროლი უნდა განხორციელდეს თუ სამსახურს ეჭვი აქვს, რომ ირღვევა:

- ა) იდენტიურობა ან პროდუქტის საბოლოო დანიშნულების რეალური ადგილი;
- ბ) პროდუქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობით ამ სახის პროდუქტისათვის დადგენილ მოთხოვნებთან;
- გ) ცხოველთა ან საზოგადოებრივ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები.

2. ეჭვის გამორიცხვის ან დადასტურების მიზნით, სამსახურმა უნდა განახორციელოს ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლი.

3. შემოწმებული პროდუქტი ექვემდებარება სამსახურის ზედამხედველობას შედეგების მიღებამდე. ეჭვის დადასტურებისას, სამსახურმა უნდა გააძლიეროს იმავე წარმოშობის პროდუქტის შემოწმება.

4. შემოწმება უნდა ჩაუტარდეს იმავე წარმოშობის პროდუქტის მომდევნო 10 ტვირტს და ტვირთი, რომელიც არ აკმაყოფილებს ამ წესით დადგენილ მოთხოვნებს, ექვემდებარება განკარგვას.

თავი VII

მსღე-ის სტატუსის განსაზღვრა

მუხლი 22. კრიტერიუმები

ქვეყნის ან მათი რეგიონების მსღე-ის სტატუსი განისაზღვრება ამ მუხლის „ა-ე“ ქვეპუნქტებში მითითებული კრიტერიუმების საფუძველზე(ამ წესის 22-ე-33-ე მუხლების მიზნებისათვის მსღე გამორიცხავს „ატიპიურ მსღე-ს“, რადგან მიჩნეულია, რომ მსხვილფეხა საქონელში ის სპონტანურად გამოვლინდება ძალიან დაბალი სიხშირით), თუ:

ა) რისკის ანალიზი ხორციელდება ამ წესის 23-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, რომელიც განსაზღვრავს მსღე-ის წარმოქმნის ყველა შესაძლო ფაქტორს და ისტორიულ პერსპექტივას;

ბ) მოქმედებს მსღე-ის უწყვეტი მეთვალყურეობისა და მონიტორინგის სისტემა, რომელიც შეეხება ამ წესის 23-ე მუხლში აღწერილ რისკებს და

აკმაყოფილებს ამ წესის 27-ე-32-ე მუხლებში მითითებულ მეთვალყურეობის მინიმალურ მოთხოვნებს;

გ) ვეტერინარებისთვის, ფერმერებისა და პერსონალისათვის, რომლებიც ჩართულნი არიან მსხვილფეხა საქონლის ტრანსპორტირებაში, ვაჭრობასა და დაკვლაში, მოქმედებს უწყვეტად განხორციელებადი ცნობიერების ასამაღლებელი პროგრამა, რომლის მიზანია სამიზნე ქვეპოპულაციაში მსღე-ის ყველა ტიპიური კლინიკური შემთხვევის შესახებ ანგარიშის წარდგენა ამ წესის 27-ე-32-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

დ) მოქმედებს ყველა იმ მსხვილფეხა საქონლის შესახებ შეტყობინებისა და გამოკვლავის ვალდებულება, რომლებიც ავლენენ მსღე-თვის დამახასიათებელ კლინიკურ ნიშნებს;

ე) ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მეთვალყურეობისა და მონიტორინგის სისტემის ფარგლებში შეგროვებული თავის ტვინის და სხვა ქსოვილების გამოკვლევა ტარდება გღე-ის დიაგნოსტიკაზე მომუშავე ლაბორატორიაში (შემდგომში - უფლებამოსილი ლაბორატორია).

მუხლი 23. რისკის ანალიზის სტრუქტურა და ექსპოზიციის (ზეგავლენის)

შეფასება

1. რისკის ანალიზი უნდა მოიცავდეს დაავადების შემოჭრისა და ექსპოზიციის შეფასებას.

2. დაავადების შემოჭრის შეფასება უნდა მოიცავდეს იმ ალბათობის შეფასებას, რომ მსღე-ის გამომწვევი შემოტანილ იქნა ქვეყანაში ან რეგიონში მსღე-ით პოტენციურად დასნებოვნებული საქონლის (ტვირთის) საშუალებით ან უკვე არსებობდა ქვეყანაში ან რეგიონში.

3. დაავადების შემოჭრის შეფასებისას გათვალისწინებული უნდა იყოს შემდეგი რისკ-ფაქტორები:

ა) ქვეყანაში ან რეგიონში მსღე-ის გამომწვევის არსებობა ან არარსებობა და არსებობის შემთხვევაში კი მისი გავრცელება მეთვალყურეობის შედეგების საფუძველზე;

ბ) ადგილობრივ პოპულაციის მსღე-ით დაინფიცირებული მცოხნავი ცხოველისგან ძვალხორცის ფქვილის და ხიწიწის წარმოება;

გ) იმპორტირებული ძვალხორცის ფქვილი და ხიწიწი;

დ) იმპორტირებული მსხვილფეხა საქონლი, ცხვარი და თხა;

ე) იმპორტირებული ცხოველის საკვები და საკვები ინგრედიენტები;

ვ) ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული იმპორტირებული პროდუქტები, რომელიც შეიძლება შეიცავდეს ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ პუნქტში ჩამოთვლილ ქსოვილებს და რომლითაც შეიძლება გამოკვებილ იქნეს მსხვილფეხა საქონელი;

ზ) მცოხნავი ცხოველისგან მიღებული იმპორტირებული პროდუქტები მსხვილფეხა საქონელში *in vivo* გამოყენებისთვის.

4. რისკის ანალიზის ჩატარებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს აღმოფხვრის, მეთვალყურეობის და სხვა ეპიდემიოლოგიური გამოკვლევების სპეციალური პროგრამები (განსაკუთრებით მსლე-ზე მეთვალყურეობა, რომელიც ტარდება მსხვილფეხა საქონლის პოპულაციაზე), რომლებიც დაკავშირებულია ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილ რისკფაქტორებთან.

5. ექსპოზიციის შეფასება უნდა მოიცავდეს მსლე-ის გამომწვევით ზეგავლენის ალბათობის შეფასებას შემდეგის გათვალისწინებით:

ა) მსლე-ის გამომწვევის რეციკლირება და ამპლიფიკაცია მსხვილფეხა საქონლის მიერ მცოხნავი ცხოველებისაგან მიღებული ძვალხორცის ფქვილის, ხიწიწის ან გამომწვევით დაბინძურებული ცხოველის საკვების ან საკვები ინგრედიენტების მოხმარებით;

ბ) მცოხნავი ცხოველების (მათ შორის დავარდნილი საქონლის) ტანხორცის, ცწადპ-ის და სასაკლავო ნარჩენების, დამუშავების პროცესების პარამეტრების და ცხოველის საკვების წარმოების მეთოდების გამოყენება;

გ) მცოხნავი ცხოველების გამოკვება ან არგამოკვება მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალხორცის ფქვილით და ხიწიწით, მათ შორის ცხოველის საკვების ჯვარედინ დაბინძურების თავიდან აცილების ზომები;

დ) მსლე-ზე მოცემულ მომენტში მსხვილფეხა საქონლის პოპულაციაში ჩატარებული მეთვალყურეობის დონე და ამ მეთვალყურეობით მიღებული შედეგები.

მუხლი 24. მსლე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი

მსლე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანად ან რეგიონად მიიჩნევა ქვეყანა ან რეგიონი:

ა) სადაც ჩატარებულ იქნა რისკის ანალიზი ამ წესის 23-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად ისტორიული და არსებული რისკ-ფაქტორების დასადგენად;

ბ) რომლებმაც აჩვენეს შესაბამისი სპეციალური ზომები, რომ გატარებული იქნა ამ მუხლის „დ“ პუნქტით დადგენილ შესაბამის პერიოდში თითოეული დადგენილი რისკის სამართავად;

გ) რომლებმაც აჩვენეს, რომ B ტიპის მეთვალყურეობა ამ წესის 27-ე-32-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად მოქმედებს, ხოლო შესაბამისი პუნქტები სრულდება დანართი №2-ით „ქვეყანის ან რეგიონისათვის სამიზნე ქულები ზრდასრული მსხვილფეხა საქონლის სხვადასხვა ზომის პოპულაციებისთვის“ დადგენილი მოთხოვნებით;

დ) როდესაც:

დ.ა) ქვეყანაში ან რეგიონში არ ყოფილა მსღე-ის არცერთი შემთხვევა ან დადასტურებულ იქნა, რომ მსღე-ის შემთხვევა დაფიქსირდა იმპორტირებულ ცხოველში, რომელიც მთლიანად იქნა განადგურებული;

დ.ბ) ამ წესის 22-ე მუხლის „გ“-„ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილი კრიტერიუმები სრულდება არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში;

დ.გ) სათანადო დონის კონტროლმა და აუდიტმა აჩვენა, რომ არანაკლებ რვა წლის განმავლობაში მცოხნავი ცხოველები არ ყოფილან გამოკვებილი არც მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალხორცის ფქვილით და არც ხიწიწით.

ე) ან როდესაც:

ე.ა) ადგილი ჰქონდა მსღე-ის ადგილობრივ ერთ ან ერთზე მეტ შემთხვევას ქვეყანაში ან რეგიონში, მაგრამ მსღე-ის მქონე თითოეული ადგილობრივი შემთხვევა მოხდა 11 წელზე მეტი ხნით ადრე;

ე.ბ) ამ წესის 22-ე მუხლის „ა“, „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილი კრიტერიუმები სრულდებოდა არანაკლებ შვიდი წელი;

ე.გ) სათანადო დონის კონტროლმა და აუდიტმა აჩვენა, რომ არანაკლებ რვა წლის განმავლობაში მცოხნავი ცხოველები არ ყოფილან გამოკვებილი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალხორცის ფქვილით და ხიწიწით;

ე.დ) მუდმივად ხდება ქვემოთ მითითებული ცხოველების იდენტიფიცირება და მათი გადაადგილების კონტროლი, თუ ისინი ჰყავთ ქვეყანაში ან რეგიონში და დაკვლის ან სიკვდილის შემთხვევაში მთლიანად ნადგურდება:

ე.დ.ა) მსღე-ის ყველა შემთხვევა;

ე.დ.ბ) ყველა მსხვილფეხა საქონლი, რომლებიც ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში იზრდებოდა ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში მსღე-ით დაავადებულ ცხოველებთან ერთად და მოკვლევამ აჩვენა, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში იყენებდნენ იმავე პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს;

ე.დ.გ) ამ მუხლის „ე.დ.ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევის შედეგები საექვოა, ჯოგში, რომელშიც ადგილი აქვს მსღე-ის შემთხვევას, ამ ჯოგში მსღე-თი დაავადებული ცხოველის დაბადებიდან 12 თვის განმავლობაში დაბადებული ყველა მსხვილფეხა საქონელი.

მუხლი 25. მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი

მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყანად ან რეგიონად მიიჩნევა ქვეყანა ან რეგიონი:

ა) სადაც ჩატარდა რისკის ანალიზი ამ წესის 23-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად ისტორიული და არსებული რისკ-ფაქტორების დასადგენად;

ბ) რომლებმაც აჩვენეს, რომ მიღებულ იქნა შესაბამისი ზომები ყველა იდენტიფიცირებული რისკების სამართავად, მაგრამ ეს ზომები არ იყო მიღებული შესაბამისი პერიოდის განმავლობაში;

გ) რომლებმაც აჩვენეს, რომ A ტიპის მეთვალყურეობა ამ წესის 27-ე-32-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად მოქმედებს და შესაბამისი პუნქტები სრულდება დანართი №2-ით დადგენილი მოთხოვნებით. A ტიპის მეთვალყურეობა შეიძლება შეიცვალოს B ტიპის მეთვალყურეობით, თუ შესრულდება შესაბამისი სამიზნე ქულები;

დ) როდესაც:

დ.ა) ქვეყანაში ან რეგიონში არ ყოფილა მსღე-ის არცერთი შემთხვევა ან დადასტურებულ იქნა, რომ მსღე-ის შემთხვევა დაფიქსირდა იმპორტირებულ ცხოველში და ცხოველი მთლიანად იქნა განადგურებული; ამ წესის 22-ე მუხლის „გ“-„ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილი კრიტერიუმები სრულდება და სათანადო დონის კონტროლმა და აუდიტმა აჩვენა, რომ მცოხნავი ცხოველები არ ყოფილან გამოკვებილი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული არც ძვალხორცის ფქვილით და არც ხიწიწით;

დ.ბ) ამ წესის 22-ე მუხლის „ა“, „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილი კრიტერიუმები შესრულებულ იქნა შვიდ წელზე ნაკლებ პერიოდში;

დ.გ) ან/და შეუძლებელია იმის ჩვენება, რომ მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალხორცის ფქვილით და ხიწიწით მცოხნავი ცხოველების კვება კონტროლდებოდა რვა წლის განმავლობაში;

ე) ან როდესაც:

ე.ა) ქვეყანაში ან რეგიონში ადგილობრივ მსხვილფეხა საქონელში ადგილი ჰქონდა მსღე-ის შემთხვევას, ამ წესის 22-ე მუხლის „გ“-„ე“ ქვეპუნქტით დადგენილი კრიტერიუმები სრულდება და სათანადო დონის კონტროლმა და აუდიტმა აჩვენა, რომ მცოხნავი ცხოველები არ ყოფილან გამოკვებილი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული არც ძვალხორცის ფქვილით და არც ხიწიწით;

ე.ბ) ამ წესის 22-ე მუხლის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილი კრიტერიუმები შესრულებულ იქნა შვიდ წელზე ნაკლებ პერიოდში ან/და შეუძლებელია იმის ჩვენება, რომ მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალხორცის ფქვილით და ხიწიწით მცოხნავი ცხოველების კვება კონტროლდებოდა რვა წლის განმავლობაში;

ე.გ) მუდმივად ხდება ქვემოთ მითითებული ცხოველების იდენტიფიცირება და მათი გადაადგილების კონტროლი, თუ ისინი ჰყავთ ქვეყანაში ან რეგიონში და დაკვლის ან სიკვდილის შემთხვევაში მთლიანად ნადგურდება:

ე.გ.ა) მსღე-ის ყველა შემთხვევა;

ე.გ.ბ) ყველა მსხვილფეხა საქონლი, რომელიც ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში იზრებოდა ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში მსღე-ით დაავადებულ ცხოველებთან ერთად და მოკვლევამ აჩვენა, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში იყენებდნენ იმავე პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს;

ე.გ.გ) ამ პუნქტის „ე.გ.ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევის შედეგები საექვოა ჯოგში, რომელშიც ადგილი აქვს მსღე-ის შემთხვევას, ამ ჯოგში მსღე-თი დაავადებული ცხოველის დაბადებიდან 12 თვის განმავლობაში დაბადებული ყველა მსხვილფეხა საქონლი.

მუხლი 26. მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი

მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი, სადაც არ ყოფილა განსაზღვრული მსღე-თან დაკავშირებული სტატუსი ან რომელიც არ აკმაყოფილებს პირობებს, რომლის თანახმადაც ქვეყანა ან რეგიონი კლასიფიცირდება ერთ-ერთ კატეგორიაში.

მუხლი 27. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები - მეთვალყურეობის ტიპები

1. A ტიპის მეთვალყურეობის გამოყენება შესაძლებელს ხდის მსღე-ის არანაკლებ ერთი შემთხვევის გამოვლენას ზრდასრული მსხვილფეხა საქონლის პოპულაციის ყოველი 100 000 სულიდან საპროექტო პევალენტობით (საპროექტო პრევალენტობა გამოიყენება სამიზნე ქულებით ტესტირების მოცულობის დასადგენად. თუ ფაქტობრივი პრევალენტობა აჭარბებს შერჩეულ საპროექტო პრევალენტობას მოკვლევა მაღალი ალბათობით გამოავლენს დაავადებას) ქვეყანაში ან რეგიონში 95%-იანი სანდობით.

2. B ტიპის მეთვალყურეობის გამოყენება შესაძლებელს გახდის მსღე-ის არანაკლებ ერთი შემთხვევის გამოვლენას ზრდასრულ მსხვილფეხა საქონლის

პოპულაციის ყოველი 50 000 სულიდან საპროექტო პევალენტობით ქვეყანაში ან რეგიონში 95%-იანი სანდოობით.

3. B ტიპის მეთვალყურეობა შეიძლება განხორციელდეს მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის სტატუსის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში რისკის ანალიზის დასკვნების დასადასტურებლად, მაგალითად ნებისმიერი რისკის იდენტიფიცირებულ ფაქტორების შემამსუბუქებელი ზომების ეფექტიანობის დემონსტრირებით და მეთვალყურეობის საშუალებით, რომელიც მიმართულია ასეთი ზომების ხარვეზების დადგენის ალბათობის მაქსიმუმამდე გაზრდისკენ.

4. B ტიპის მეთვალყურეობა შეიძლება, ასევე, განხორციელდეს მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის სტატუსის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში A ტიპის მეთვალყურეობით გათვალისწინებული მიზნების მიღწევის შემდეგ A ტიპის მეთვალყურეობის დროს მოძიებული ინფორმაციის სანდოობის შესანარჩუნებლად.

5. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებით, ამ წესის 22-ე-32-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესასრულებლად, იდენტიფიცირებულია მსხვილფეხა საქონლის შემდეგი ოთხი ქვეპოპულაცია:

ა) 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომლებიც ავლენენ მსღე-თვის დამახასიათებელ კლინიკური ნიშნებს ან ქცევებს;

ბ) 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც იმყოფება წოლით მდგომარეობაში, არ შეუძლია დახმარების გარეშე ადგომა ან სიარული; 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც იგზავნება გადაუდებელ დაკვლაზე ან რომელსაც აღენიშნება ანომალიები დაკვლისწინა შემოწმების დროს (ტრამვა ან გადაუდებელი დაკვლა);

გ) 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც ნაპოვნი იქნა მკვდარი ან მოკლული ფერმაში, ტრანსპორტირების ან დავარდნილი საქონელი სასაკლაოში;

დ) 36 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი გეგმური დაკვლისას.

მუხლი 28. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები - მეთვალყურეობის სტრატეგია

1. მეთვალყურეობის სტრატეგია უნდა ითვალისწინებდეს, რომ ნიმუშები იყოს ქვეყნის ან რეგიონის ჯოგისთვის რეპრეზენტატიული და მოიცავდეს ისეთ დემოგრაფიულ ფაქტორებს, როგორცაა წარმოების ტიპი, გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა და მეცხოველეობის პრაქტიკის პოტენციური გავლენა. გამოყენებული მიდგომა და მოსაზრებები სრულად უნდა იქნეს დოკუმენტირებული და შენახული შვიდი წლის განმავლობაში.

2. მსღე-ზე მეთვალყურეობის სტრატეგიების განახორციელების მიზნით, ქვეყანაში გამოყენებული უნდა იქნეს ზრდასრული მსხვილფეხა საქონლის პოპულაციის ასაკობრივი განაწილებისა და ქვეყანაში ან რეგიონში ასაკისა და ქვეპოპულაციის მიხედვით დაყოფილი მსღე-ზე გამოკვლეული მსხვილფეხა საქონლის რაოდენობის შესახებ დოკუმენტირებული ჩანაწერები და სანდო შეფასებები.

მუხლი 29. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები - ქულათა ღირებულება და სამიზნე ქულები

მეთვალყურეობის დროს აღებული ნიმუშები უნდა პასუხობდეს დანართი №2-ში მითითებულ სამიზნე ქულებს დანართ №1-ში „მეთვალყურეობისას ქულათა ღირებულებები დადგენილი ქვეპოპულაციის და ასაკობრივი კატეგორიის ცხოველებისგან აღებულ ნიმუშებისთვის“ დაფიქსირებულ „ქულათა ღირებულებების“ საფუძველზე. დაგროვილი ქულების რაოდენობის მიუხედავად ყველა კლინიკურად საექვო ცხოველი უნდა იქნეს შემოწმებული. ქვეყანაში ნიმუშები აღებული უნდა იქნეს ოთხი ქვეპოპულაციიდან არანაკლებ სამში. აღებული ნიმუშებისთვის ქულების საერთო რაოდენობა უნდა დაგროვდეს მაქსიმუმ შვიდი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში, იმისათვის, რომ მიღწეულ იქნეს ქულების სამიზნე რაოდენობა. დაგროვილი ქულების საერთო რაოდენობა პერიოდულად უნდა შედარდეს ქვეყანაში ან რეგიონში ქულების სამიზნე რაოდენობასთან.

მუხლი 30. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები - სპეციფიკური შერჩევა

ქვეყანაში ან რეგიონში თითოეულ ქვეპოპულაციის ფარგლებში, სააგენტოს შეუძლია შეარჩიოს იდენტიფიცირებული მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც იმპორტირებულია იმ ქვეყნებიდან ან რეგიონიდან, სადაც გამოვლენილ იქნა მსღე და მსხვილფეხა საქონელი, რომლებიც იყენებდნენ პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს ქვეყნებიდან ან რეგიონებიდან, სადაც გამოვლენილ იქნა მსღე.

მუხლი 31. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები - მსღე-ზე მეთვალყურეობის მოდელი

ქვეყანას შეუძლია გამოიყენოს მსღე-ის მეთვალყურეობის სრული მოდელი (BsurvE) ან ალტერნატიული მეთოდის მოდელი, მსღე-ის მეთვალყურეობის მოდელის (BsurvE) საფუძველზე, მსღე-ის არსებობის/პრევალენტობის შესაფასებლად.

მუხლი 32. მეთვალყურეობასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები - მეთვალყურეობის განხორციელება

სამიზნე ქულების მიღწევის შემდეგ და მსღე-ზე კონტროლირებადი რისკის ან უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნის ან რეგიონის სტატუსის შესანარჩუნებლად, A ტიპის მეთვალყურეობა შეიძლება დაყვანილ იქნეს B ტიპის მეთვალყურეობამდე (იმ პირობით, რომ ყველა სხვა ინდიკატორი დარჩება დადებითი). თუმცა, იმისათვის, რომ შესრულდეს ამ წესის ამ თავში მითითებული მოთხოვნები უნდა გაგრძელდეს ყოველწლიური მეთვალყურეობა, ოთხი დადგენილი ქვეპოპულაციიდან არანაკლებ სამი ქვეპოპულაციის მოცვით. გარდა ამისა, შემოწმებული უნდა იქნეს მსღე-ით დაინფიცირებაზე კლინიკურად საექვო ყველა მსხვილფეხა საქონელი დაგროვილი ქულების რაოდენობის მიუხედავად. მოთხოვნილი სამიზნე ქულების მიღწევის შემდეგ ყოველწლიური მეთვალყურეობა ქვეყანაში ან რეგიონში უნდა განხორციელდეს იმ მოცულობით, რომელიც არ უნდა იყოს B ტიპის მეთვალყურეობით მოთხოვნილი მოცულობის (საერთო მიზნის) ერთ მეშვიდედზე ნაკლები.

თავი VIII

მონიტორინგის სისტემა

მუხლი 33. მსხვილფეხა საქონლის მონიტორინგი

1. მსხვილფეხა საქონლის მონიტორინგი უნდა განხორციელდეს ამ წესის 98-ე მუხლით დადგენილი ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდების შესაბამისად.

2. ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული ცხოველების მონიტორინგი ხორციელდება ქვემოთ მითითებულ ერთ-ერთ შემთხვევაში:

ა) 24 თვეზე მეტი ასაკის ყველა მსხვილფეხა საქონელზე, რომელიც დაექვემდებარა გადაუდებელ დაკვლას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ) დაკვლისწინა შემოწმებისას უბედური შემთხვევების ან სერიოზული ფსიქოლოგიური და ფუნქციური პრობლემების დროს ან „ცხოველური წარმოშობის სურსათის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების სპეციალური წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 12 თებერვლის №55 დადგენილებით დამტკიცებული წესის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი ნიშნების არსებობისას.

3. გეგმიურად დაკლულ 30 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ჯანმრთელი მსხვილფეხა საქონელი ექვემდებარება მსღე-ზე ტესტირებას.

4. დაკლული ცხოველების მონიტორინგი, რომელიც არ არის გამიზნული ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის, ხორციელდება 24 თვეზე მეტი ასაკის ყველა მსხვილფეხა საქონელზე, რომელიც მოკვდა ან იყო მოკლული, მაგრამ:

ა) არ იყო მოკლული განადგურების მიზნით;

ბ) არ იყო მოკლული ისეთი დაავადების ეპიდემიის ფარგლებში, როგორცაა თურქული;

გ) არ იყო დაკლული ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი 24 თვეზე მეტი ასაკის ყველა მსხვილფეხა საქონელმა უნდა გაიაროს ტესტირება მსლე-ზე.

6. სააგენტოს შეუძლია დაუშვას გამონაკლისი ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნაზე ცხოველთა დაბალი სიმჭიდროვის მოშორებულ ტერიტორიებში, სადაც არ ხდება დაცემული ცხოველების ორგანიზებულად შეკრება. სააგენტომ უნდა წარუდგინოს სამინისტროს ასეთი ტერიტორიების ჩამონათვალი. გამონაკლისი არ უნდა გავრცელდეს ქვეყნის მსხვილფეხა საქონლის 10%-ზე მეტ პოპულაციაზე.

მუხლი 34. სხვა ცხოველების მონიტორინგი

ამ წესის 33-ე მუხლის მე-2-მე-6 პუნქტებში მითითებული ტესტირების გარდა, სააგენტოს შეუძლია, ნებაყოფლობით გადაწყვიტოს ტესტირების ჩატარება მსლე-ის მქონე ქვეყნებიდან წარმოშობილ სხვა მსხვილფეხა საქონელზე, რომლებიც იყენებდნენ პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს ან დაიბადნენ ან მიღებულია მსლე-ით დაინფიცირებული ფურისგან.

მუხლი 35. ტესტირების შემდეგ გასატარებელი ზომები

1. თუ ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული ცხოველი შერჩეულ იქნა მსლე-ზე ტესტირებისთვის, „ცხოველური წარმოშობის სურსათის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების სპეციალური წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 12 თებერვლის №55 დადგენილების მე-6 მუხლით გათვალისწინებული ჯანმრთელობის ნიშანდება არ უნდა დაისვას ასეთი ცხოველის ტანხორცზე, ვიდრე სწრაფი ტესტის გამოყენებით არ იქნება მიღებული უარყოფითი შედეგი.

2. სააგენტოს შეუძლია დაუშვას გამონაკლისი ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებზე თუ სასაკლაოზე მოქმედებს სახელმწიფო კონტროლის სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ ჯანმრთელობის ნიშანდების მქონე

შემოწმებული ცხოველის სხეულის არცერთი ნაწილი არ იქნება გატანილი სასაკლაოდან სწრაფი ტესტის გამოყენებით უარყოფითი შედეგის მიღებამდე.

3. მსღე-ზე ტესტირებული ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილი, მათ შორის ტყავი, უნდა დარჩეს სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ სწრაფი ტესტის გამოყენებით უარყოფითი შედეგის მიღებამდე გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ისინი ექვემდებარება განკარგვას ან მისი ცხიმი გადამუშავდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და წინასწარი გადამუშავებით ან გადამუშავების გარეშე გამოიყენება საწვავად ან მეორადი პროდუქტის საწარმოებლად საქართველოს კანონმდებლობის დადგენილი წესით.

4. ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილი, მათ შორის ტყავი, რომელიც სწრაფი ტესტის შედეგების მიხედვით იყო დადებითი ან საეჭვო, ექვემდებარება განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად იმ მასალისგან განცალკევებით, რომელიც ინახება ამ წესის 44-ე მუხლის მე-4-მე-5 პუნქტებით დადგენილი ჩანაწერებისათვის ასევე, ცხოველის სხეულისგან მიღებული ცხიმისგან განცალკევებით, იმ პირობით რომ ეს ცხიმი გადამუშავდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და გამოიყენება წინასწარი გადამუშავებით ან გადამუშავების გარეშე საწვავად ან მეორადი პროდუქტის საწარმოებლად საქართველოს კანონმდებლობის დადგენილი წესით.

5. თუ სწრაფი ტესტის გამოყენებით აღმოჩენილი იქნება, რომ ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული ცხოველი არის დადებითი ან საეჭვო მსღე-ზე, უნდა განადგურდეს ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, სულ მცირე წინა ტანხორციც და ორი ტანხორციც, რომელიც უშუალოდ მოჰყვება დადებითი ან დაუზუსტებელი შედეგის მქონე ცხოველს დასაკლავ ხაზზე. სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება ზემოაღნიშნული ტანხორცების განადგურების შესახებ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სწრაფი ტესტის შედეგი დადასტურდება ამ წესის 98-ე მუხლში მითითებული დამადასტურებელი გამოკვლევებით, როგორც დადებითი ან საეჭვო.

6. სააგენტოს შეუძლია დაუშვას გამონაკლისი ამ მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებზე, თუ სასაკლაოზე მოქმედებს ტანხორც(ებ)ს შორის კონტამინაციის თავიდან აცილების სისტემა.

მუხლი 36. ამ წესის მე-6 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილ მსღე-თან დაკავშირებული ყოველწლიური მონიტორინგის პროგრამების გადახედვა (მსღე-ის მონიტორინგის პროგრამები)

ევროკომისიაში ქვეყნის მიერ წარდგენილი განაცხადი მსღე-ის ყოველწლიური მონიტორინგის პროგრამების გადახედვაზე უნდა მოიცავდეს არანაკლებ:

ა) ქვეყანაში ბოლო ექვსი წლის განმავლობაში მოქმედი მსღე-ის ყოველწლიური მონიტორინგის სისტემის შესახებ ინფორმაციას, მათ შორის დეტალურ დოკუმენტაციას, რომელიც ადასტურებს ამ წესის 37-ე მუხლში მითითებული ეპიდემიოლოგიურ კრიტერიუმებთან შესაბამისობას;

ბ) ქვეყანაში ბოლო ექვსი წლის განმავლობაში მოქმედი ამ წესის მე-6 მუხლის მე-6 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილ იდენტიფიკაციისა და მიკვლევადობის სისტემის შესახებ ინფორმაციას, მათ შორის მონაცემთა ელექტრონული ბაზის ფუნქციონირების დეტალურ აღწერას, როგორც ეს მითითებულია „მსხვილფეხა საქონლის იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციისა და მათი სადგომის/დროებითი სადგომის რეგისტრაციის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 31 დეკემბრის №764 დადგენილებაში;

გ) ქვეყანაში ბოლო ექვსი წლის განმავლობაში კანონმდებლობით მოქმედი აკრძალვების შესახებ ინფორმაციას, მათ შორის ფერმის ცხოველებისათვის საკვებზე აკრძალვის აღსრულების დეტალურ აღწერას ამ წესის მე-6 მუხლის მე-6 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, რომელიც მოიცავს ნიმუშის აღების გეგმას, აღმოჩენილი დარღვევების ტიპსა და რაოდენობას და გატარებული ღონისძიებების თანმდევ შედეგებს;

დ) შემოთავაზებული შესწორებული მსღე-ის მონიტორინგის პროგრამის დეტალურ აღწერას, რომელიც მოიცავს გეოგრაფიულ ადგილმდებარეობას, სადაც პროგრამა უნდა განხორციელდეს და მსხვილფეხა საქონლის ქვეპოპულაციების აღწერას, რომელიც უნდა შევიდეს შესწორებულ მონიტორინგის პროგრამაში, მათ შორის ასაკობრივი ზღვრებისა და ტესტირებისთვის ნიმუშების რაოდენობის მითითებით;

ე) ყოვლისმომცველი რისკის ანალიზის შედეგებს, რომელიც აჩვენებს, რომ შესწორებული მსღე-ის მონიტორინგის პროგრამა უზრუნველყოფს ადამიანებისა და ცხოველების ჯანმრთელობის დაცვას. აღნიშნული რისკის ანალიზი უნდა მოიცავდეს კოჰორტას დაბადების ანალიზს ან სხვა შესაბამის კვლევებს, რომლის მიზანია დაამტკიცოს, რომ გღე-ის რისკის შემცირების ზომები, რომელიც მოიცავს ამ წესის მე-6 მუხლის მე-6 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ საკვებზე აკრძალვას, ეფექტურად იქნა განხორციელებული.

მუხლი 37. ეპიდემიოლოგიური კრიტერიუმები

განაცხადი გღე-ის მონიტორინგის პროგრამების გადახედვაზე შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო შეძლებს დაამტკიცოს, რომ ამ წესის მე-6

მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გარდა, მის ტერიტორიაზე სრულდება შემდეგი ეპიდემიოლოგიური კრიტერიუმები:

ა) ამ წესის მე-6 მუხლის მე-6 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მსღე-ზე ტესტირების სქემა ხორციელდება განხორციელების თარიღიდან არანაკლებ ექვსი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი მოთხოვნის შესაბამისად:

ა.ა) მსღე-ის ყოველწლიური ავადობის შემთხვევათა საშუალო შემცირება შეინიშნება ზრდასრული მსხვილფეხა საქონლის (24 თვეზე მეტი ასაკის) პოპულაციაში და იყო 20%-ზე მეტი, ხოლო მსღე-ით დაავადებული იმ მსხვილფეხა საქონლის საერთო რაოდენობა, რომლებიც დაიბადნენ ფერმის ცხოველებისთვის ამ წესის მე-6 მუხლის მე-6 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილ საკვებზე აკრძალვის შემოღების შემდეგ, და არ აღემატებოდა მსღე-ის დადასტურებული შემთხვევების საერთო რაოდენობის 5%-ს;

ა.ბ) მსღე-ის ყოველწლიური ავადობის შემთხვევები ზრდასრული მსხვილფეხა საქონლის (24 თვე მეტი ასაკის) პოპულაციაში იყო მუდმივად 1/100 000-ზე ნაკლები;

ა.გ) 1 000 000 ცხოველზე ნაკლები მსხვილფეხა საქონლის (24 თვე მეტი ასაკის) შემთხვევაში მსღე-ის დადასტურებული შემთხვევების კუმულირებული (საერთო) რაოდენობა იყო ხუთზე ნაკლები;

ბ) ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული ექვსწლიანი პერიოდის შემდეგ, არ არსებობს იმის მტკიცებულება, რომ მსღე-თან დაკავშირებული ეპიდემიოლოგიური სიტუაცია უარესდება.

მუხლი 38. ცხვრისა და თხის მონიტორინგი

1. ცხვრისა და თხის მონიტორინგი უნდა განხორციელდეს ამ წესის 101-ე მუხლით დადგენილი ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდებით.

2. ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული ცხვრისა და თხის მონიტორინგი ხორციელდება:

ა) თუ ნერბისა და სანერბე ბატკნის პოპულაცია აღემატება 750 000 ცხოველს, ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული 10 000 ცხვრისგან აღებული მინიმალური წლიური ნიმუშის ტესტირება ტარდება ამ მუხლის მე-5-მე-10 პუნქტებით დადგენილი ნიმუშების აღების წესის შესაბამისად;

ბ) თუ თხების განაყოფიერებული და დაწყვილებული პოპულაცია აჭარბებს 750 000 ცხოველს, ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული 10 000 თხისგან აღებული მინიმალური წლიური ნიმუშის ტესტირება ტარდება ამ მუხლის მე-5-მე-10 პუნქტებით დადგენილი ნიმუშების აღების წესის შესაბამისად.

3. სააგენტოს შეუძლია შეცვალოს არაუმეტეს:

ა) ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დადგენილი ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკლული ცხვრის ან თხის ნიმუშების მინიმალური რაოდენობის 50% 18 თვეზე მეტი ასაკის მკვდარი თხისა და ცხვრის გამოკვლევით ერთი ერთთან თანაფარდობით ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილ ნიმუშების რაოდენობასთან ერთად;

ბ) ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დადგენილი ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკლული ცხვრის ან თხის ნიმუშების მინიმალური რაოდენობის 10% 18 თვეზე მეტი ასაკის დაავადების აღმოფხვრის კამპანიის ფარგლებში მოკლული თხისა და ცხვრის გამოკვლევით ერთი ერთთან თანაფარდობით.

4. სააგენტომ უნდა ჩაატაროს იმ ცხვრისა და თხის გამოკვლევა, რომელთა დაკვლა გამიზნული არ არის ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის ამ მუხლის მე-5-მე-10 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და აიღება დანართში №3 „ნიმუშების მინიმალური რაოდენობის დადგენა ნერბისა და ბატკნის პოპულაციისათვის“ და დანართში №4 „ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა განაყოფიერებული ან დაწყვილებული თხების პოპულაციისათვის“ მითითებული ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა იმ ცხვრისა და თხისაგან, რომლებიც მოკვდნენ ან იყვნენ მოკლულნი, მაგრამ რომლებიც არ იყვნენ მოკლული დაავადების აღმოფხვრის კამპანიის ფარგლებში ან დაკლული ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის.

5. ამ მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებში მოხსენიებული ცხოველებიდან ნიმუშები აიღება 18 თვეზე მეტი ასაკის ან ორზე მეტი მუდმივი მჭრელი კბილის მქონე ცხოველებიდან.

6. ცხოველების ასაკი უნდა შეფასდეს კბილთა მთელი მწკრივის, სიმწიფის აშკარა ნიშნების ან ნებისმიერი სარწმუნო ინფორმაციის საფუძველზე.

7. ნიმუში უნდა იქნეს შერჩეული იმგვარად, რომ თავიდან იქნეს აცილებული ნებისმიერი ჯგუფის ხელმეორედ მოხვედრა, წარმოშობის, ასაკის, ჯიშის, წარმოების ტიპის ან ნებისმიერი სხვა მახასიათებელით.

8. ნიმუშის აღება უნდა იყოს რეპრეზენტატიული თითოეულ რეგიონისთვის და სეზონისთვის. ერთსა და იმავე ფარაში, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, თავიდან უნდა იქნეს აცილებული მრავლობითი ნიმუშების აღება. მონიტორინგის პროგრამებში, რამდენადაც შესაძლებელია, გათვალისწინებული უნდა იქნეს ნიმუშების აღების თანმიმდევრულ წლებში ყველა ოფიციალურად რეგისტრირებული 100-ზე მეტი ცხოველის მქონე სადგომის გლე-ზე ტესტირება, სადაც არასოდეს არ აღმოუჩენიათ გლე.

9. სააგენტომ უნდა აამოქმედოს სამიზნე ან სხვა სისტემა, იმის შესამოწმებლად, რომ ხდება ნიმუშების აღება.

10. სადაც არ ხდება მკვდარი ცხოველების ორგანიზებული შეგროვება, სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება დაბალი სიმჭიდროვის მქონე მოშორებული ტერიტორიის ცხოველებიდან ნიმუშების აღების გამორიცხვაზე. ასეთი გამონაკლისის დაშვების შემთხვევაში, სააგენტომ უნდა წარუდგინოს სამინისტროს იმ ტერიტორიის ჩამონათვალი, რომელზეც გავრცელდება ასეთი გამონაკლისები. გამონაკლისი არ უნდა შეადგენდეს ცხვრისა და თხის პოპულაციის 10%-ზე მეტს.

მუხლი 39. გლე-ზე კონტროლს და აღმოფხვრის ზომებს დაქვემდებარებული სადგომის მონიტორინგი

ამ წესის 72-ე მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის, მე-5 და მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად 18 თვეზე მეტი ასაკის განადგურების მიზნით მოკლულ ცხოველებს უნდა ჩაუტარდეთ გლე-ზე ტესტირება, მარტივი, შემთხვევითი შერჩევით აღებულ ნიმუშებს ამ წესის XV თავში მითითებული ლაბორატორიული გამოკვლევებისა და პროტოკოლების შესაბამისად, დანართ №5-ში „ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა ჯოგსა და ფარაში განადგურების მიზნით მოკლული 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველებისათვის“ მითითებული ნიმუშის რაოდენობის მიხედვით.

მუხლი 40. მონიტორინგი სხვა ცხოველებში

ამ წესის 38-ე მუხლის მე-2-მე-10 პუნქტებში მითითებული მონიტორინგის პროგრამების გარდა, სააგენტოს შეუძლია ნებაყოფლობით განახორციელოს მონიტორინგი სხვა ცხოველებზეც, კერძოდ:

- ა) რძის მომცემ ცხოველზე;
- ბ) გლე-ის მქონე ქვეყნებიდან წარმოშობილ ცხოველზე;
- გ) ცხოველზე, რომელსაც კვებავენ პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებით;
- დ) ცხოველზე, რომელიც დაბადებულია გლე-ით დაინფიცირებული ფურიდან.

მუხლი 41. ცხვრისა და თხის ტესტირების შემდეგ გასატარებელი ზომები

1. თუ ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული ცხვარი ან თხა, შერჩეულ იქნა ამ წესის 38-ე მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად გლე-ზე ტესტირებისთვის, „ცხოველური წარმოშობის სურსათის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების სპეციალური წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 12 თებერვლის №55 დადგენილებით

დამტკიცებული წესის მე-6 მუხლით გათვალისწინებული ჯანმრთელობის ნიშანდება არ უნდა დაისვას ასეთი ცხოველის ტანხორცზე სწრაფი ტესტის გამოყენებით უარყოფითი შედეგის მიღებამდე.

2. სააგენტოს შეუძლია არ გაითვალისწინოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები, იმ შემთხვევაში, თუ სასაკლაოზე მოქმედებს სააგენტოს მიერ აღიარებული სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილზე მიკვლევადობას და რომ ჯანმრთელობის ნიშანდების მქონე ტესტირებული ცხოველის არცერთი ნაწილი არ იქნება გატანილი სასაკლაოდან ვიდრე სწრაფი ტესტის გამოყენებით არ იქნება მიღებული უარყოფითი შედეგი.

3. ტესტირებული ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილი, მათ შორის ტყავი, უნდა დარჩეს სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ, ვიდრე სწრაფი ტესტის გამოყენებით არ იქნება მიღებული უარყოფითი შედეგი, გარდა იმ შემთხვევისა თუ ის ექვემდებარება განკარგვას ან მისი ცხიმი გადამუშავდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და გამოიყენება წინასწარი გადამუშავებით ან გადამუშავების გარეშე საწვავად ან მეორადი პროდუქტის საწარმოებლად, საქართველოს კანონმდებლობის დადგენილი წესით.

4. ცხოველის სხეულის ყველა ნაწილი, მათ შორის ტყავი, რომელიც იყო სწრაფ ტესტზე დადებითი, ექვემდებარება განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, გარდა იმ მასალისა, რომელიც უნდა იქნეს შენახული ამ წესის 44-ე მუხლის მე-4-მე-5 პუნქტებით დადგენილი ჩანაწერებისათვის და გადამდნარი ცხიმისა, რომლებიც მიღებულია ცხოველის სხეულისგან და ექვემდებარება გადამუშავებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და წინასწარი გადამუშავებით ან გადამუშავების გარეშე საწვავად გამოიყენება ან მეორად პროდუქტად წარმოებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 42. გენოტიპის დადგენა

1. ცხვარში გლე-ის თითოეულ დადებით შემთხვევასთან დაკავშირებით, უნდა განისაზღვროს პრიონის ცილის გენოტიპი 136, 154 და 171 კოდონებისთვის. გლე-ის შემთხვევების შესახებ, რომლებიც აღმოჩენილ იქნა იმ გენოტიპის ცხვრებში, რომლებიც კოდირებენ ალანინს ორივე ალელზე 136 კოდონთან, არგინინს ორივე ალელზე 154 კოდონთან და არგინინს ორივე ალელზე 171 კოდონთან, დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს სამინისტროს. თუ გლე-ის დადებითი შემთხვევა არის ატიპური სკრეპის შემთხვევა, უნდა განისაზღვროს პრიონის ცილის გენოტიპი 141 კოდონისთვის.

2. გარდა იმ ცხოველებისა, რომელთა გენოტიპი დადგინდა ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, უნდა განისაზღვროს ცხვრის ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა პრიონის ცილის გენოტიპი 136, 141, 154 და 171 კოდონებისთვის. იმ შემთხვევაში თუ ზრდასრული ცხვრის პოპულაცია აღემატება 750 000 სულს ნიმუშის მინიმალური რაოდენობა უნდა შეადგენდეს არანაკლებ 600 ცხოველს. სხვა შემთხვევაში, ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა უნდა შეადგენდეს არანაკლებ 100 ცხოველს. ნიმუშები შეიძლება აღებული იქნეს ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკლული, ფერმაში მკვდარი ან ცოცხალი ცხოველებისგან. ნიმუში უნდა იყოს რეპრეზენტატიული ცხვრის მთელი პოპულაციისათვის.

მუხლი 43. სხვა სახეობის ცხოველთა მონიტორინგი

სააგენტოს შეუძლია გლე-ზე ჩაატაროს ნებაყოფილობითი მონიტორინგი მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის გარდა სხვა სახეობის ცხოველებზეც.

მუხლი 44. ანგარიშგებასა და ჩანაწერებთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სააგენტოს მიმართ

1. სააგენტოს მიერ ყოველწლიურ ანგარიშში უნდა იქნეს ასახული:

ა) ცხოველთა სახეობების მიხედვით საექვო შემთხვევების რაოდენობა, რომელიც ექცევა გადაადგილების ოფიციალური შეზღუდვების ქვეშ ამ წესის მე-13 მუხლის პირველი-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ) ცხოველთა სახეობების მიხედვით საექვო შემთხვევების რაოდენობა, რომელიც ექვემდებარება ლაბორატორიულ გამოკვლევებს ამ წესის მე-13 მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, მათ შორის სწრაფი ტესტის შედეგები და დამადასტურებელი ტესტები (ტესტზე დადებითი და უარყოფითი ცხოველების რაოდენობა) და მსხვილფეხა საქონელთან დაკავშირებით, ყველა ტესტირებული ცხოველის შეფასება ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით. ასაკობრივი დაჯგუფება ხორციელდება შემდეგნაირად: 24 თვეზე ნაკლები ასაკის, 24 თვიდან 155 თვემდე 12-თვიანი შუალედებით და 155 თვეზე მეტი ასაკის;

გ) იმ ფარის რაოდენობა, სადაც ცხვარსა და თხაში საექვო შემთხვევები ამ წესის მე-13 მუხლის პირველი-მე-7 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად იქნა რეპორტირებული და მოკვლეული;

დ) ამ წესის 33-ე მუხლის მე-2-მე-5 პუნქტებით და 34-ე მუხლით დადგენილი თითოეული ქვეპოპულაციის ფარგლებში ტესტირებული მსხვილფეხა საქონლის რაოდენობა. მითითებული უნდა იქნეს ასევე ნიმუშის შერჩევის მეთოდი, სწრაფი ტესტის და დამადასტურებელი ტესტების შედეგები და შედეგების განაწილება

გამოკვლევითი ცხოველების ასაკობრივ ჯგუფებში ამ მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად;

ე) ამ წესის 38-ე მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებში, 39-ე და მე-40 მუხლებში მითითებული თითოეული ქვეპოპულაციის ფარგლებში გამოკვლევითი ცხოველის, თხებისა და ფარის რაოდენობა, ნიმუშების აღების მეთოდებთან, სწრაფი და დამადასტურებელი ტესტების შედეგებთან ერთად;

ვ) გეოგრაფიული განაწილება, მსხვილფეხა საქონლის, ცხვარსა და თხას შორის გლე-ის მქონე თითოეული ცხოველის დაბადების წელი და, თუ შესაძლებელია, თვე. გლე-ის შემთხვევები, რომლებიც მიჩნეული იქნა ატიპიურად. სკრეპის შემთხვევებთან დაკავშირებით, წარმოდგენილი უნდა იქნეს ამ წესის 102-ე მუხლით დადგენილი პირველადი და მეორადი მოლეკულური ტესტირების შედეგები;

ზ) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის გარდა, სხვა შემთხვევაში აღებული ნიმუშების რაოდენობა და გლე-ის დადასტურებული შემთხვევები სახეობის მიხედვით;

თ) გლე-ზე დადებითად მორეაგირე თითოეული ცხვრის გენოტიპი და სადაც შესაძლებელია ჯიში, რომლებისგანაც ნიმუში აღებულია ამ წესის 42-ე მუხლის პირველი ან მეორე პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად.

2. ანგარიშების შედგენა, რომელიც მოიცავს ამ წესის 33-ე-43-ე მუხლებით დადგენილ ყოველთვიურად წარდგენილ ინფორმაციას ან ამ მუხლის პირველი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ ყოველკვარტალურად წარდგენილ ინფორმაციას, შეიძლება წარმოადგენდეს ამ წესის მე-6 მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებულ წლიური ანგარიშს იმ პირობით, რომ ინფორმაცია განახლდება მომდევნო პერიოდების მონაცემებით.

3. შემაჯამებელი ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ცხრილის ფორმატში და უნდა მოიცავდეს ამ წესის 33-ე-37-ე მუხლებით დადგენილ ინფორმაციას.

4. სააგენტომ შვიდი წლის განმავლობაში უნდა შეინახოს ამ წესის 33-ე-43-ე მუხლებით დადგენილი ინფორმაცია.

5. ლაბორატორიამ, რომელიც ატარებს გამოკვლევებს, შვიდი წლის განმავლობაში უნდა შეინახოს ყველა გამოკვლევის ჩანაწერი, კერძოდ, ლაბორატორიული სახელმძღვანელოები და, საჭიროების შემთხვევაში, პარაფინის ბლოკები და ვესტერნ-ბლოტინგის ფოტომასალა.

თავი IX

ცხოველთა კვება

მუხლი 45. ამ წესის მე-8 მუხლის პირველ პუნქტით დადგენილი აკრძალვა

ამ წესის მე-8 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, ამ წესის მე-8 მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი აკრძალვა ვრცელდება:

ა) მცოხნავი ცხოველების ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატით, კალციუმ ტრიფოსფატით და ამ პროდუქტების შემცველი კომბინირებული საკვებით კვებაზე;

ბ) არამცოხნავი ფერმის ცხოველების კვებაზე, გარდა საბეწვე ცხოველების კვებისა:

ბ.ა) გადამუშავებული ცხოველური ცილით;

ბ.ბ) მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული კოლაგენით და ჟელატინით;

ბ.გ) სისხლის პროდუქტებით;

ბ.დ) ცხოველური წარმოშობის ჰიდროლიზებული ცილით;

ბ.ე) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატით და კალციუმის ტრიფოსფატით;

ბ.ვ) საკვებით, რომელიც მოიცავს „ბ.ა“-„ბ.ე“ ქვეპუნქტებში ჩამოთვლილ პროდუქტს.

მუხლი 46. ამ წესის მე-8 მუხლის პირველ პუნქტითა და 45-ე მუხლით დადგენილი გამონაკლისები

ამ წესის მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, ამ წესის მე-8 მუხლის პირველი პუნქტითა და 45-ე მუხლით დადგენილი აკრძალვები არ ვრცელდება:

ა) მცოხნავი ცხოველების კვებაზე:

ა.ა) რძით, რძის შემცველი პროდუქტით, რძის მეორადი პროდუქტით, ხსენით და ხსენის პროდუქტით;

ა.ბ) კვერცხით და კვერცხის პროდუქტით;

ა.გ) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული კოლაგენით და ჟელატინით;

ა.დ) ჰიდროლიზებული ცილით, რომელიც მიღებულია:

ა.დ.ა) არამცოხნავი ცხოველების ნაწილებისაგან;

ა.დ.ბ) მცოხნავი ცხოველების ტყავისა და კანისგან;

ა.ე) ცხოველის კომბინირებული საკვებით, რომელიც შეიცავს ამ პუნქტის „ა.ა“-„ა.დ“ ქვეპუნქტებში ჩამოთვლილ პროდუქტებს;

ბ) ფერმის არამცოხნავი ცხოველების კვებაზე, რომელიც მიღებულია ქვემოთ ჩამოთვლილი ცხოველის საკვების მასალისა და ცხოველის კომბინირებული საკვებისგან:

ბ.ა) მცოხნავი ცხოველის ტყავისა და კანისგან ან არამცოხნავი ცხოველის ნაწილებიდან მიღებული ჰიდროლიზებული ცილებით;

ბ.ბ) თევზის ფქვილით და თევზის ფქვილის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვებით, რომლის წარმოება, ბაზარზე განთავსება და გამოყენება ხდება ამ წესის 47-ე-51-ე მუხლებით დადგენილი ზოგადი და სპეციალური მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ.გ) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატით, კალციუმის ტრიფოსფატით და ასეთი ფოსფატის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვებით, რომლის წარმოება, ბაზარზე განთავსება და გამოყენება ხდება ამ წესის 47-ე-50-ე მუხლებით და 52-ე მუხლით დადგენილი ზოგადი და სპეციალური მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ.დ) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული სისხლის პროდუქტებით და ასეთი სისხლის პროდუქტების შემცველი კომბინირებული საკვებით, რომლის წარმოება, ბაზარზე განთავსება და გამოყენება ხდება ამ წესის 47-ე-50-ე მუხლებით და 53-ე მუხლით დადგენილი ზოგადი და სპეციალური მოთხოვნების შესაბამისად;

გ) აკვაკულტურის ცხოველების გადამუშავებული ცხოველური ცილის, გარდა არამცოხნავი ცხოველებისგან ან ასეთი გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვებისგან მიღებული თევზის ფქვილისა, რომლის წარმოება, ბაზარზე განთავსება და გამოყენება ხდება ამ წესის 47-ე-50-ე მუხლებით და 54-ე მუხლით დადგენილი ზოგადი და სპეციალური მოთხოვნების შესაბამისად;

დ) მეძუძური მცოხნავი ცხოველის კვებაზე რძის შემცველებით, რომელიც შეიცავს თევზის ფქვილს, რომლის წარმოება, ბაზარზე განთავსება და გამოყენება ხდება ამ წესის 55-ე მუხლით დადგენილი სპეციალური მოთხოვნების შესაბამისად;

ე) ფერმის ცხოველების კვებაზე მცენარეული წარმოშობის ცხოველის საკვების მასალებით და ასეთი მასალის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვებით, რომელიც დაბინძურებულია უმნიშვნელო რაოდენობით არაავტორიზებული ცხოველების სახეობებიდან მიღებული ძვლის სპიკულით. სააგენტოს შეუძლია დაუშვას გამონაკლისი თუ წინასწარი რისკის შეფასებით დაადასტურა, რომ არსებობს უმნიშვნელო რისკი ცხოველთა ჯანმრთელობისთვის. რისკის შეფასებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს სულ მცირე:

ე.ა) დაბინძურების დონე;

ე.ბ) დაბინძურების ბუნება და წყარო;

ე.გ) დაბინძურებული ცხოველის საკვების გამიზნული გამოყენება.

მუხლი 47. ფერმის არამცოხნავი ცხოველების გამოსაკვებად განკუთვნილი საკვები მასალების და კომბინირებული საკვების ტრანსპორტირება

1. ამ პუნქტით განსაზღვრული, ფერმის არამცოხნავი ცხოველების გამოსაკვებად განკუთვნილი პროდუქტები უნდა იქნეს ტრანსპორტირებული სატრანსპორტო საშუალებებით და კონტეინერებით, რომლებიც არ გამოიყენება მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი საკვების ტრანსპორტირებისთვის:

ა) გადამუშავებული არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ცხოველური ცილების ნაყარი, მათ შორის თევზის ფქვილი;

ბ) ცხოველური წარმოშობის ნაყარი კალციუმის დიფოსფატი და კალციუმის ტრიფოსფატი;

გ) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ნაყარი სისხლის პროდუქტები;

დ) ამ პუნქტის „ა“-„გ“ ქვეპუნქტებში ჩამოთვლილი ცხოველის საკვების მასალების შემცველი ნაყარი კომბინირებული საკვები.

2. ჩანაწერები, რომელშიც დეტალურადაა აღწერილი ტრანსპორტირებული პროდუქტის ტიპები ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ორი წელი.

3. ამ მუხლის პირველი და მეორე პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სატრანსპორტო საშუალება და კონტეინერები, რომლებიც ადრე გამოიყენებოდა ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი პროდუქტების ტრანსპორტირებისთვის, შეიძლება შემდგომში გამოყენებულ იქნეს მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი საკვების ტრანსპორტირებისთვის იმ პირობით, რომ ისინი გაიწმინდება წინასწარ, ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით სააგენტოს მიერ წინასწარ ავტორიზებული პროცედურის შესაბამისად.

4. ასეთი პროცედურის გამოყენებისას, დოკუმენტირებული დადასტურება ინახება არანაკლებ ორი წელი და ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის.

5. არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ნაყარი გადამუშავებული ცხოველური ცილა, გარდა თევზის ფქვილისა და ასეთი გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი ნაყარი კომბინირებული საკვებისა, უნდა იქნეს ტრანსპორტირებული სატრანსპორტო საშუალებით ან კონტეინერებით, რომლებიც არ გამოიყენება ფერმის მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი საკვების ტრანსპორტირებისთვის, გარდა აკვაკულტურის ცხოველებისა.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად სატრანსპორტო საშუალებები და კონტეინერები, რომლებიც ადრე გამოიყენებოდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული პროდუქტების ტრანსპორტირებისთვის, შეიძლება შემდგომში გამოყენებულ იქნეს ფერმის არამცოხნავი ცხოველებისათვის განკუთვნილი საკვების ტრანსპორტირებისთვის, გარდა აკვაკულტურის ცხოველებისა, იმ პირობით, რომ ისინი დასუფთავდება წინასწარ, ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით სააგენტოს მიერ წინასწარ ავტორიზებული პროცედურის შესაბამისად.

7. ასეთი პროცედურის გამოიყენებისას, დოკუმენტირებული დადასტურება ინახება არანაკლებ ორი წლის განმავლობაში და ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის.

მუხლი 48. ფერმის არამცოხნავი ცხოველების საკვებად გამიზნული კომბინირებული საკვების წარმოება

1. ცხოველის კომბინირებული საკვები, რომელიც გამიზნულია ფერმის არამცოხნავი ცხოველების საკვებად და რომელიც შეიცავს თევზის ფქვილს, ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატსა და კალციუმის ტრიფოსფატს, არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ სისხლის პროდუქტებს, უნდა იქნეს წარმოებული ისეთ საწარმოში, რომელიც არ აწარმოებს მცოხნავი ცხოველებისთვის კომბინირებულ საკვებს და ავტორიზებულია სააგენტოს მიერ.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად სააგენტოს შეუძლია ადგილზე ინსპექტირების შემდეგ, გასცეს ავტორიზაცია მცოხნავი ცხოველებისთვის კომბინირებული საკვების წარმოებაზე იმ საწარმოში, რომელიც ასევე აწარმოებს ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი პროდუქტების შემცველ ცხოველის კომბინირებულ საკვებს ფერმის არამცოხნავი ცხოველებისთვის, იმ პირობით, რომ დაცული იქნება შემდეგი პირობები:

ა) მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი კომბინირებული საკვები შენახვის, ტრანსპორტირების და შეფუთვის დროს უნდა იქნეს წარმოებული და შენახული ობიექტში, რომელიც ფიზიკურად განცალკევებულია იმ ობიექტიდან, სადაც იწარმოება და ინახება არამცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი კომბინირებული საკვები;

ბ) ჩანაწერები, რომელშიც დეტალურადაა აღწერილი ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი პროდუქტების შესყიდვა, გამოყენება და ამ პროდუქტების შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვების გაყიდვა, ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში;

გ) მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი კომბინირებული საკვების ნიმუშის რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს იმ მიზნით, რომ შემოწმდეს ცხოველური წარმოშობის არაავტორიზებული შემადგენელი ნაწილების არარსებობა ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით; ნიმუშების აღებისა და გამოკვლევის ჩატარების სიხშირე უნდა განისაზღვროს რისკის შეფასების საფუძველზე ოპერატორის მიერ, როგორც საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურის ნაწილი; ასეთი ნიმუშების აღებისა და გამოკვლევის შედეგები ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, ცხოველის კომბინირებული საკვების ადგილობრივ მწარმოებლებს არ სჭირდებათ სპეციალური ავტორიზაცია ამ პუნქტში ჩამოთვლილი პროდუქტების შემცველი კომბინირებული საკვებიდან მიღებულ სრულყოფილი (ბალანსირებული) საკვების წარმოებაზე, თუ:

- ა) საწარმო რეგისტრირებულია;
- ბ) ინახავენ მხოლოდ არამცოხნავ ცხოველებს;
- გ) აწარმოებენ სრულყოფილ (ბალანსირებულ) საკვებს იმავე სადგომში გამოსაყენებლად;
- დ) ნებისმიერი თევზის ფქვილის შემცველი კომბინირებული საკვები, რომელიც გამოიყენება სრულყოფილი (ბალანსირებული) საკვების წარმოებაში, შეიცავს საერთო ნედლი ცილის 50% -ზე ნაკლებს;
- ე) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატის და კალციუმის ტრიფოსფატის შემცველი კომბინირებული საკვები, რომელიც გამოიყენება სრულყოფილი (ბალანსირებული) საკვების წარმოებაში, შეიცავს 10%-ზე ნაკლებ ფოსფორს;
- ვ) არამცოხნავი ცხოველებისაგან მიღებული სისხლის პროდუქტის შემცველი ნებისმიერი კომბინირებული საკვები, რომელიც გამოიყენება სრულყოფილი (ბალანსირებული) საკვების წარმოებაში, შეიცავს საერთო ცილის 50% -ზე ნაკლებს.

მუხლი 49. ფერმის არამცოხნავი ცხოველებისათვის, გარდა საბეწვე ცხოველებისა, განკუთვნილი ცხოველის საკვების მასალისა და ცხოველის კომბინირებული საკვების იმპორტი

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებამდე, იმპორტიორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი ცხოველის საკვების მასალის და კომბინირებული საკვების თითოეული პარტია, რომელიც გათვალისწინებულია ფერმის არამცოხნავი

ცხოველების საკვებად, გარდა საბეწვე ცხოველებისა, ამ წესის 45-ე-61-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, შემოწმდეს ამ წესის XVI თავში მითითებული ცხოველის საკვების კონტროლთან დაკავშირებული გამოკვლევის მეთოდებით:

- ა) არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილა, მათ შორის თევზის ფქვილი;
- ბ) არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებული სისხლის პროდუქტები;
- გ) ამ მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტებში ჩამოთვლილი ცხოველის საკვების მასალის შემცველი კომბინირებული საკვები.

მუხლი 50. ფერმის არამცოხნავი ცხოველისათვის გამიზნული საკვების გამოყენება და შენახვა ფერმაში

1. ქვემოთ ჩამოთვლილი საკვების გამოყენება და შენახვა იკრძალება ფერმაში, სადაც ჰყავთ ფერმის ცხოველთა ის სახეობები, რომლისთვისაც ეს საკვები არ არის განკუთვნილი:

- ა) არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილა, მათ შორის თევზის ფქვილი;
- ბ) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატი და კალციუმის ტრიფოსფატი;
- გ) არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებული სისხლის პროდუქტები;
- დ) ამ პუნქტის „ა-გ“ ქვეპუნქტებში ჩამოთვლილი ცხოველის საკვების მასალის შემცველი კომბინირებული საკვები.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია დაუშვას ამ მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში მითითებული ცხოველის კომბინირებული საკვების გამოყენება და შენახვა ფერმაში, სადაც ჰყავთ ფერმის ცხოველები, რომლისთვისაც ასეთი საკვები არ არის განკუთვნილი, იმ პირობით, რომ განხორციელდება ღონისძიებები ასეთი ცხოველის კომბინირებული საკვების იმ ცხოველების სახეობების გამოკვების თავიდან ასაცილებლად, რომლისთვისაც ასეთი საკვები არ არის განკუთვნილი.

მუხლი 51. სპეციალური მოთხოვნები ფერმის არამცოხნავი ცხოველებისათვის (გარდა საბეწვე ცხოველებისა) გამიზნული თევზის ფქვილის და თევზის ფქვილის შემცველი კომბინირებული საკვების წარმოებასა და გამოყენებაზე

ფერმის არამცოხნავი ცხოველებისათვის, გარდა საბეწვე ცხოველებისა, გამიზნული თევზის ფქვილის და თევზის ფქვილის შემცველი კომბინირებული საკვების გამოყენებისას და წარმოებასას დაცული უნდა იქნეს შემდეგი პირობები:

ა) თევზის ფქვილი წარმოებული უნდა იქნეს იმ გადამამუშავებელ საამქროში, რომელიც სპეციალიზირებულია მხოლოდ წყლის ცხოველებისგან, გარდა ზღვის ძუძუმწოვრებისაგან, მიღებულ პროდუქტებზე;

ბ) ვეტერინარული მოწმობაზე, რომელიც თან ახლავს თევზის ფქვილს და თევზის ფქვილის შემცველ კომბინირებულ საკვებს და ასეთი პროდუქტების შემცველ ნებისმიერ შეფუთვაზე გარკვევით უნდა იქნეს აღნიშნული - "შეიცავს თევზის ფქვილს - არ არის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველების საკვებად".

მუხლი 52. სპეციალური პირობები, რომლებიც გამოიყენება ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატის და კალციუმის ტრიფოსფატის და ასეთი ფოსფატის შემცველი კომბინირებული საკვების მიმართ, რომლებიც გათვალისწინებულია ფერმის არამცოხნავი ცხოველის საკვებად, გარდა საბეწვე ცხოველებისა

ვეტერინარული მოწმობას, რომელიც თან ახლავს კალციუმის დიფოსფატის და კალციუმის ტრიფოსფატის შემცველ საკვებ პროდუქტებს და ასეთი პროდუქტების შემცველ ნებისმიერ შეფუთვაზე, გარკვევით უნდა იქნეს აღნიშნული - "შეიცავს თევზის ფქვილს - არ არის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველების საკვებად".

მუხლი 53. ფერმის არამცოხნავი ცხოველების საკვებად (გარდა საბეწვე ცხოველებისა) გამიზნული არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებული სისხლის პროდუქტების და მათი შემცველი კომბინირებული საკვების წარმოებისა და გამოყენების სპეციალური პირობები

ფერმის არამცოხნავი ცხოველების საკვებად (გარდა საბეწვე ცხოველებისა) გამიზნული არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული სისხლის პროდუქტების და მათი შემცველი კომბინირებული საკვების გამოყენებისა და წარმოებისათვის გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი პირობები:

ა) სისხლის პროდუქტების საწარმოებლად განკუთვნილი სისხლი მიღებული უნდა იქნეს სასაკლაოებიდან, სადაც არ იკვლება მცოხნავი ცხოველები და რეგისტრირებულია, როგორც არამცოხნავი ცხოველების სასაკლაო;

ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გასცეს ავტორიზაცია მცოხნავი ცხოველების დაკვლაზე იმ სასაკლაოში, სადაც აგროვებენ სისხლის პროდუქტების

საწარმოებლად განკუთვნილ არამცოხნავი ცხოველების სისხლს, რომელიც გამოიყენება ფერმის არამცოხნავი ცხოველების საკვებში;

გ) ავტორიზაცია შეიძლება მიენიჭოს სასაკლავოს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო შემოწმების შემდეგ დარწმუნდება მცოხნავი და არამცოხნავი ცხოველების სისხლს შორის ჯვარედინი დაბინძურების პრევენციის ღონისძიებების ეფექტურობაში; აღნიშნული ღონისძიებები უნდა შეიცავდეს სულ მცირე შემდეგ მოთხოვნებს:

გ.ა) არამცოხნავი ცხოველების დაკვლა უნდა განხორციელდეს მცოხნავი ცხოველების დასაკლავად განკუთვნილ ფიზიკურად გამიჯნულ სხვა საწარმოო ხაზზე;

გ.ბ) მცოხნავი ცხოველების სისხლის შემგროვებელი, შემნახველი, შესაფუთი სათავსო და სატრანსპორტო საშუალებები უნდა იქნეს განცალკევებული არამცოხნავი ცხოველების სისხლის შემგროვებელი, შემნახველი, შესაფუთი სათავსოებისაგან და სატრანსპორტო საშუალებებისგან;

გ.გ) ნიმუშების რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს არამცოხნავი ცხოველების სისხლში მცოხნავი ცხოველების ცილების არსებობის დასადგენად. ამ მიზნით გამოყენებული გამოკვლევის მეთოდი უნდა იქნეს მეცნიერულად დადასტურებული. ნიმუშების აღების და გამოკვლევის სიხშირე უნდა განისაზღვროს ოპერატორის მიერ განხორციელებული რისკის შეფასების საფუძველზე, როგორც HACCP-ის პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურების შემადგენელი ნაწილი;

დ) არამცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი სისხლის პროდუქტების წარმოებისთვის გამოიზნული სისხლი უნდა იქნეს ტრანსპორტირებული გადამამუშავებელ საამქროში მხოლოდ არამცოხნავი ცხოველების სისხლისთვის განკუთვნილი სატრანსპორტო საშუალებითა და კონტეინერებით;

ე) ამ მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად სატრანსპორტო საშუალებები და კონტეინერები, რომლებიც ადრე გამოიყენებოდა მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული სისხლის ტრანსპორტირებისთვის, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს არამცოხნავი ცხოველების სისხლის ტრანსპორტირებისთვის იმ პირობით, რომ ისინი წინასწარ დასუფთავდება ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით, სააგენტოს მიერ ავტორიზებული პროცედურების შესაბამისად; ასეთი პროცედურის გამოიყენებისას, დოკუმენტირებული დადასტურება ინახება არანაკლებ ორი წლისა და ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის;

ვ) სისხლის პროდუქტები უნდა იქნეს წარმოებული მხოლოდ არამცოხნავი ცხოველების სისხლის გადამამუშავებელ საამქროში;

ზ) ამ მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გასცეს ავტორიზაცია სისხლის პროდუქტების წარმოებაზე ფერმის არამცოხნავი ცხოველების საკვებში გამოსაყენებლად იმ საამქროში, სადაც ხორციელდება მცოხნავი ცხოველების სისხლის გადამამუშავება;

თ) ავტორიზაცია შეიძლება გაიცეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო შემოწმებისას დარწმუნდება ჯვარედინი დაბინძურების პრევენციული ღონისძიებების ეფექტურობაში. აღნიშნული უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგს:

თ.ა) არამცოხნავი ცხოველების სისხლის პროდუქტების წარმოება უნდა განხორციელდეს დახურულ სისტემაში, რომელიც შეინახება მცოხნავი ცხოველების სისხლის პროდუქტების საწარმოებლად განკუთვნილისაგან განცალკევებით;

თ.ბ) მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ნაყარი ნედლეულის და ნაყარი მზა პროდუქტების შემგროვებელი, შენახველი, შესაფუთი სათავსოები და სატრანსპორტო საშუალებები უნდა იქნეს განცალკევებული არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ნაყარი ნედლეულისგან და ნაყარი მზა პროდუქტების შემგროვებელი, შენახველი, შესაფუთი სათავსოებისა და სატრანსპორტო საშუალებებიგან;

თ.გ) კავშირი უნდა იქნეს დადგენილი მცოხნავი და არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული შემომავალ სისხლს და შესაბამისი სისხლის პროდუქტებს შორის;

თ.დ) არამცოხნავი ცხოველების სისხლის პროდუქტებიდან ნიმუშების რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს იმ მიზნით, რომ შემოწმდეს მცოხნავი ცხოველების სისხლის პროდუქტებთან ჯვარედინი დაბინძურების არ არსებობა ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით; ნიმუშების აღების და გამოკვლევის ჩატარების სიხშირე უნდა განისაზღვროს ოპერატორის მიერ რისკის შეფასების საფუძველზე, როგორც საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურის ნაწილი; ასეთი ნიმუშების აღების და გამოკვლევის შედეგები ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში;

ი) ვეტერინარული მოწმობაზე, რომელიც თან ახლავს სისხლის პროდუქტებს, სისხლის პროდუქტების შემცველ ცხოველის კომბინირებულ საკვებს და ასეთი პროდუქტების შემცველ ნებისმიერ შეფუთვაზე გარკვევით უნდა იქნეს აღნიშნული -

„შეიცავს სისხლის პროდუქტს - არ არის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველების საკვებად“.

მუხლი 54. არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის (გარდა თევზის ფქვილისა) და წყლის ცხოველების საკვებად განკუთვნილი ასეთი გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი კომბინირებული საკვების წაროებასა და გამოყენებასთან დაკავშირებული სპეციალური მოთხოვნები

არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის (გარდა თევზის ფქვილისა) და წყლის ცხოველების საკვებად განკუთვნილი ასეთი გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი კომბინირებული საკვების წაროებასა და გამოყენებასთან დაკავშირებით, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი სპეციალური მოთხოვნები:

ა) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის საწარმოებლად განკუთვნილი ცწადპ მიღებული უნდა იქნეს სასაკლაოდან, სადაც არ იკვლება მცოხნავი ცხოველები და რეგისტრირებულია, როგორც არამცოხნავი ცხოველების სასაკლაო ან დამჭრელი საამქროდან, სადაც არ ხორციელდება მცოხნავი ცხოველების ხორცის ძვლისგან განცალკევება ან დაჭრა;

ბ) ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გასცეს ავტორიზაცია მცოხნავი ცხოველების დაკვლაზე სასაკლაოზე, რომელიც აწარმოებს ამ მუხლში მითითებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის საწარმოებლად განკუთვნილ არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ ცწადპ-ს;

გ) ავტორიზაცია შეიძლება გაცემულ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო შემოწმებით დარწმუნდება მცოხნავი და არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ ცწადპ-ს შორის ჯვარედინი დაბინძურების პრევენციული ღონისძიებების ეფექტურობაში. აღნიშნული უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგს:

გ.ა) არამცოხნავი ცხოველების დაკვლა უნდა განხორციელდეს მცოხნავი ცხოველების დასაკლავად განკუთვნილ ფიზიკურად გამიჯნულ სხვა საწარმოო ხაზზე;

გ.ბ) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ის შემგროვებელი, შემნახველი, შესაფუთი სათავსოები და სატრანსპორტო საშუალებები უნდა იქნეს განცალკევებული მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ის შემგროვებელი, შემნახველი, შესაფუთი სათავსოებისა და სატრანსპორტო საშუალებებისაგან;

გ.გ) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ის ნიმუშების რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს იმ მიზნით, რომ

შემოწმდეს მცობნავი ცხოველის ცილის არარსებობა ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით; ამ მიზნით გამოყენებული გამოკვლევის მეთოდი უნდა იქნეს მეცნიერულად დადასტურებული. ნიმუშების აღების და გამოკვლევის ჩატარების სიხშირე განისაზღვრება ოპერატორის მიერ რისკის შეფასების საფუძველზე როგორც საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურის ნაწილი;

დ) არამცობნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ, რომელიც გამიზნულია გადამუშავებული ცხოველური ცილის წარმოებისათვის უნდა იქნეს ტრანსპორტირებული გადამამუშავებელ საამქროში ისეთი სატრანსპორტო საშუალებითა და კონტეინერებით, რომელიც არ გამოიყენება მცობნავი ცხოველებისაგან მიღებული ცწადპ-ის გადასაზიდად;

ე) ამ მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, ადრე გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებები და კონტეინერები, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მცობნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ის ტრანსპორტირებისათვის იმ პირობით, რომ დასუფთავდება წინასწან, ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით, სააგენტოს მიერ დამტკიცებული პროცედურების შესაბამისად. ასეთი პროცედურის გამოიყენებისას, მიკვლევადობისათვის შედგენილი დოკუმენტები ინახება და ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ორი წლის განმავლობაში;

ვ) ამ მუხლში განსაზღვრული გადამამუშავებული ცხოველური ცილა უნდა იქნეს წარმოებული გადამამუშავებელ საამქროში, რომელიც ექსკლუზიურად აწარმოებს არამცობნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ს და მარაგდება მხოლოდ და მხოლოდ ამ მუხლის „ა-გ“ ქვეპუნქტებში მითითებული სასაკლაოდან და დამჭრელი საწარმოდან;

ზ) ამ მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გასცეს ავტორიზაცია ამ მუხლში მითითებული გადამამუშავებული ცხოველური ცილის წარმოებაზე იმ გადამამუშავებელ საამქროში, სადაც ხორციელდება მცობნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ის გადამამუშავება;

თ) ავტორიზაცია შეიძლება გაიცეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო შემოწმებით დარწმუნდება მცობნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამამუშავებული ცხოველური ცილისა და არამცობნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამამუშავებული ცხოველურ ცილას შორის ჯვარედინი დაბინძურების პრევენციული ღონისძიებების

ეფექტურობაში. აღნიშნული პრევენციული ღონისძიებები უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგს:

თ.ა) მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის წარმოება უნდა განხორციელდეს დახურულ სისტემაში, განცალკევებით იმ სისტემიდან, სადაც ხორციელდება ამ მუხლში მითითებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის წარმოება;

თ.ბ) მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-ის შენახვა საწყობსა და ტრანსპორტში უნდა განხორციელდეს არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ცწადპ-გან განცალკევებით;

თ.გ) მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის შენახვა საწყობსა და შესაფუთ სათავსოში უნდა მოხდეს არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული მზა პროდუქტებისგან გაცალკევებით;

თ.დ) ამ მუხლით განსაზღვრული გადამუშავებული ცხოველური ცილის ნიმუშების რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს იმ მიზნით, რომ შემოწმდეს მცოხნავი ცხოველების გადამუშავებული ცხოველური ცილის ჯვარედინი დაბინძურების არ არსებობა ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით; ნიმუშების აღებისა და გამოკვლევის სიხშირე განისაზღვრება ოპერატორის მიერ რისკის შეფასების საფუძველზე, როგორც საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურის ნაწილი; ასეთი ნიმუშების გამოკვლევის შედეგები ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში;

ი) ამ მუხლით განსაზღვრული გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვები უნდა იქნეს წარმოებული საწარმოში, რომელიც ავტორიზებულია სააგენტოს მიერ ამ მიზნისათვის და აწარმოებს მხოლოდ წყლის ცხოველებისათვის განკუთვნილ საკვებს;

კ) ამ მუხლით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად:

კ.ა) წყლის ცხოველებისთვის კომბინირებული საკვების წარმოება საწარმოში, რომელიც ასევე აწარმოებს ფერმის სხვა ცხოველებისთვის (გარდა საბეწვე ცხოველებისა) განკუთვნილ კომბინირებულ საკვებს, შეიძლება ავტორიზებული იქნეს სააგენტოს მიერ, ადგილზე შემოწმების შემდეგ, იმ პირობით, რომ დაცული იქნება შემდეგი პირობები:

კ.ა.ა) მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი კომბინირებული საკვები უნდა იქნეს წარმოებული და შენახვა, ტრანსპორტირება და შეფუთვა

ხორციელდებოდეს იმ სათავსოებიდან განცალკევებით, სადაც ხდება არამცოხნავი ცხოველებისათვის განკუთვნილი კომბინირებული საკვების დამზადება და შენახვა;

კ.ა.ბ) წყლის ცხოველებისათვის განკუთვნილი კომბინირებული საკვები უნდა იქნეს წარმოებული და შენახვა, ტრანსპორტირება და შეფუთვა ხორციელდებოდეს იმ სათავსოებიდან განცალკევებით, სადაც ხდება სხვა არამცოხნავი ცხოველებისათვის კომბინირებული საკვების დამზადება და შენახვა;

კ.ა.გ) ჩანაწერები, რომელშიც დეტალურადაა აღწერილი ამ მუხლში მითითებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის შესყიდვა და გამოყენება და ასეთი ცილის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვების გაყიდვა, ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში;

კ.ა.დ) ფერმის ცხოველების (გარდა წყლის ცხოველებისა) კომბინირებული საკვების ნიმუშების რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს იმ მიზნით, რომ შემოწმდეს ცხოველური წარმოშობის აკრძალული შემადგენელი ნაწილაკების არარსებობა ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით; ნიმუშების აღების და ანალიზის ჩატარების სიხშირე უნდა განისაზღვროს ოპერატორის მიერ რისკის შეფასების საფუძველზე, როგორც საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურების ნაწილი; ასეთი ნიმუშების გამოკვლევის შედეგები ხელმისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში;

კ.ბ) ადგილობრივ მწარმოებელს არ სჭირდება განსაკუთრებული ავტორიზაცია ამ მუხლში მითითებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი კომბინირებული საკვებისაგან სრულყოფილი (ბალანსირებული) საკვების წარმოებაზე, თუ:

კ.ბ.ა) რეგისტრირებულია;

კ.ბ.ბ) ინახავენ მხოლოდ წყლის ცხოველებს;

კ.ბ.გ) აწარმოებენ სრულყოფილ (ბალანსირებულ) საკვებს წყლის ცხოველებისთვის იმავე სადგომში გამოსაყენებლად;

კ.ბ.დ) ამ მუხლში მითითებული ნებისმიერი გადამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი კომბინირებული საკვები, რომელიც გამოიყენება მათ წარმოებაში, შეიცავს საერთო ცილის 50% -ზე ნაკლებს;

ლ) ვეტერინარული მოწმობაზე, რომელიც თან ახლავს ამ მუხლში მითითებულ გადამუშავებულ ცხოველურ ცილას და ასეთი პროდუქტების შემცველ ნებისმიერი შეფუთვაზე გარკვევით უნდა იქნეს აღნიშნული - „ არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებული გადამუშავებული ცილა - არ უნდა იქნეს გამოყენებული

ფერმის ცხოველების (გარდა წყლისა და საბეწვე ცხოველებისა) საკვების საწარმოებლად“;

მ) ვეტერინარული მოწმობაზე, რომელიც თან ახლავს ამ მუხლში მითითებულ გადამუშავებულ ცხოველურ ცილის შემცველ წყლის ცხოველების კომბინირებულ საკვებს და ნებისმიერ ასეთ შეფუთვაზე გარკვევით უნდა იქნეს აღნიშნული - „შეიცავს არამცოხნავი ცხოველისგან მიღებულ გადამუშავებულ ცხოველურ ცილას - არ არის განკუთვნილი ფერმის ცხოველების (გარდა წყლისა და საბეწვე ცხოველებისა) საკვებად“.

მუხლი 55. მეძუძური მცოხნავი ცხოველების საკვებად განკუთვნილი თევზის ფქვილის შემცველი რძის შემცველების წარმოების, ბაზარზე განთავსებისა და გამოყენების სპეციალური მოთხოვნები

ფერმის მეძუძური მცოხნავი ცხოველების საკვებად თევზის ფქვილის შემცველი რძის შემცველების წარმოების, ბაზარზე განთავსებისა და გამოყენებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი სპეციალური მოთხოვნები:

ა) რძის შემცველებში გამოყენებული თევზის ფქვილი უნდა იქნეს წარმოებული მხოლოდ იმ საამქროში, რომელიც აწარმოებს მხოლოდ წყლის ცხოველებისგან (გარდა ზღვის ძუძუმწოვრებისა) მიღებულ პროდუქტებს და უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესის 47-ე-50-ე მუხლებით დადგენილ ზოგად მოთხოვნებს;

ბ) თევზის ფქვილის გამოყენება ფერმის მცოხნავი ცხოველების მეძუძური ცხოველისთვის უნდა იქნეს ავტორიზებული მხოლოდ იმ რძის შემცველების წარმოებისთვის, რომელთა მიწოდება ხორციელდება მშრალი ფორმით და გამოიყენება მოცემული რაოდენობის სითხეში განზავების შემდეგ და განკუთვნილია მეძუძური მცოხნავი ცხოველების საკვებზე დანამატად ან ხსენით კვების (მას შემდეგ რაც ფური წყვეტს ხსენის გამოყოფას) დამთავრების შემდეგ შემცველად;

გ) ფერმის მეძუძური მცოხნავი ცხოველებისათვის განკუთვნილი თევზის ფქვილის შემცველი რძის შემცველის წარმოება უნდა განხორციელდეს საწარმოში, რომელიც არ აწარმოებს მცოხნავი ცხოველების სხვა კომბინირებულ საკვებს და ამ მიზნით ავტორიზებული უნდა იქნეს სააგენტოს მიერ;

დ) ამ მუხლით დადგენილი სპეციალური მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, მცოხნავი ცხოველების სხვა კომბინირებული საკვების წარმოება საწარმოში, რომელიც ასევე აწარმოებს თევზის ფქვილის შემცველ რძის შემცველებს ფერმის მეძუძური მცოხნავი ცხოველებისთვის, შეიძლება ავტორიზებული იქნეს სააგენტოს მიერ, ადგილზე შემოწმების შემდეგ, შემდეგი პირობების დაცვით:

დ.ა) მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი სხვა კომბინირებული საკვების შენახვა, ტრანსპორტირება და დაფასოება უნდა მოხდეს ნაყარი თევზის ფქვილისგან და თევზის ფქვილის შემცველი ნაყარი რძის შემცველისგან გაცალკევებით;

დ.ბ) მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი სხვა კომბინირებული საკვები უნდა იქნეს წარმოებული იმ სათავსოებისაგან განცალკევებით, სადაც ხდება თევზის ფქვილის შემცველი რძის შემცველების წარმოება;

დ.გ) ჩანაწერები თევზის ფქვილის შესყიდვის, გამოყენების და თევზის ფქვილის შემცველი რძის შემცველის გაყიდვების შესახებ, უნდა ინახებოდეს არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში და ხელმისაწვდომი იქნეს სააგენტოსთვის;

დ.დ) მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი სხვა კომბინირებული საკვების ნიმუშების რეგულარული აღება და გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს იმ მიზნით, რომ შემოწმდეს ცხოველური წარმოშობის აკრძალული შემადგენელი ნაწილაკების არ არსებობა ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით; ნიმუშების აღებისა და გამოკვლევის სიხშირე განისაზღვრება ოპერატორის მიერ რისკის შეფასების საფუძველზე, როგორც საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) პრინციპებზე დაფუძნებული პროცედურის ნაწილი; ასეთი ნიმუშების გამოკვლევის შედეგები ხელმისაწვდომი უნდა იყოს სააგენტოსთვის არანაკლებ ხუთი წლის განმავლობაში;

ე) ქვეყანაში თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებამდე, იმპორტიორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ თევზის ფქვილის შემცველი იმპორტირებული რძის შემცველის თითოეული პარტია შემოწმდეს ცხოველური წარმოშობის აკრძალული შემადგენელი ნაწილაკების არარსებობაზე ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდებით;

ვ) ვეტერინარულ მოწმობაზე, რომელიც თან ახლავს თევზის ფქვილის შემცველ რძის შემცველს და ასეთი პროდუქტების შემცველ ნებისმიერ შეფუთვაზე აღნიშნული უნდა იქნეს - „შეიცავს თევზის ფქვილს - არ არის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველების (გარდა მეძუძური მცოხნავი ცხოველებისა) საკვებად“;

ზ) ფერმის მეძუძური მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი თევზის ფქვილის შემცველი ნაყარი რძის შემცველები უნდა იქნეს ტრანსპორტირებული სატრანსპორტო საშუალებებითა და კონტეინერებით, რომლებიც არ გამოიყენება მცოხნავი ცხოველების სხვა საკვების ტრანსპორტირებისთვის;

თ) ამ მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სატრანსპორტო საშუალებები და კონტეინერები, რომლებიც გამოყენებული იქნება მცოხნავი ცხოველებისათვის განკუთვნილი სხვა ნაყარი საკვების ტრანსპორტირებისათვის, შეიძლება ასევე გამოყენებულ იქნეს ფერმის

მეძუპური მცოხნავი ცხოველებისთვის განკუთვნილი თევზის ფქვილის შემცველი ნაყარი რძის შემცვლელების ტრანსპორტირებისთვის იმ პირობით, რომ დაექვემდებარება დასუფთავებას სააგენტოს მიერ დამტკიცებული პროცედურების შესაბამისად ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით. ასეთი პროცედურის გამოყენების შემთხვევაში, მიკვლევადობისათვის საჭირო დოკუმენტები ხელისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ორი წლის განმავლობაში;

ი) ფერმაში, სადაც ჰყავთ მცოხნავი ცხოველები, მიღებული უნდა იქნეს ზომები მეძუპური ცხოველების გარდა სხვა მცოხნავი ცხოველების თევზის ფქვილის შემცველი რძის შემცვლელებით კვების თავიდან ასაცილებლად. სააგენტომ უნდა შეადგინოს ფერმების სია, რომლებიც იყენებენ თევზის ფქვილის შემცველ რძის შემცვლელებს. სია შედგენილი უნდა იქნეს ფერმერის მიერ წინასწარი გაფრთხილების ან სხვა სისტემის საშუალებით, რომელიც უზრუნველყოფს ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობას.

მუხლი 56. ძირითადი მოთხოვნები

სააგენტომ უნდა შეადგინოს და ვებგვერდზე განათავსოს შემდეგი განახლებული სიები:

ა) სასაკლაო(ებ)ის, საიდანაც შეიძლება შეკრებილ იქნეს ამ წესის 53-ე მუხლის „ა“-„გ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად წარმოებული სისხლი;

ბ) ავტორიზებული გადამამუშავებელი საამქროების, რომლებიც აწარმოებენ სისხლის პროდუქტებს ამ წესის 53-ე მუხლის „ვ“-„თ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

გ) სასაკლაოების და დამჭრელი საამქროების, საიდანაც შეიძლება შეკრებილ იქნეს ამ წესის 54-ე მუხლის „ა“-„გ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად გადამამუშავებული ცხოველური ცილის წარმოებისთვის განკუთვნილი ცწადპ;

დ) ავტორიზებული გადამამუშავებელი საამქროების, რომლებიც აწარმოებენ არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ გადამამუშავებულ ცხოველურ ცილას და ფუნქციონირებს ამ წესის 54-ე მუხლის „ვ“-„თ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ე) ამ წესის 48-ე მუხლის, 54-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტის და 55-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ავტორიზებული საწარმოები;

ვ) ცხოველის კომბინირებული საკვების ადგილობრივი მწარმოებლების, რომლებიც რეგისტრირებულია და ფუნქციონირებს ამ წესის 48-ე მუხლისა და 54-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 57. მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული პროდუქტების შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვებისა და საკვების მასალის ტრანსპორტირება

1. მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული პროდუქტების შემცველი ნაყარი კომბინირებული საკვები და ცხოველის ნაყარი საკვების მასალები, გარდა ამ პუნქტში ჩამოთვლილი პროდუქტებისა, ტრანსპორტირებული უნდა იქნეს სატრანსპორტო საშუალებებითა და კონტეინერებით, რომლებიც არ გამოიყენება ფერმის ცხოველების საკვების ტრანსპორტირებისთვის (გარდა საბეწვე ცხოველებისა):

ა) რძე, რძის შემცველი პროდუქტები, რძის მეორადი პროდუქტი, ხსენი და ხსენის პროდუქტი;

ბ) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატი და კალციუმის ტრიფოსფატი;

გ) მცოხნავი ცხოველების ტყავისა და კანისაგან მიღებული ჰიდროლიზებული ცილა.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, ამავე პუნქტში მითითებული ნაყარი კომბინირებული საკვებისა და ნაყარი საკვების მასალის ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებები და კონტეინერები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ფერმის ცხოველების საკვები პროდუქტების ტრანსპორტირებისთვის (გარდა საბეწვე ცხოველებისა), იმ პირობით, რომ ისინი დაექვემდებარა დასუფთავებას სააგენტოს მიერ ავტორიზებული პროცედურების შესაბამისად ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით.

3. ასეთი პროცედურის გამოიყენების შემთხვევაში, მიკვლევადობისათვის საჭირო დოკუმენტები ხელისაწვდომი უნდა იქნეს სააგენტოსთვის არანაკლებ ორი წლის განმავლობაში.

მუხლი 58. მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული პროდუქტების შემცველი კომბინირებული საკვების წარმოება

კომბინირებული საკვები, რომელიც შეიცავს მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ პროდუქტებს, გარდა ამ მუხლში ჩამოთვლილი პროდუქტებისა, არ უნდა იქნეს წარმოებული საწარმოში, რომელიც აწარმოებს საკვებს ფერმის ცხოველებისთვის, გარდა საბეწვე ცხოველებისა:

ა) რძე, რძის შემცველი პროდუქტი, რძის მეორადი პროდუქტი, ხსენი და ხსენის პროდუქტი;

ბ) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატი და კალციუმის ტრიფოსფატი;

გ) მცოხნავი ცხოველების ტყავისა და კანისაგან მიღებული ჰიდროლიზებული ცილა.

მუხლი 59. ფერმის ცხოველებისთვის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული პროდუქტების შემცველი კომბინირებული საკვებისა და საკვების მასალის გამოყენება და ფერმაში შენახვა

ფერმის ცხოველებისათვის განკუთვნილი მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული პროდუქტების შემცველი კომბინირებული საკვებისა და საკვები მასალების, გარდა ამ მუხლში ჩამოთვლილი პროდუქტებისა, გამოყენება და შენახვა აკრძალულია ფერმებში, სადაც ინახება ფერმის ცხოველები, გარდა საბეწვე ცხოველებისა:

ა) რძე, რძის შემცველი პროდუქტი, რძის მეორადი პროდუქტი, ხსენი და ხსენის პროდუქტი;

ბ) ცხოველური წარმოშობის კალციუმის დიფოსფატი და კალციუმის ტრიფოსფატი;

გ) მცოხნავი ცხოველების ტყავისა და კანისაგან მიღებული ჰიდროლიზებული ცილა.

მუხლი 60. გადამუშავებული ცხოველური ცილის და ასეთი ცილის შემცველი პროდუქტების ექსპორტი

1. აკრძალულია მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის და ასეთი ცილის შემცველი პროდუქტების ექსპორტი. აკრძალვა არ ვრცელდება შინაური ბინადარი ცხოველის გადამუშავებულ საკვებზე, რომელიც შეიცავს მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ გადამუშავებულ ცხოველურ ცილას და დაექვემდებარა გადამუშავებას შინაური ბინადარი ცხოველის საკვების საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად აღიარებულ საწარმოში და შეფუთული და ეტიკეტირებულია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილის ან ასეთ ცილის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვების ექსპორტი დასაშვებია ქვემოთ მითითებული პირობების დაცვის შემთხვევაში:

ა) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამუშავებული ცხოველური ცილა მიღებული უნდა იქნეს გადამამუშავებელი საამქროდან, რომელიც ახორციელებს მხოლოდ იმ არამცოხნავი ცხოველების ცწადპ-ის გადამამუშავებას,

რომლებიც მზადდება ამ წესის 54-ე მუხლის „ა-გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ სასაკლავოსა და დამჭრელ საამქროში ან წარმოშობილია ავტორიზებული გადამამუშავებელი საამქროებიდან, რომლებიც ჩამოთვლილია ამ წესის ამ წესის 56-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრულ საჯაროდ ხელმისაწვდომ სიებში;

ბ) არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული გადამამუშავებული ცხოველური ცილის შემცველი ცხოველის კომბინირებული საკვები წარმოებული უნდა იქნეს ავტორიზებულ საწარმოებში, რომლებიც მითითებულია ამ წესის 56-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ საჯაროდ ხელმისაწვდომ სიებში და მისი შეფუთვა და ეტიკეტირება უნდა მოხდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტში დადგენილი პირობები არ გამოიყენება:

ა) შინაური ბინადარი ცხოველის საკვების მიმართ, რომელიც შეიცავს არამცოხნავი ცხოველებისგან მიღებულ გადამამუშავებულ ცხოველურ ცილას და რომელიც გადამამუშავებულია შინაური ბინადარი ცხოველის საკვების საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად აღიარებულ საწარმოში და შეფუთულია და ეტიკეტირებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ) თევზის ფქვილისა და ცხოველის კომბინირებული საკვების მიმართ, რომელიც თევზის ფქვილის გარდა არ შეიცავს გადამამუშავებულ სხვა ცხოველურ ცილას.

მუხლი 61. სახელმწიფო კონტროლი

1. ამ თავში ჩამოყალიბებულ წესებთან შესაბამისობის შესამოწმებლად, სააგენტოს მიერ განხორციელებული სახელმწიფო კონტროლი უნდა მოიცავდეს ინსპექტირებას და ნიმუშების აღებას გამოკვლევისათვის გადამამუშავებულ ცხოველურ ცილასა და ცხოველის საკვებზე ამ წესის XVI თავში მითითებული გამოკვლევის მეთოდების შესაბამისად.

2. სააგენტო ლაბორატორიათაშორისი გამოცდის შედეგების შეფასებით, რეგულარულად უნდა დარწმუნდეს იმ ლაბორატორიების კომპეტენტურობაში, რომლებიც ატარებენ გამოკვლევებს სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების მიზნით.

3. თუ შედეგები ჩაითვლება არადაამაკმაყოფილებლად, შემდგომი გამოკვლევების ჩატარებამდე, მაკორექტირებელი ღონისძიებების სახით უნდა მოხდეს ლაბორატორიის პერსონალის გადამზადება.

თავი X

განსაკუთრებული რისკის მასალა

მუხლი 62. ნიშანდობა და განკარგვა

დაუყოვნებელი მოცილებისათვის, განსაკუთრებული რისკის მასალა უნდა იქნეს შეღებილი საღებავით ან, საჭიროების შემთხვევაში, ნიშანდობული და დაექვემდებაროს განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 63. განსაკუთრებული რისკის მასალის მოცილება

1. განსაკუთრებული რისკის მასალა უნდა იქნეს მოცილებული:

- ა) სასაკლაოზე ან საჭიროების შემთხვევაში, დაკვლის სხვა ადგილებში;
- ბ) დამჭრელ საამქროში, როდესაც საქმე ეხება მსხვილფეხა საქონლის ხერხემლის სვეტს;
- გ) საჭიროების შემთხვევაში, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად აღიარებულ საწარმოში ან საამქროში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, განსაკუთრებული რისკის მასალის მოსაცილებლად ალტერნატიული ტესტების გამოყენება შეიძლება ავტორიზებულ იქნეს შემდეგი პირობებით:

ა) ტესტი ტარდება სასაკლაოზე ყველა ცხოველზე, რომელიც ექვემდებარება განსაკუთრებული რისკის მასალის მოცილებას;

ბ) ცხოველის საკვები ან ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის განკუთვნილი მსხვილფეხა საქონლისგან, ცხვრისგან ან თხისგან მიღებული არცერთი პროდუქტი, თუ ერთ-ერთ მათგანს დაუდასტურდა მსღე, ვერ დატოვებს სასაკლაოს, ვიდრე სააგენტო არ მიიღებს და გადაამუშავებს ყველა დაკლული პოტენციურად დაბინძურებული ცხოველის ალტერნატიული ტესტირების შედეგებს;

გ) ალტერნატიული ტესტის დადებით შედეგის საფუძველზე, მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ყველა მასალა, რომელიც პოტენციურად დაბინძურდა სასაკლაოზე, განადგურდება სასაკლაოზე ამ წესის 62-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სხეულის ყველა ნაწილი, მათ შორის, დაინფიცირებული ცხოველის ტყავი, შეიძლება იქნეს იდენტიფიცირებული და შენახული ცალკე.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება, რომ დაუშვან:

ა) სპეციალურად ამ მიზნისათვის ავტორიზებულ დამჭრელ საამქროში ცხვრისა და თხის ზურგის ტვინის მოშორება;

ბ) სპეციალურად ამ მიზნისათვის ავტორიზებულ და რეგისტრირებულ ხორციტ მოვაჭრე ობიექტში (ბიზნესოპერატორი), რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს, მსხვილფეხა საქონლის ხერხემლის სვეტის მოცილება ტანხორცისგან ან ტანხორცის ნაწილებისგან;

გ) მსხვილფეხა საქონლის თავიდან ხორცის მიღება (შეგროვება) სპეციალურად ამ მიზნით ავტორიზებულ დამჭრელ საამქროში ამ წესის 68-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

4. განსაკუთრებული რისკის მასალის მოცილების წესები არ ვრცელდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პირველი კატეგორიის მასალაზე, რომელიც გამოიყენება ზოოპარკის ცხოველების, გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი ან დაცული ნეკროფაგული ფრინველების, ასევე იმ სხვა ცხოველების კვებისათვის, რომლებიც ცხოვრობენ თავიანთ ბუნებრივ გარემოში, ბიომრავალფეროვნების ხელშეწყობის მიზნით.

მუხლი 64. ზომები, რომლებიც შეეხება მექანიკურად განცალკევებულ ხორცს

ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4 პუნქტში მითითებული ინდივიდუალური გადაწყვეტილებების მიუხედავად და ამ წესის მე-10 მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, აკრძალულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ძვლის ან დაჭრილი ძვლის გამოყენება მექანიკურად განცალკევებული ხორცის საწარმოებლად.

მუხლი 65. ქსოვილების გადაჭრასთან დაკავშირებული ზომები

ამ წესის მე-9 მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნა, რომელიც ითვალისწინებს კონტროლირებადი ან დაუდგენელი მსღე-ის რისკის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონ(ებ)ში გაბრუების შემდეგ ცენტრალური ნერვული ქსოვილების გადაჭრის აკრძალვას წაგრძელებული ჩხირისებრი ინსტრუმენტის თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან თავის ქალის ღრუში აირის შეყვანით მსხვილფეხა საქონელში, ცხვარსა და თხაში, რომელთა ხორცი განკუთვნილია ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის ან ცხოველებისათვის, ასევე ვრცელდება მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაზეც.

მუხლი 66. მსხვილფეხა საქონლის ენის შეგროვება

ცხოველის ან ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის განკუთვნილი ყველა ასაკის მსხვილფეხა საქონლის ენა არ უნდა შეგროვდეს სასაკლაოზე ენისქვეშა ძვლის გამონაზარდის გასწვრივ განივი გადაჭრის გარეშე, გარდა მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან წარმოშობილი მსხვილფეხა ცხოველის ენისა.

მუხლი 67. მსხვილფეხა საქონლის თავის ხორცის შეგროვება

1. 12 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონლის თავის ხორცი უნდა იქნეს შეგროვებული სასაკლაოზე სააგენტოს მიერ დაშვებული კონტროლის სისტემის შესაბამისად, რომელიც უზრუნველყოფს თავის ხორცის ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილით შესაძლო დაბინძურების თავიდან აცილებას. სისტემა უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგს:

ა) შეგროვება უნდა განხორციელდეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას, რომელიც ფიზიკურად გამიჯნულია დაკვლის საწარმოო ხაზიდან;

ბ) თუ თავებს ხსნიან კონვეირიდან ან კავებიდან თავის ხორცის შეგროვებამდე, წინიდან გასროლის შედეგად წარმოქმნილი ხვრელი და დიდი კეფის ხვრელი უნდა დაიხუროს შეუღწევადი, მყარი საცობით; მსღე-ზე ლაბორატორიული გამოკვლევისათვის თავის ტვინის ღეროს ნიმუშის აღებისას, დიდი კეფის ხვრელი უნდა დაილუქოს ნიმუშის აღებისთანავე;

გ) ხორცი არ უნდა იქნეს მოცილებული თავისგან, თუ თვალები დაზიანებული ან დაკარგულია დაკვლამდე ან დაკვლის შემდეგ, ან ისინი დაზიანდა რაიმე სხვა ფორმით, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს თავის დაბინძურება ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილებით;

დ) ხორცი არ უნდა იქნეს მოცილებული იმ თავისგან, რომელიც არ იყო დალუქული ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ე) ჰიგიენის ზოგადი წესების გათვალისწინებით, თავიდან ხორცის მოცილებისას და შეგროვებისას ხორცის დაბინძურების პრევენციისთვის, უნდა ჰქონდეთ სპეციალური სამუშაო ინსტრუქცია, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული საცობი დაკარგულია ან დაკვლისას დაზიანდა თვალები;

ვ) დაბინძურების შემამცირებელი ღონისძიებების სათანადოდ შესრულების შემოწმების მიზნით უნდა მოქმედებდეს ნიმუშების აღების გეგმა შესაბამისი ლაბორატორიული გამოკვლევით ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილის გამოსავლენად.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებთან დაკავშირებული გამონაკლისის დაშვებით, სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება სასაკლაოზე

ალტერნატიული კონტროლის სისტემის გამოყენების შესახებ, მსხვილფეხა საქონლის თავიდან ხორცის შეგროვებისთვის, რაც გამოიწვევს თავის ხორცის ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილებით დაბინძურების დონის ეკვივალენტურ შემცირებას. დაბინძურების შემამცირებელი ღონისძიებების სათანადო შესრულების შემოწმების მიზნით, უნდა მოქმედებდეს ნიმუშების აღების გეგმა შესაბამისი ლაბორატორიული გამოკვლევით ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილის გამოსავლენად.

3. მსხვილფეხა საქონლის თავის კონვერიდან ან კავებიდან ჩამოხსნის გარეშე თავების შეგროვებისას ამ მუხლით დადგენილი მოთხოვნები არ გამოიყენება.

მუხლი 68. მსხვილფეხა საქონლის თავის ხორცის შეგროვება ავტორიზებულ დამჭრელ საამქროში

ამ წესის 67-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება სპეციალურად ავტორიზებულ დამჭრელ საამქროში მსხვილფეხა საქონლის თავის ხორცის შეგროვების შესახებ თუ დაცული იქნება შემდეგი პირობები:

ა) დამჭრელ საწარმოში გადასატანი თავები შენახვისას და სასაკლაოდან დამჭრელ საამქრომდე ტრანსპორტირებისას ჩამოკიდებული იქნება საკიდზე;

ბ) წინიდან გასროლის ხვრელი და დიდი კისრის ხვრელი დალუქული იქნება სათანადო წესით შეუღწევადი, მყარი საცობით, კონვერის ან კავებიდან საკიდზე გადაადგილებამდე. მსღე-ზე ლაბორატორიული გამოკვლევისათვის თავის ტვინის ღეროს ნიმუშის აღებისას, დიდი კეფის ხვრელი უნდა დაილუქოს ნიმუშის აღებისთანავე;

გ) თავი, რომელიც არ იყო დალუქული ამ მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და თვალები დაზიანდა ან დაეკარგა უშუალოდ დაკვლამდე ან დაკვლის შემდეგ, ან ისინი დაზიანებული იყო რაიმე სხვა გზით, რასაც შეეძლო გამოეწვია თავის ტვინის ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილით დაბინძურება, არ უნდა დაექვემდებაროს სპეციალური ავტორიზაციის მქონე დამჭრელ საამქრომდე ტრანსპორტირებას;

დ) დაბინძურების შემამცირებელი ღონისძიებების სათანადოდ შესრულების შემოწმების მიზნით, უნდა მოქმედებდეს სასაკლაოებისათვის ნიმუშების აღების გეგმა შესაბამისი ლაბორატორიული გამოკვლევებით, ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილის გამოსავლენად;

ე) თავის ხორცის შეგროვება უნდა განხორციელდეს სააგენტოს მიერ დაშვებული კონტროლის სისტემის შესაბამისად, რომელიც უზრუნველყოფს თავის

ხორცის შესაძლო დაბინძურების თავიდან აცილებას. სისტემა უნდა მოიცავდეს არანაკლებ შემდეგს:

ე.ა) ყველა თავის ვიზუალური შემოწმების დაქვემდებარებას დაბინძურების ან დაზიანების ნიშნებზე და ასევე სათანადო დალუქვას თავის ხორცის შეგროვების დაწყებამდე;

ე.ბ) თავიდან ხორცის მოშორების დაუშვებლობას, რომელიც არ იქნა სათანადოდ დალუქული და დაზიანებული აქვს თვალები ან სხვა ადგილი, რომელსაც შეიძლება გამოეწვია თავის ხორცის ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილებით დაბინძურება. დაბინძურებაზე ეჭვის შემთხვევაში, ასევე, არ უნდა იქნეს მოშორებული ხორცი ნებისმიერი თავიდან;

ე.გ) ჰიგიენის ზოგადი წესების გათვალისწინებით, თავიდან ხორცის მოცილებისას, შეგროვებისას და ტრანსპორტირებისას, ხორცის დაბინძურების პრევენციისთვის სპეციალური სამუშაო ინსტრუქციის ქონას, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ საცობი დაკარგულია ან დაკვლისას დაზიანდა თვალები;

ვ) დაბინძურების შემამცირებელი ღონისძიებების სათანადოდ შესრულების შემოწმების მიზნით, დამჭრელ საამქროში უნდა მოქმედებდეს ნიმუშების აღების გეგმა შესაბამისი ლაბორატორიული გამოკვლევით ცენტრალური ნერვული სისტემის ქსოვილის გამოსავლენად.

მუხლი 69. ვაჭრობისა და ექსპორტის წესები

1. სააგენტოს შეუძლია დაუშვას განსაკუთრებული რისკის მასალის შემცველი თავის ან დაუნაწევრებელი ტანხორცის ექსპორტი ევროკავშირში, მხოლოდ მას შემდეგ, რაც დაკმაყოფილდება ამ წესის მე-5 მუხლით დადგენილი მოთხოვნები და ევროკავშირის წევრი სახელმწიფო დაეთანხმება, რომ მიიღოს მასალა და დამტკიცებს გაგზავნისა და ტრანსპორტირების პირობებს.

2. ტანხორცი, ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები და მეოთხედი ნაჭრები, რომლებიც არ შეიცავენ განსაკუთრებული რისკის მასალას, გარდა ხერხემლის სვეტისა, დორსალური განგლიის ჩათვლით, ამ წესის მე-5 მუხლით დადგენილი მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემთხვევაში, შეიძლება იქნეს ექსპორტირებული ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოსთან წინასწარი შეთანხმების გარეშე.

მუხლი 70. სახელმწიფო კონტროლი

1. სააგენტომ უნდა განახორციელოს სახელმწიფო კონტროლი ამ თავით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისობის დასადგენად და უზრუნველყოს, რომ მიღებულ იქნეს ზომები ნებისმიერი დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად,

განსაკუთრებით კი სასაკლაოზე, დამჭრელ საამქროში ან სხვა ადგილებში, სადაც იყრება განსაკუთრებული რისკის მასალა, როგორცაა ამ წესის 63-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ხორციით მოვაჭრე ობიექტი ან საწარმო.

2. სააგენტომ უნდა შეამოწმოს და დარწმუნდეს, რომ განსაკუთრებული რისკის მასალა მუშავდება და ექვემდებარება განკარგვას ამ წესითა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

3. ამ წესის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის „ზ.ა.ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, უნდა მოქმედებდეს ხერხემლის სვეტის მოცილების კონტროლის სისტემა, რომელიც უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგს:

ა) როდესაც საჭიროა ხერხემლის სვეტის მოცილება მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრებიდან, ეტიკეტზე დატანილი უნდა იქნეს წითელი ზოლი;

ბ) კონკრეტული ინფორმაცია მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრების რაოდენობის შესახებ, საიდანაც ხერხემლის სვეტის მოცილება სავალდებულოა მიეთითოს ვეტერინარულ მოწმობაში, რომელიც თან ახლავს ხორცის პარტიას. საჭიროებისას, იმპორტის შემთხვევაში, კონკრეტული ინფორმაცია მიეთითება საერთო ვეტერინარული შესვლის დოკუმენტში.

4. ხორციით მოვაჭრე ობიექტმა უნდა შეინახოს არანაკლებ ერთი წელი ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დოკუმენტები.

თავი XI

გლე-ის კონტროლი და აღმოფხვრა

მუხლი 71. ზომები ცხვარსა და თხაში გლე-ზე ეჭვის არსებობისას

1. სადგომში ცხვარსა და თხაში გლე-ზე ეჭვის არსებობის შემთხვევაში და დამადასტურებელი გამოკვლევის შედეგების მიღებამდე, აღნიშნულ სადგომში არსებულ ცხვრისა და თხის გადაადგილებაზე ვრცელდება შეზღუდვა.

2. მტკიცებულების არსებობისას, სადგომი, რომელშიც იმყოფებოდა გლე-ზე საექვო ცხოველი, სავარაუდოდ არ არის სადგომი, სადაც ცხოველი შეიძლება ექსპოზირებული ყოფილიყო გლე-ით, სააგენტოს, არსებული ეპიდემიოლოგიური ინფორმაციის საფუძველზე, შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება მხოლოდ ამ სადგომის ან სხვა სადგომ(ებ)ის სახელმწიფო კონტროლის დაქვემდებარების შესახებ.

3. სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებულ სადგომში არსებული ცხვრებისგან და თხებისგან (რომლებიც სადგომში იმყოფებიან გლე-ის არსებობის შესახებ ეჭვის დაფიქსირებდან დამადასტურებელი გამოკვლევის შედეგების მიღებამდე) მიღებული რძე და რძის პროდუქტები გამოიყენება მხოლოდ აღნიშნული სადგომის ფარგლებში.

მუხლი 72. მსხვილფეხა საქონელში, ცხვარსა და თხაში გლე-ის დადასტურების შემდგომი ზომები

1. ამ წესის მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული მოკვლევის შედეგად მსხვილფეხა საქონლის შემთხვევაში უნდა დადგინდეს:

ა) სადგომში მყოფი ყველა სხვა დანარჩენი მცოხნავი ცხოველი, რომლებშიც დადასტურდა დაავადება;

ბ) თუ დაავადება დადასტურებულია დედალ ცხოველში, მისი შთამომავლობა დაავადების კლინიკური გამოვლინებიდან ორი წლით ადრე ან შემდეგი პერიოდის განმავლობაში;

გ) კოჰორტის ყველა ცხოველი, რომელშიც თუნდაც ერთს დაუდასტურდა დაავადება;

დ) დაავადების სავარაუდო წარმოშობა;

ე) იმ სადგომის სხვა ცხოველები, რომელშიც დადასტურდა დაავადება ან სხვა სადგომი, სადაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდა ცხოველების დაინფიცირებას გლე-ით ან ექვემდებარებიან იმავე კვების ან დაბინძურების წყაროს;

ვ) პოტენციურად დაბინძურებული ცხოველის საკვების ან სხვა დაავადების გადამტანი მასალების ან სხვა საშუალებების მოძრაობა, რომელთა მეშვეობითაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს გლე-ის გამომწვევი აგენტის შესაბამის სადგომში ან სადგომიდან გადატანას.

2. ამ წესის მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული მოკვლევის შედეგად უნდა დადგინდეს ცხვრისა და თხის შემთხვევაში:

ა) სადგომში მყოფი ყველა მცოხნავი ცხოველი ცხვრისა და თხის გარდა, რომელთაც დაუდასტურდათ დაავადება;

ბ) მშობლები, რამდენადაც შესაძლებელია მათი იდენტიფიცირება, ხოლო დედალი ცხოველების შემთხვევაში, რომელთაც დაუდასტურდათ დაავადება - ყველა ემბრიონი, კვერცხუჯრედი და დედალი ცხოველის ბოლო შთამომავლობა;

გ) დაავადება დადასტურებულ სადგომში მყოფი ყველა სხვა ცხვარი და თხა, ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებულ ცხოველებთან ერთად;

დ) დაავადების სავარაუდო წარმოშობა და სხვა სადგომების იდენტიფიცირება, სადაც იმყოფებიან გლე-ის გამომწვევი აგენტით შესაძლო დაინფიცირებული ცხოველები, ემბრიონი ან კვერცხუჯრედი ან ექვემდებარებიან იმავე კვების ან დაბინძურების წყაროს;

ე) პოტენციურად დაბინძურებული ცხოველის საკვების ან სხვა დაავადების გადამტანი მასალების ან სხვა საშუალებების მოძრაობა, რომელთა მეშვეობითაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს გლე-ის გამომწვევი აგენტის შესაბამის სადგომში ან სადგომიდან გადატანას.

3. ამ წესის მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი ზომები უნდა ითვალისწინებდეს სულ მცირე მსხვილფეხა საქონელში მსლე-ის დადასტურების შემთხვევაში, ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევით გამოვლენილი მსხვილფეხა საქონლის მოკვლას და სრულ განადგურებას; თუმცა სააგენტოს შეუძლია:

ა) არ მოკვლას და არ განადგუროს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტში მითითებული კოჰორტის ცხოველ(ებ)ი, თუ არსებობს მტკიცებულება, რომ ასეთ ცხოველ(ებ)ს არ ჰქონიათ წვდომა იმ საკვებზე, რომლითაც დაავადებული ცხოველი იკვებებოდა;

ბ) გადადოს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტში მითითებული კოჰორტის ცხოველ(ებ)ის მოკვლა და განადგურება მათი პროდუქტიული პერიოდის დასრულებამდე მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ცხოველები არიან ბუღა მწარმოებლები, რომლებიც მუდმივად ჰყავთ სპერმის შემგროვებელ ცენტრში და სიკვდილის შემდეგ უზრუნველყოფილია მათი სრული განადგურება.

4. ამ წესის მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი ზომები უნდა ითვალისწინებდეს სულ მცირე ცხვარსა და თხაში გლე-ის დადასტურების შემთხვევაში არანაკლებ შემდეგ ღონისძიებებს:

ა) მსლე-ის გამორიცხვის შეუძლებლობისას, კერძოდ:

ა.ა) თუ ამ წესის 102-ე მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად ჩატარებული მეორადი მოლეკულური გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე შეუძლებელია მსლე-ის გამორიცხვა, ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ-ე“ ქვეპუნქტებში მითითებული მოკვლევით გამოვლენილი ყველა ცხოველი, ემბრიონი და კვერცხუჯრედი ექვემდებარება დაუყოვნებლივ მოკვლასა და სრულ განადგურებას;

ა.ბ) 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველები, რომლებიც მოკლულია განადგურების მიზნით, გამოკვლეული უნდა იქნენ გლე-ზე ამ წესის 97-ე-103-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდებისა და პროტოკოლის შესაბამისად, ამ წესის 39-ე მუხლის შესაბამისად;

ა.გ) უნდა განისაზღვროს ყველა, არაუმეტეს 50 ცხვრის, პრიონის გენოტიპი;

ა.დ) იმ გასანადგურებელი ცხოველებიდან მიღებული რძე და რძის პროდუქტი, რომლებიც იმყოფებოდნენ სადგომში მსლე-ის დადასტურებიდან სრულ

განადგურებამდე, ექვემდებარება განკარგვას საქართველოს კანონმდებლობით პირველი კატეგორიის მასალისადმი დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ა.ე) ყველა ცხოველის მოკვლისა და სრული განადგურების შემდეგ სადგომში ტარდება ამ მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები.

ბ) მსლე-ის და ატიპური სკრეპის გამორიცხვის შესაძლებლობისას, კერძოდ, თუ ამ წესის 102-ე მუხლით განსაზღვრული ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად გამორიცხულია მსლე და ატიპური სკრეპი, სადგომი ექვემდებარება ამ ქვეპუნქტის „ბ.ა“ ქვეპუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს და სააგენტოს გადაწყვეტილების თანახმად, ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრულ ვარიანტი 1-ით, ამ მუხლის მე-6 პუნქტით განსაზღვრულ ვარიანტი 2-ით ან ამ მუხლის მე-7 პუნქტით განსაზღვრულ ვარიანტი 3-ით გათვალისწინებულ პირობებს:

ბ.ა) გასანადგურებელი ან დასაკლავი ცხოველებისგან მიღებული რძე და რძის პროდუქტი, რომლებიც იყო სადგომზე გლე-ის შემთხვევის დადასტურების თარიღსა და სადგომში ამ პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გამოსაყენებელი ზომების დასრულების პერიოდში, ან ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტითა და ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდვების მოხსნამდე დაინფიცირებული ფარის/ჯოგიდან მიღებული პროდუქტები, არ უნდა იქნეს გამოყენებული მცოხნავი ცხოველების საკვებად, გარდა ამ სადგომში მყოფი მცოხნავი ცხოველებისა;

ბ.ბ) დასაშვებია ამ პუნქტის „ბ.ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი რძის და რძის პროდუქტის ქვეყანაში ბაზარზე განთავსება არამცოხნავი ცხოველების საკვებად;

ბ.გ) ვეტერინარულ მოწმობაზე რომელიც თან ახლავს ამ ქვეპუნქტის „ბ.ა“ ქვეპუნქტით დადგენილ რძესა და რძის პროდუქტის პარტიას, და ასეთი ტვირთის შემცველ ნებისმიერ შეფუთვაზე გარკვევით უნდა იქნეს აღნიშნული: "არ გამოიყენება მცოხნავი ცხოველების საკვებად";

ბ.დ) ამ ქვეპუნქტის „ბ.ა“ ქვეპუნქტით დადგენილ რძისა და რძის პროდუქტის შემცველი ცხოველის საკვების გამოყენებისა და შენახვის აკრძალვა იმ სადგომში, სადაც იმყოფებიან მცოხნავი ცხოველები;

ბ.ე) ამ ქვეპუნქტის „ბ.ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი რძისა და რძის პროდუქტის შემცველი ნაყარი ცხოველის საკვების ტრანსპორტირება ხდება იმ სატრანსპორტო საშუალებით, რომლებიც ამავდროულად არ გადაზიდავს მცოხნავებისთვის განკუთვნილ ცხოველის საკვებს;

ბ.ვ) თუ სატრანსპორტო საშუალება გამოიყენება მცოხნავებისთვის განკუთვნილი საკვების ტრანსპორტირებისათვის, ჯვარედინი დაბინძურების

თავიდან აცილების მიზნით უნდა მოხდეს მისი სათანადოდ დასუფთავება სააგენტოს მიერ დამტკიცებული პროცედურების შესაბამისად;

5. ვარიანტი 1 გულისხმობს ყველა ცხოველის მოკვლასა და სრულ განადგურებას, კერძოდ:

ა) ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებში მითითებული მოკვლევით დადგენილი ცხოველის, ემბრიონის და კვერცხუჯრედის დაუყოვნებლივ მოკვლას და სრულ განადგურებას;

ბ) განადგურების მიზნით მოკლული 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველების შემოწმებას გლე-ის არსებობაზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით განსაზღვრული ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად, როგორც ეს გათვალისწინებულია ამ წესის 39-ე მუხლით;

გ) ყველა ცხვრის, არაუმეტეს 50 ცხვრისა, პრიონის ცილის გენოტიპის განსაზღვრას;

დ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას ამ ქვეპუნქტის „დ.ა“ ან „დ.ბ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი ზომების გატარების თაობაზე;

დ.ა) ცხოველების მოკვლისა და სრული განადგურების ნაცვლად, ცხოველების დაუყოვნებლივ დაკვლას ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის, იმ პირობით, რომ:

დ.ა.ა) ცხოველების დაკვლა ხორციელდება ქვეყანაში ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის;

დ.ა.ბ) ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკლული 18 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ცხოველი შემოწმდება გლე-ზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით განსაზღვრული ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად;

დ.ბ) არ მოხდება სამ თვეზე ნაკლები ასაკის ბატუნისა და თიკნის მოკვლა და სრული განადგურება დაუყოვნებლივ, იმ პირობით, თუ მათი დაკვლა ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის განხორციელდება სამი თვის შესრულებამდე;

ე) ცხოველის მოკვლას და სრულ განადგურებას ან ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკვლამდე ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ.ა-ბ.ვ“ და ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „დ.ბ.გ“ და „დ.ბ.დ“ ქვეპუნქტებში მითითებული ზომების გატარებას იმ სადგომში, სადაც გადაწყდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 1-ის გამოყენება;

ვ) ცხოველის მოკვლას და სრულ განადგურებას ან ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის დაკვლის შემდეგ, იმ სადგომში, სადაც გადაწყდა ამ პუნქტით

დადგენილი ვარიანტი 1-ის გამოყენება, ამ მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნების გატარებას.

6. ვარიანტი 2 გულისხმობს მხოლოდ ამთვისებული ცხოველების მოკვლასა და სრულ განადგურებას, კერძოდ:

ა) მოკვლამდე და განადგურებამდე სადგომში მყოფი ცხვრის, ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებში მითითებული მოკვლევით განსაზღვრული ყველა ცხოველის, ემბრიონის და კვერცხუჯრედის პრიონის გენოტიპირებას, შემდეგი გამონაკლისებით:

ა.ა) ARR/ARR გენოტიპის მწარმოებელი ყოჩი;

ა.ბ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი სანაშენე ნერბი, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ მოკვლევის პერიოდში ასეთი სანაშენე ცხვარი მაკედ არის, მისი ახლად დაბადებული ბატკანი, რომლის გენოტიპი აკმაყოფილებს ამავე ქვეპუნქტის მოთხოვნებს;

ა.გ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის მატარებელი ცხვარი, რომელიც განკუთვნილია მხოლოდ ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დასაკლავად;

ა.დ) სააგენტო გადაწყვეტილებით, სამ თვეზე ნაკლები ასაკის ბატკანი და თიკანი, რომელიც დაიკვლება ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის, ვიდრე გახდება სამი თვის ასაკის;

ბ) 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველის, რომელსაც მოკლავენ განადგურების მიზნით, შემოწმებას გლე-ზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად, როგორც ეს გათვალისწინებულია ამ წესის 39-ე მუხლით;

გ) ამ ქვეპუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას ამ ქვეპუნქტის „გ.ა-გ.გ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი ღონისძიებების განხორციელებაზე, თუ:

გ.ა) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული ცხოველი მოკვლის და სრული განადგურების ნაცვლად, დაიკვლება ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის, იმ პირობით, რომ:

გ.ა.ა) ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის ცხოველის დაკვლა ხორციელდება ქვეყანაში;

გ.ა.ბ) ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკლული 18 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ცხოველი შემოწმდება გლე-ზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად;

გ.ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული ცხოველის გენოტიპირების და შემდგომი მოკვლისა და სრული განადგურების ან ადამიანის მოხმარებისათვის დაკვლის გადადება მოხდება არაუმეტეს სამი თვით იმ გარემოებებში, როდესაც შემთხვევის ინდექსი (მაჩვენებელი) დადასტურდა ცხვრის დოლის (ბატკნობის სეზონი) დაწყების დროს, იმ პირობით, რომ ნერბი, თხა და მათი ახლად დაბადებული ნაშიერი იზოლირებულია სხვა სადგომებში მყოფი ცხვრებისა და თხებისგან მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში;

გ.გ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული ცხოველის მოკვლის და სრული განადგურების ან ადამიანის მოხმარებისათვის დაკვლის გადადება მოხდება შემთხვევის ინდექსის (მაჩვენებლის) დადასტურების თარიღიდან არაუმეტეს სამი წლით ცხვრის ფარაში და სადგომში, სადაც ცხვარი და თხა ერთად იმყოფება.

გ.დ) ამ პუნქტის „გ.გ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოთხოვნები შეიზღუდება მაშინ, როდესაც სააგენტო მიიჩნევს, რომ ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის მართვა შეუძლებელია შესაბამისი ცხოველების მოკვლის გარეშე, თუმცა დაუშვებელია აღნიშნულის დაუყოვნებლივ განხორციელება სადგომში მყოფი ცხვრების რეზისტენტობის დაბალი დონიდან გამომდინარე, და ასევე სხვა ფაქტორების, მათ შორის ეკონომიკური ფაქტორების, გათვალისწინებით. დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს სანაშენე ყოჩების, გარდა ARR/ARR გენოტიპის ყოჩებისა, მოკვლა ან კასტრირება და განხორციელდეს შესაბამისი ღონისძიებები, რათა სწრაფად იქნეს აღდგენილი სადგომში მყოფი ცხვრების გენეტიკური რეზისტენტობა, მათ შორის ნერბის მოშენება და გამოწუნება, ARR ალელის სიხშირის გაზრდისა და VRQ ალელის შემცირებისათვის. სადგომზე სააგენტო ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ გადადების პერიოდის ბოლოსთვის მოსაკლავი ცხოველების რაოდენობა არ იყოს შემთხვევის ინდექსის (მაჩვენებლის) დროს გამოვლენილი მოსაკლავი ცხოველების რაოდენობაზე მეტი;

დ) ამ ქვეპუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული ცხოველის მოკვლამდე და სრული განადგურების ან ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლამდე სადგომში, სადაც გადაწყვეტილია ამ პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 2-ის მოთხოვნების გამოყენება, უნდა გატარდეს ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით, ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ა“, „ბ.ა“, „ბ.ბ“, „გ“, „დ.ა.ა“, „დ.ა.ბ“, „დ.ბ.ა“, „დ.ბ.გ“, „დ.ბ.დ“ და „დ.გ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნები. თუმცა, თუ სააგენტო გადაწყვეტს ამ პუნქტის „გ.გ“ და „გ.დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად ცხოველის მოკვლის და სრული განადგურების ან ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლის გადადებას, მასზე გავრცელდება ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით და ამ მუხლის მე-11 პუნქტის „ა-ვ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი ღონისძიებები;

ე) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული ცხოველის მოკვლის და სრული განადგურების ან ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლის შემდეგ, იმ სადგომში, სადაც გადაწყდა ამ პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 2-ის გამოყენება, უნდა გატარდეს ამ მუხლის მე-10 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები.

7. ვარიანტი 3-ის დროს ცხოველების მოკვლა და სრული განადგურება არ არის სავალდებულო, კერძოდ:

ა) სააგენტოს შეუძლია არ მოკლას და არ გაანადგუროს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებში მითითებული მოკვლევის შედეგად გამოვლენილი ცხოველები, თუ ქვემოთ ჩამოთვლილი კრიტერიუმებიდან ერთ-ერთი მაინც დაკმაყოფილებულია:

ა.ა) სირთულესთანაა დაკავშირებული ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ბ.ა“ და „ბ.ბ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული გენოტიპების მქონე ცხვრებით ჩანაცვლება;

ა.ბ) ARR ალელის სიხშირე ჯიშის ან სადგომის ფარგლებში დაბალია;

ა.გ) აუცილებელია ახლო ნათესაური შეჯვარების თავიდან აცილება;

ა.დ) აუცილებელია სააგენტოს მიერ ყველა ეპიდემიოლოგიური ფაქტორის გონივრული განხილვა;

ბ) თუ სააგენტო კლასიკური სკრეპის აფეთქების მართვისთვის იყენებს ამ პუნქტით დადგენილ ვარიანტს, ვალდებულია აწარმოოს მიზეზების და კრიტერიუმების ჩანაწერები გამოყენების თითოეულ ინდივიდუალურ გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით;

გ) სადგომში, რომელშიც გამოყენებულ იქნა ამ პუნქტით დადგენილი ვარიანტი, კლასიკური სკრეპის დამატებითი შემთხვევების გამოვლენის დროს, მიზეზების და კრიტერიუმების შესაბამისობა, რომელიც ასაბუთებს ამ პუნქტით დადგენილ ვარიანტის გამოყენების გადაწყვეტილებას, ექვემდებარება სააგენტოს მიერ ხელახლა შეფასებას. თუ დასაბუთებულია, რომ ამ პუნქტით დადგენილი ვარიანტის გამოყენება ვერ უზრუნველყოფს დაავადების აფეთქების შესაბამის კონტროლს, სააგენტო ვალდებულია აღნიშნული სადგომის მართვა განახორციელოს ამ მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 1-ის ან მე-6 პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 2-ის მოთხოვნების თანახმად;

დ) კლასიკური სკრეპის შემთხვევის ინდექსის (მაჩვენებლის) დადასტურების თარიღიდან სამი თვის განმავლობაში უნდა განისაზღვროს ყველა ცხვრის პრიონის გენოტიპი, მაგრამ არაუმეტეს 50 ცხვრისა;

ე) ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში და ამ მუხლის მე-11 პუნქტში მითითებული პირობები დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატარებული სადგომზე, სადაც გამოიყენება ამ პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 3.

8. ამ წესის მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი ზომები სულ მცირე ცხვარსა და თხაში გლე-ის დადასტურების შემთხვევაში უნდა ითვალისწინებდეს არანაკლებ შემდეგ ღონისძიებებს:

ა) თუ სადგომში დადასტურებული გლე-ის შემთხვევა არის ატიპური სკრეპის შემთხვევა, სადგომი ექვემდებარება გლე-ის ინტენსიური მონიტორინგის პროტოკოლს ატიპური სკრეპის ბოლო შემთხვევის გამოვლენის თარიღიდან ორი წლის განმავლობაში - ყველა, 18 თვეზე მეტი ასაკის და ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკლული ცხვარი და თხა და ასევე 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხვარი და თხა, რომელიც მოკვდა ან მოკლეს სადგომში, მოწმდება გლე-ზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად;

ბ) თუ ატიპური სკრეპის გარდა გლე-ის სხვა შემთხვევა დადასტურდება ამ პუნქტის „ვ.ა“ ქვეპუნქტში მითითებული გლე-ის ორწლიანი ინტენსიური მონიტორინგის დროს, სადგომი ექვემდებარება ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ან „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებულ ზომებს.

9. თუ გლე-ით დაინფიცირებული ცხოველი შემოყვანილია სხვა სადგომიდან:

ა) დაინფიცირებული ცხოველის ისტორიის გათვალისწინებით, სააგენტოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება აღმოფხვრის ზომების გამოყენებაზე მხოლოდ დაავადების წარმოშობის სადგომში ან ამ სადგომთან ერთად, სხვა სადგომში, სადაც დადასტურდა ინფექცია;

ბ) ერთი ან მეტი ფარის ან ჯოგის მიერ საერთო სამოვრის გამოყენების შემთხვევაში, სააგენტოს შეუძლია გამოიყენოს აღმოფხვრის ზომები მხოლოდ ცალკეულ ფარაზე ან ჯოგზე, ყველა დასაბუთებული ეპიდემიოლოგიური ფაქტორის გათვალისწინებით;

გ) ერთ სადგომში ერთზე მეტი ფარის ან ჯოგის განთავსების შემთხვევაში, სააგენტოს შეუძლია აღმოფხვრის ზომები გამოიყენოს მხოლოდ იმ ფარაში ან ჯოგში, სადაც დადასტურდა გლე-ის შემთხვევა იმ პირობით, თუ ფარა ან ჯოგი იზოლირებულია ერთმანეთისგან და ფარებს ან ჯოგებს შორის ინფექციის გავრცელება პირდაპირი ან არაპირდაპირი კონტაქტით ნაკლებად სავარაუდოა.

10. სადგომში იდენტიფიცირებული ცხოველების მოკვლის და სრული განადგურების ან ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლის შემდეგ, ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის, მე-5 პუნქტის ან მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად:

ა) სადგომში ამ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ყველა 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველი (გარდა ARR/ARR გენოტიპის მატარებელი ცხვრებისა), ექვემდებარება გლე-

ზე ინტენსიურ მონიტორინგს ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად:

ა.ა) ცხოველები, რომლებიც იმყოფებოდნენ სადგომში გლე-ის შემთხვევის დადასტურების დროს, ამ მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და დაიკლა ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის;

ა.ბ) ცხოველები, რომლებიც მოკვდნენ ან მოკლეს სადგომში, თუმცა არა დაავადების აღმოფხვრის კამპანიის ფარგლებში.

ბ) სადგომში დასაშვებია მხოლოდ შემდეგი ცხოველების შეყვანა:

ბ.ა) ARR/ARR გენოტიპის მამალი ცხვარი;

ბ.ბ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი დედალი ცხვარი;

ბ.გ) თხები, იმ პირობით, თუ დეპოპულაციის შემდეგ განხორციელდა ცხოველთა სადგომის სათანადო დასუფთავება და დეზინფექცია.

გ) სადგომში შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს მხოლოდ ჩამოთვლილი სანაშენე ყოჩი და ცხვრის ჩანასახოვანი პროდუქტები:

გ.ა) ARR/ARR გენოტიპის მამალი ცხვარი;

გ.ბ) ARR/ARR გენოტიპის მქონე ყოჩებისგან მიღებული სპერმა;

გ.გ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი ემბრიონები.

დ) სადგომიდან ცხოველთა გადაადგილება ნებადართულია მათი განადგურების მიზნით ან გადაადგილება ექვემდებარება შემდეგ პირობებს:

დ.ა) ქვემოთ ჩამოთვლილი ცხოველების შემთხვევაში - ყველა დანიშნულებით, მათ შორის მოშენებისათვის:

დ.ა.ა) ARR/ARR ცხვრების;

დ.ა.ბ) ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი ნერბების, თუ მათი გადაყვანა ხდება ისეთ სადგომებზე, რომლებზეც ვრცელდება შეზღუდვები ამ მუხლის მე-6 ან მე-7 პუნქტით დადგენილი ზომების გამოყენების შემდეგ;

დ.ა.გ) თხების, თუ მათი გადაყვანა ხდება ისეთ სადგომ(ებ)ზე, რომლებზეც ვრცელდება შეზღუდვები ამ მუხლის მე-6 ან მე-7 პუნქტებით დადგენილი ზომების გამოყენების შემდეგ;

დ.ბ) ქვემოთ მოცემული ცხოველების შემთხვევაში - პირდაპირ სასაკლაოზე, ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დასაკლავად:

დ.ბ.ა) სულ მცირე ერთი ARR ალელის მატარებელი ცხვარი;

დ.ბ.ბ) თხა;

დ.ბ.გ) სამ თვეზე ნაკლები ასაკის ბატკანი და თიკანი, დაკვლის დღეს, სააგენტოს გადაწყვეტილების თანახმად;

დ.ბ.დ) ყველა ცხოველი, როდესაც სააგენტო გადაწყვეტს ამ მუხლის მე-5 პუნქტის „დ.ა“ და მე-6 პუნქტის „გ.ა“ ქვეპუნქტებით დადგენილი გამონაკლისების გამოყენებას.

დ.გ) თუ სააგენტო გადაწყვეტს, რომ შესაძლებელია ბატკნისა და თიკნის გადაყვანა სხვა სადგომში, დაკვლამდე მხოლოდ გასუქების მიზნით, შემდეგი პირობების შესაბამისად:

დ.გ.ა) დანიშნულების სადგომში ჰყავთ მხოლოდ ის ცხვარი ან თხა, რომლებიც გადაყვანილნი არიან დაკვლამდე გასასუქებლად;

დ.გ.ბ) გასუქების პერიოდის ბოლოს, განხორციელდება აღმოფხვრის ღონისძიებებს დაქვემდებარებულ სადგომებში მყოფი ბატკნისა და თიკანის პირდაპირ სასაკლაოში გადაყვანა, სადაც მათი დაკვლა უნდა განხორციელდეს არაუმეტეს 12 თვის ასაკისა.

ე) ამ პუნქტის „ა-დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი შეზღუდვების მოქმედება სადგომში გაგრძელდება სანამ სადგომში მყოფ ყველა ცხვარს არ მიენიჭება ARR/ARR სტატუსი, იმ პირობით, რომ სადგომში არ უნდა იმყოფებოდნენ თხები ან ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, მე-5 პუნქტის ან მე-6 პუნქტებში მითითებული ღონისძიებების დასრულების თარიღიდან ორი წლის განმავლობაში, იმ პირობით, რომ ამ ორი წლის განმავლობაში არ გამოვლენილა გლე-ის არცერთი შემთხვევა, გარდა ატიპური სკრეპისა. თუ ატიპური სკრეპის შემთხვევა დადასტურდება ამ ორწლიანი პერიოდის განმავლობაში, სადგომში ასევე ამოქმედდება ამ მუხლის მე-8 პუნქტით დადგენილი ზომები.

11. ამ მუხლის მე-7 პუნქტით განსაზღვრული ვარიანტი 3-ის გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ ან ამ მუხლის მე-6 პუნქტის „გ.გ“ და „გ.დ“ ქვეპუნქტებით დაშვებული გამონაკლისების შემთხვევაში, სადგომში დაუყოვნებლივ უნდა ამოქმედდეს შემდეგი ღონისძიებები:

ა) სადგომში ქვემოთ მითითებული ყველა 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველი (გარდა ARR/ARR გენოტიპის მატარებელი ცხვრებისა), ექვემდებარება გლე-ზე ინტენსიურ მონიტორინგს ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლის შესაბამისად:

ა.ა) ცხოველი, რომელიც დაიკლა ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის;

ა.ბ) ცხოველი, რომელიც მოკვდა ან მოკლეს სადგომში, თუმცა არა დაავადების აღმოფხვრის კამპანიის ფარგლებში.

ბ) სადგომში დასაშვებია მხოლოდ შემდეგი ცხვრების შეყვანა:

ბ.ა) ARR/ARR გენოტიპის მამალი ცხვრის;

ბ.ბ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი ნერბის;

ბ.გ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი მამალი ცხვარის;

ბ.დ) დედალი ცხვარის, რომელიც არ ატარებს არცერთ VRQ ალელს;

ბ.ე) ამ პუნქტის „ბ.ა“ და „ბ.ბ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია დაუშვას ამ პუნქტის „ბ.გ“ და „ბ.დ“ ქვეპუნქტებში მითითებული ცხოველების შეყვანა სადგომში თუ სადგომში გაზრდილი ჯიში:

ბ.ე.ა) არის ადგილობრივი ჯიში, რომელსაც ემუქრება გადაშენების საფრთხე;

ბ.ე.ბ) ექვემდებარება დაცვის პროგრამას, რომელიც ხორციელდება ოფიციალურად აღიარებული მონაშენეთა ორგანიზაციების ან ასოციაციების მიერ;

ბ.ე.გ) არის ჯიში, რომლის ARR ალელის სიხშირე დაბალია;

გ) სადგომში შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ შემდეგი სანაშენე ყოჩისა და ცხვრის ჩანასახოვანი პროდუქტები:

გ.ა) ARR/ARR გენოტიპის მამალი ცხვარი;

გ.ბ) ARR/ARR გენოტიპის სანაშენე ყოჩისგან აღებული სპერმა;

გ.გ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი ემბრიონი.

გ.დ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელი მამალი ცხვარი;

გ.ე) მამალი ცხვრისგან აღებული სპერმა, რომელიც სულ მცირე ერთი ARR ალელის და არცერთი VRQ ალელის მატარებელია;

გ.ვ) ემბრიონი, რომელიც არ არის არცერთი VRQ ალელის მატარებელი;

გ.ზ) ამ პუნქტის „გ.ა-გ.გ“ პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია დაუშვას ამ პუნქტის „გ.დ-გ.ვ“ პუნქტებში მითითებული სანაშენე ყოჩისა და ცხვრის ჩანასახოვანი პროდუქტების გამოყენება სადგომში, იმ პირობით, თუ სადგომში გაზრდილი ჯიში

გ.ზ.ა) არის ადგილობრივი ჯიში, რომელსაც ემუქრება გადაშენების საფრთხე;

გ.ზ.ბ) ექვემდებარება დაცვის პროგრამას, რომელიც ხორციელდება ოფიციალურად აღიარებული მონაშენეთა ორგანიზაციების ან ასოციაციების მიერ;

გ.ზ.გ) არის ჯიში, რომლის ARR ალელის სიხშირე დაბალია;

დ) სადგომიდან ცხოველების გადაადგილება ნებადართულია განადგურების მიზნით ან პირდაპირ ადამიანთა მოხმარებისათვის დასაკლავად, რა დროსაც:

დ.ა) ARR/ARR გენოტიპის ყოჩის და ნერვის შემთხვევაში - შესაძლებელია გადაადგილება ნებისმიერი დანიშნულებით, მათ შორის მოშენების, იმ პირობით, თუ მათი გადაადგილება ხდება სხვა ისეთ სადგომში, რომელიც ექვემდებარება ამ მუხლის მე-6 ან მე-7 პუნქტებით დადგენილ ზომებს;

დ.ბ) ბატკნისა და თიკანის შემთხვევაში - სააგენტოს გადაწყვეტილებით, შესაძლებელია გადაადგილება სხვა ნებისმიერ სადგომში დაკვლამდე, მხოლოდ გასუქების მიზნით, შემდეგი პირობების დაცვით:

დ.ბ.ა) დანიშნულების სადგომში ჰყავთ მხოლოდ ის ცხვარი ან თხა, რომლებიც გადაყვანილი არიან დაკვლამდე გასასუქებლად;

დ.ბ.ბ) გასუქების პერიოდის ბოლოს, განხორციელდება აღმოფხვრის ღონისძიებებს დაქვემდებარებული სადგომის ბატკანის და თიკანის პირდაპირ სასაკლაოში გადაადგილება, სადაც მათი დაკვლა უნდა განხორციელდეს არაუმეტეს 12 თვის ასაკისა.

ე) სადგომიდან არ უნდა იქნეს გატანილი ჩანასახოვანი პროდუქტები - სპერმა, ემბრიონი და კვერცხუჯრედი;

ვ) აკრძალულია სადგომის ცხვრისა და თხის სხვა სადგომების ცხვართან და თხასთან ერთად საერთო სამოვრის გამოყენება ბატკნის და თიკნის მოგების პერიოდში. ბატკნის და თიკნის მოგების პერიოდის გარდა, საერთო სამოვარი უნდა დაექვემდებაროს სააგენტოს მიერ განსაზღვრულ შეზღუდვებს, ყველა დასაბუთებული ეპიდემიოლოგიური ფაქტორების გათვალისწინებით;

ზ) იმ სადგომებში, სადაც ხორციელდება ამ მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი ვარიანტი 3, ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ“ და ამ პუნქტის „ა-ვ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი შეზღუდვების მოქმედება გაგრძელდება გლე-ის ბოლო შემთხვევის გამოვლენიდან ორი წლის განმავლობაში, გარდა ატიპური სკრეპის შემთხვევისა. თუ აღნიშნული ორწლიანი პერიოდის განმავლობაში დადასტურდება ატიპური სკრეპის შემთხვევა, სადგომი ასევე დაექვემდებარება ამ მუხლის მე-8 პუნქტით დადგენილ ზომებს;

თ) ამ მუხლის მე-6 პუნქტის „გ.გ“ და „გ.დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი ვარიანტი 2-ის გათვალისწინებით სადგომში, სადაც ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის და ამ პუნქტის „ა-ვ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი შეზღუდვები გამოიყენება იმ ცხოველების სრულ განადგურებამდე ან ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლამდე, რომელთა მოკვლაც გათვალისწინებულია ამ მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, ამოქმედდეს ამ მუხლის მე-10 პუნქტით დადგენილი შეზღუდვები.

მუხლი 73. ცხვარში გლე-ის რეზისტენტობასთან დაკავშირებული სანაშენე საქმიანობის პროგრამასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნები

1. სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა მაღალი გენეტიკური მნიშვნელობის ფარებს, თუმცა სადაც მოქმედებს სანაშენე საქმიანობის პროგრამა, ცენტრს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება მხოლოდ სანაშენე ყოჩიდან ნიმუშის აღების და გენოტიპირების დაშვების თაობაზე, იმ ფარებიდან, რომლებიც არ მონაწილეობენ სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში.

2. ცენტრმა უნდა შეიქმნას მონაცემთა ბაზა, რომელშიც შევა შემდეგი ინფორმაცია:

ა) სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში მონაწილე ფარებში შემავალი ყველა ცხოველის იდენტიობა, ჯიში და ნომერი;

ბ) სანაშენე საქმიანობის პროგრამის საფუძველზე შერჩეული ცხოველების ინდივიდუალური იდენტიფიკაცია, მათ შორის იმ ფარებში შერჩეული სანაშენე ყოჩების, რომლებიც არ მონაწილეობენ სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში;

გ) გენოტიპირების ნებისმიერი ტესტის შედეგები.

3. უნდა შეიქმნას ერთგვარი სერტიფიკაციის სისტემა, სადაც სანაშენე საქმიანობის პროგრამის საფუძველზე შერჩეული თითოეული ცხოველის გენოტიპი, მათ შორის იმ ფარებში შერჩეული სანაშენე ყოჩების გენოტიპი, რომლებიც არ მონაწილეობენ სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში, იქნება ლაბორატორიულად გამოკვლეული, და დადსტურდება ამ სისტემაში მათი ინდივიდუალური საინდივიდუალური ნომრის მითითებით.

4. ასევე, უნდა შეიქმნას ცხოველების და ნიმუშების იდენტიფიკაციის, ნიმუშების გადარჩევის და შედეგების მიწოდების სისტემა, რომელიც მინიმუმამდე შეამცირებს სუბიექტური შეცდომების შესაძლებლობას. ეფექტიანობის გადასამოწმებლად, აღნიშნული სისტემა უნდა დაექვემდებაროს რეგულარულ, შემთხვევით შემოწმებას.

5. სანაშენე საქმიანობის პროგრამის მიზნებისათვის შეგროვებული სისხლის ან სხვა ქსოვილების გენოტიპირება, მათ შორის იმ ფარებში შერჩეული სანაშენე ყოჩებიდან შეგროვებული სისხლის გენოტიპირება, რომელიც არ მონაწილეობს სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში, განხორციელდება სანაშენე საქმიანობის პროგრამის ფარგლებში შერჩეულ უფლებამოსილ ლაბორატორია(ებ)ში.

6. ცენტრს შეუძლია ხელი შეუწყოს სანაშენე საქმიანობაში ჩართულ მხარეებს, რათა შექმნან სანაშენე საქმიანობის პროგრამის შედეგად სავარაუდოდ იშვიათი პრიონის პროტეინის გენოტიპის შემცველი ემბრიონის, სპერმისა და კვერცხუჯრედის გენეტიკური ბანკები.

7. სანაშენე საქმიანობის პროგრამა უნდა შედგეს ინდივიდუალურად, თითოეული ჯიშისთვის, შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით:

- ა) ჯიშში სხვადასხვა ალელის სიხშირე;
- ბ) ჯიშის იშვიათობა;
- გ) ახლო ნათესაური შეჯვარების ან გენეტიკური დრიფტის თავიდან აცილება.

მუხლი 74. სპეციალური წესები სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში ჩართული ფარისთვის

1. სანაშენე საქმიანობის პროგრამის მიზანია ფარის ფარგლებში ARR ალელის სიხშირის გაზრდა და იმ ალელების პრევალენტობის შემცირება, რომლებიც მონაწილეობს გდე-ის ათვისებაში.

2. პროგრამაში ჩართული ფარებთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნებია:

ა) გენოტიპირებას დაქვემდებარებული ფარის ყველა ცხოველი დაექვემდებარა ინდივიდუალურ იდენტიფიცირებას უსაფრთხო საშუალებების გამოყენებით;

ბ) ფარაში არსებული სანაშენედ გათვალისწინებული ყოჩების გენოტიპირება სანაშენე მიზნით გამოყენებამდე;

გ) VRQ ალელის მატარებელი ნებისმიერი მამალი ცხოველის დაკვლა ან კასტრაცია მისი გენოტიპის განსაზღვრიდან ექვსი თვის განმავლობაში; ასეთი ცხოველის სადგომიდან გაყვანა დაშვებულია მხოლოდ დაკვლის მიზნით;

დ) VRQ ალელის მატარებელი დედალი ცხოველების სადგომიდან გაყვანა მხოლოდ დაკვლის მიზნით;

ე) მამალი ცხოველების, მათ შორის ხელოვნური განაყოფიერებისთვის გამოყენებული სპერმის დონორების, სანაშენე საქმიანობის პროგრამის საფუძველზე სერტიფიცირებული ცხოველების გარდა, ფარაში მოშენებისათვის დაუშვებლობა.

3. სააგენტოს შეუძლია ამ მუხლის მეორე პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ მოთხოვნებზე დააწესოს გამონაკლისები ჯიშებისა და პროდუქტიულობის მაჩვენებლის დაცვის მიზნით.

მუხლი 75. სპეციალური წესები სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში არმონაწილე ფარაში შერჩეულ სანაშენე ყოჩებთან დაკავშირებით

1. შესარჩევი ყოჩების იდენტიფიცირება უნდა მოხდეს ინდივიდუალურად უსაფრთხო საშუალებების გამოყენებით.

2. თუ აღმოჩნდება, რომ რომელიმე ყოჩი VRQ ალელის მატარებელია, ასეთ შემთხვევაში სადგომის დატოვება დაშვებულია მხოლოდ დაკვლის მიზნით.

მუხლი 76. ცხვრის ფარისათვის გლე-ზე რეზისტენტული სტატუსის მინიჭების პრინციპები

1. ცხვრის ფარას გლე-ზე რეზისტენტული სტატუსი ენიჭება ამ წესის მე-7 მუხლით გათვალისწინებული სანაშენე საქმიანობის პროგრამაში მონაწილეობისათვის, თუ აკმაყოფილებს ამ პროგრამით მოთხოვნილ კრიტერიუმებს. სტატუსი ენიჭება სულ მცირე შემდეგ ორ დონეზე:

ა) I დონე, როცა ფარები შედგება მთლიანად ARR/ARR გენოტიპის ცხვრებისგან;

ბ) II დონე, როცა ფარები წარმოადგენს ფარას, რომლის შთამომავლობაც მიღებულია ექსკლუზიურად ARR/ARR გენოტიპის ცხვრებისგან.

2. ცენტრს შეუძლია მიანიჭოს სტატუსი შემდგომ დონეებზე ადგილობრივი მოთხოვნების შესაბამისად.

3. გლე-ზე რეზისტენტული ფარებიდან ცხვრ(ებ)ის რეგულარული შემთხვევითი შერჩევა უნდა განხორციელდეს:

ა) სადგომზე ან სასაკლაოზე, რათა შემოწმდეს მათი გენოტიპი;

ბ) I დონის ფარ(ებ)ის შემთხვევაში სასაკლაოზე, სადაც 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველების გლე-ზე გამოკვლევა ხორციელდება ამ წესის 33-ე-44-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 77. ანგარიშის წარდგენა

ცენტრი, ცხვრებში გლე-ის მიმართ რეზისტენტულობის შერჩევის მიზნით, ადგილობრივი სანაშენე საქმიანობის პროგრამის დანეგვის შემთხვევაში ვალდებულია წარუდგინოს სამინისტროს პროგრამის მიმდინარეობის შესახებ წლიური ანგარიში. თითოეული კალენდარული წლის ანგარიშის წარდგენა უნდა მოხდეს არაუგვიანეს მომდევნო წლის 31 მარტისა.

თავი XII

ბაზარზე განთავსება და ექსპორტი- ცხოველებით, სპერმითა და ემბრიონით ევროკავშირთან ვაჭრობის პირობები

მუხლი 78. პირობები, რომელიც ვრცელდება კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო და კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომების ცხვარზე, თხაზე და მათ სპერმასა და ემბრიონზე

1. საჭიროების შემთხვევაში, სააგენტომ უნდა შექმნას კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო და კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომებად მიჩნევის სქემა და განახორციელოს ზედამხედველობა.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესრულების შემთხვევაში, სააგენტომ უნდა აწარმოოს ცხვრისა და თხის კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო და კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომების სია.

3. ცხვრის სადგომი, რომელსაც აქვს ამ წესის 76-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად გლე-ის მიმართ რეზისტენტობის I დონის სტატუსი და სადაც კლასიკური სკრეპის არცერთი შემთხვევა არ იქნა დაადასტურებული არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში, შეიძლება მიჩნეულ იქნეს კლასიკური სკრეპზე უმნიშვნელო რისკის მქონე სადგომად.

4. ცხვრის, თხის სადგომი ან ცხვარი და თხა შეიძლება ასევე მიჩნეულ იქნეს, როგორც კლასიკური სკრეპზე უმნიშვნელო რისკის მქონედ იმ პირობით, თუ არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში:

ა) მუდმივად ხდება ცხვრისა და თხის იდენტიფიკაცია და ჩანაწერების წარმოება მათი დაბადების ადგილის მიკვლევადობის უზრუნველსაყოფად;

ბ) წარმოებს სადგომში ცხვრისა და თხის შეყვანისა და სადგომიდან მათი გაყვანის შესახებ გადაადგილების ჩანაწერები;

გ) შეყვანილი იქნა მხოლოდ:

გ.ა) ცხვარი და თხა კლასიკური სკრეპზე უმნიშვნელო რისკის მქონე სადგომიდან;

გ.ბ) ცხვარი და თხა სადგომიდან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში, ან სულ მცირე იმავე ვადით - რა ვადითაც ის სადგომი, რომელშიც ისინი უნდა განათავსონ;

გ.გ) ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის მქონე ცხვარი;

გ.დ) ცხვარი და თხა, რომლებიც აკმაყოფილებს ამ პუნქტის „გ.ა“ და „გ.ბ“ ქვეპუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს, გარდა იმ პერიოდისა, როდესაც ისინი იმყოფებოდნენ სპერმის შემგროვებელ ცენტრში:

გ.დ.ა) რომელიც რეგისტრირებულია (აღიარებულია) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნებით და მასზე ზედამხედველობა ხორციელდება ამ თავით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

გ.დ.ბ) სადაც ბოლო შვილი წლის განმავლობაში, ცხვრისა და თხის შეყვანა განხორციელდა მხოლოდ იმ სადგომ(ებ)იდან, რომლებიც ამ პერიოდში აკმაყოფილებდნენ ამ პუნქტის „ა“ , „ბ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს და დაექვემდებარენ სახელმწიფო ვეტერინარის ან სააგენტოს მიერ

უფლებამოსილი პირის (ვეტერინარის) მიერ განხორციელებულ რეგულარულ შემოწმებებს;

გ.დ.გ) სადაც ბოლო შვიდი წლის განმავლობაში, არ დადასტურებულა კლასიკური სკრეპის არცერთი შემთხვევა;

გ.დ.დ) სადაც მოქმედებს ბიოუსაფრთხოების ზომები, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს, რომ ცხვარსა და თხას, რომლებიც იმყოფებიან სპერმის შემგროვებელ ცენტრში და წარმოშობით არიან კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომებიდან, არ აქვთ პირდაპირი ან არაპირდაპირი კონტაქტი იმ ცხვარსა და თხასთან, რომლებიც არიან კლასიკური სკრეპის უფრო დაბალი სტატუსის მქონე სადგომებიდან;

დ) სადგომი ექვემდებარება რეგულარულ ყოველწლიურ შემოწმებას სახელმწიფო ვეტერინარის ან ამ მიზნით სააგენტოს მიერ უფლებამოსილი პირის (ვეტერინარის) მიერ ამ პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისობის დასადასტურებლად;

ე) არ დადასტურებულა კლასიკური სკრეპის არცერთი შემთხვევა;

ვ) 18 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ცხვარი და თხა, რომელიც მოკვდა ან იქნა მოკლული ადამიანის მიერ მოხმარების გარდა სხვა მიზნით გამოკვლეულია კლასიკურ სკრეპზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლების შესაბამისად; ამ მოთხოვნის გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გადაწყვიტოს 18 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ცხვარი და თხა, რომელთაც არ აქვს კომერციული ღირებულება და გამოწუნებულნი არიან მათი პროდუქტიული ცხოვრების დასასრულს ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლის ნაცვლად დაუქვემდებაროს სახელმწიფო ვეტერინარის ან სააგენტოს მიერ უფლებამოსილი პირის (ვეტერინარის) ინსპექტირებას და ცხოველები, რომლებიც ამჟღავნებენ კახექსიურ ან ნევროლოგიურ ნიშნებს გამოიკვლიოს კლასიკურ სკრეპზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლების შესაბამისად;

ზ) გამოყენებული იქნა მხოლოდ ცხვრისა და თხის შემდეგი ემბრიონი/კვერცხუჯრედი:

ზ.ა) დონორი ცხოველის ემბრიონი/კვერცხუჯრედი, რომელიც დაბადებიდან ინახებოდა კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში, კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომში ან, რომელიც:

ზ.ა.ა) მუდმივად იდენტიფიცირებულია, რათა შესაძლებელი იქნეს დაბადების სადგომის მიკვლევაობა;

ზ.ა.ბ) დაბადებიდან იმყოფებოდნენ სადგომ(ებ)ში, სადაც მათი ყოფნის პერიოდში კლასიკური სკრეპის არც ერთ შემთხვევა არ ყოფილა დადასტურებული;

ზ.ა.გ) არ გამოუმჟღავნებიათ კლასიკური სკრეპის კლინიკური ნიშანი ემბრიონის/კვერცხუჯრედის შეგროვების პერიოდში;

ზ.ბ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის მატარებელი ცხვრის ემბრიონი/კვერცხუჯრედი;

თ) შემოტანილ იქნა მხოლოდ შემდეგი ცხვრისა და თხის სპერმა:

თ.ა) დონორი ცხოველებისგან, რომლებიც დაბადებიდან იმყოფებოდნენ კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომში ან, რომელიც აკმაყოფილებს შემდეგ მოთხოვნებს:

თ.ა.ა) მუდმივად იდენტიფიცირებულია, რათა შესაძლებელ იქნეს დაბადების სადგომის მიკვლევადობა;

თ.ა.ბ) არ გამოუმჟღავნებიათ კლასიკური სკრეპის კლინიკური ნიშანი სპერმის შეგროვების პერიოდში;

თ.ბ) ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის მქონე მწარმოებელი ყოჩისგან;

ი) სადგომში ცხვარსა და თხას არა აქვს პირდაპირი ან არაპირდაპირი კონტაქტი, მათ შორის საერთო საძოვარზე, უფრო დაბალი სტატუსის მქონე სადგომ(ებ)ის ცხვარსა და თხასთან.

5. ცხვრის, თხის სადგომი ან ცხვარი და თხა შეიძლება იქნეს მიჩნეული, როგორც კლასიკურ სკრეპზე კონტროლირებადი რისკის მქონედ, თუ იგი არანაკლებ სამი წლის განმავლობაში:

ა) ცხვარი და თხა მუდმივად იდენტიფიცირებულია და წარმოებულია ჩანაწერები, დაბადების სადგომის მიკვლევადობის უზრუნველსაყოფად;

ბ) წარმოებს სადგომში ცხვრისა და თხის შეყვანისა და სადგომიდან მათი გაყვანის შესახებ გადაადგილების ჩანაწერები;

გ) შემოყვანილ იქნა მხოლოდ:

გ.ა) ცხვარი და თხა კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომებიდან;

გ.ბ) ცხვარი და თხა სადგომიდან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს არანაკლებ სამი წლის განმავლობაში, ან სულ მცირე იმ ვადით - რა ვადითაც ის სადგომი, რომელშიც ისინი უნდა განათავსონ;

გ.გ) ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის მქონე ცხვარი;

გ.დ) ცხვარი და თხა, რომლებიც აკმაყოფილებს ამ პუნქტის „გ.ა“ და „გ.ბ“ ქვეპუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს, გარდა იმ პერიოდისა, როდესაც ისინი იმყოფებოდნენ სპერმის შემგროვებელ ცენტრში:

გ.დ.ა) რომელიც რეგისტრირებულია (აღიარებულია) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნებით და მასზე ზედამხედველობა ხორციელდება ამ თავით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

გ.დ.ბ) სადაც ბოლო სამი წლის განმავლობაში, ცხვრისა და თხის შეყვანა განხორციელდა მხოლოდ იმ სადგომ(ებ)იდან, რომლებიც ამ პერიოდში აკმაყოფილებდნენ ამ პუნქტის „ა“, „ბ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს და დაექვემდებარენ სახელმწიფო ვეტერინარის ან სააგენტოს მიერ უფლებამოსილი პირის (ვეტერინარის) მიერ განხორციელებულ რეგულარულ შემოწმებებს;

გ.დ.გ) სადაც ბოლო სამი წლის განმავლობაში, არ დადასტურებულა კლასიკური სკრეპის არცერთი შემთხვევა;

გ.დ.დ) სადაც მოქმედებს ბიოუსაფრთხოების ზომები, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს, რომ ცხვარსა და თხას, რომლებიც იმყოფებიან სპერმის შემგროვებელ ცენტრში და წარმოშობით არიან კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რიკის მქონე სადგომებიდან, არ აქვთ პირდაპირი ან არაპირდაპირი კონტაქტი იმ ცხვარსა და თხასთან, რომლებიც არიან კლასიკური სკრეპის უფრო დაბალი სტატუსის მქონე სადგომებიდან.

დ) სადგომი დაექვემდებარა ყოველწლიურ რეგულარულ შემოწმებას სახელმწიფო ვეტერინარის ან ამ მიზნით სააგენტოს მიერ უფლებამოსილი პირის (ვეტერინარის) მიერ ამ პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისობის დასადასტურებლად;

ე) არ დადასტურებულა კლასიკური სკრეპის არცერთი შემთხვევა;

ვ) 18 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ცხვარი და თხა, რომელიც მოკვდა ან იქნა მოკლული ადამიანის მიერ მოხმარების გარდა სხვა მიზნით გამოკვლეულია კლასიკურ სკრეპზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლების შესაბამისად; ამ მოთხოვნის გაუთვალისწინებლად სააგენტოს შეუძლია გადაწყვიტოს 18 თვეზე მეტი ასაკის ყველა ცხვარი და თხა, რომელთაც არ აქვს კომერციული ღირებულება და გამოწუნებულნი არიან მათი პროდუქტიული ცხოვრების დასასრულს ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის დაკვლის ნაცვლად დაუქვემდებაროს სახელმწიფო ვეტერინარის ინსპექტირებას და ცხოველები რომლებიც ამჟღავნებენ კახექსიურ ან ნევროლოგიურ ნიშნებს გამოიკვლიოს კლასიკურ სკრეპზე ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების და პროტოკოლების შესაბამისად;

ზ) გამოყენებული იქნა მხოლოდ ცხვრისა და თხის შემდეგი ემბრიონი/კვერცხუჯრედი:

ზ.ა) დონორი ცხოველებსაგან, რომლებიც დაბადებიდან ინახებოდნენ კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში, კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომში ან, რომლებიც აკმაყოფილებს შემდეგ მოთხოვნებს:

ზ.ა.ა) მუდმივად იდენტიფიცირებულია, რათა შესაძლებელ იქნეს დაბადების სადგომის მიკვლევადობა;

ზ.ა.ბ) დაბადებიდან იმყოფებოდნენ სადგომში, სადაც მათი ყოფნის პერიოდში კლასიკური სკრეპის არცერთი შემთხვევა არ ყოფილა დადასტურებული;

ზ.ა.გ) არ გამოუმჟღავნებიათ კლასიკური სკრეპის კლინიკური ნიშანი ემბრიონის/კვერცხუჯრედის შეგროვების პერიოდში.

ზ.ბ) სულ მცირე ერთი ARR ალელის მატარებელი ცხვრის ემბრიონი/კვერცხუჯრედი;

თ) შემოტანილ იქნა მხოლოდ შემდეგი ცხვრისა და თხის სპერმა:

თ.ა) დონორი ცხოველებისგან, რომლებიც დაბადებიდან იმყოფებოდნენ კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომში ან, რომელიც აკმაყოფილებს შემდეგ მოთხოვნებს:

თ.ა.ა) მუდმივად იდენტიფიცირებულია დაბადების სადგომის მიკვლევადობისათვის;

თ.ა.ბ) არ გამოუმჟღავნებიათ კლასიკური სკრეპის კლინიკური ნიშანი სპერმის შეგროვების პერიოდში;

თ.ბ) ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის მქონე მწარმოებელი ყოჩისგან;

ი) სადგომში ცხვარსა და თხას არა აქვს პირდაპირი ან არაპირდაპირი კონტაქტი, მათ შორის საერთო საძოვარზე, უფრო დაბალი სტატუსის მქონე სადგომ(ებ)ის ცხვარსა და თხასთან.

6. თუ დადასტურდება კლასიკური სკრეპი, კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომში, ან სადგომში, რომელსაც აღმოაჩნდა ეპიდემიოლოგიური კავშირი კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომთან, ამ წესის 72-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილი მოკვლევის შედეგად, კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს ამოღებული ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მითითებული სიიდან.

მუხლი 79. კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი

1. სააგენტოს შეუძლია მიიჩნიოს ქვეყნის ტერიტორია ან ქვეყნის ტერიტორიის ნაწილი კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონედ და იქონიოს, შესაბამისი დოკუმენტაცია, რომელშიც ასახულია, რომ:

ა) ჩატარდა რისკის შეფასება, რომელმაც ცხადყო, რომ ამჟამად ხორციელდება სათანადო ზომები და შესაბამისი პერიოდის განმავლობაში იდენტიფიცირებული რისკის სამართავად გატარებული იქნა სათანადო ზომები. რისკის შეფასებისას უნდა განისაზღვროს კლასიკური სკრეპის წარმოქმნასა და მათ ისტორიულ პერსპექტივასთან დაკავშირებული ყველა შესაძლო ფაქტორი, კერძოდ:

ა.ა) კლასიკური სკრეპით პოტენციურად დაინფიცირებული ცხვრისა და თხის ან მათი სპერმისა და ემბრიონის იმპორტი ან შემოტანა;

ა.ბ) ცხვრისა და თხის პოპულაციის სტრუქტურისა და მეცხოველეობის პრაქტიკის ცოდნის დონე;

ა.გ) კვების თავისებურებანი (პრაქტიკა), მათ შორის მცოხნავი ცხოველისგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილი ან ხიწიწი;

ა.დ) ცხვრისა და თხის საკვებად გამიზნული ცხვრისა და თხის რძისა და რძის პროდუქტების იმპორტი;

ბ) არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში, კლასიკურ სკრეპთან თავსებადი კლინიკური ნიშნების მქონე ცხვარი და თხა გამოკვლეულია;

გ) არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში, ფერმაში 18 თვეზე მეტი ასაკის დაკლული, მკვდარი ან ადამიანის მიერ მოხმარების გარდა სხვა მიზნით მოკლული ცხვრისა და თხის საკმარისი რაოდენობა შემოწმებულ იქნა ყოველწლიურად კლასიკური სკრეპზე 95 %-იანი სანდობის უზრუნველყოფის მიზნით თუ კლასიკური სკრეპი არსებობს აღნიშნულ პოპულაციაში 0,1%-ზე მეტი პრევალენტობის კოეფიციენტით და ამ პერიოდის განმავლობაში არ ყოფილა ცნობილი რაიმე შემთხვევა კლასიკური სკრეპის შესახებ;

დ) ცხვრისა და თხის კვება მცოხნავი ცხოველისგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით აკრძალულია და ეფექტიანად მოქმედებს ქვეყანაში არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში;

ე) ცხვრის, თხისა და მათი სპერმისა და ემბრიონის შემოტანა ევროკავშირის ქვეყნებიდან ხორციელდება ამ წესის 81-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით ან 81-ე მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ვ) ცხვრის, თხისა და მათი სპერმისა და ემბრიონის შემოტანა სხვა ქვეყნიდან ხორციელდება ამ წესის 92-ე ან 94-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

2. ევროკავშირთან ვაჭრობის შემთხვევაში, ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად წარდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე ქვეყნის ან მისი რეგიონის კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის სტატუსი მტკიცდება ევროკომისიის მიერ, შესაბამისი პროცედურებით.

3. ქვეყანამ უნდა აცნობოს ევროკომისიას დაავადებასთან დაკავშირებით ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად წარდგენილ ინფორმაციაში ნებისმიერი ცვლილების შესახებ.

4. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დამტკიცებული უმნიშვნელო რისკის სტატუსი ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი შეტყობინების საფუძველზე შეიძლება გაუქმდეს ევროკომისიის მიერ შესაბამისი პროცედურებით.

მუხლი 80. კლასიკურ სკრეპზე სახელმწიფო კონტროლის პროგრამა

თუ სააგენტოს აქვს კლასიკურ სკრეპზე სახელმწიფო კონტროლის პროგრამა მთელ ტერიტორიაზე, ევროკავშირთან ვაჭრობის შემთხვევაში შეუძლია წარადგინოს აღნიშნული პროგრამა ევროკომისიაში, რომელშიც ასახული უნდა იქნეს:

- ა) დაავადების გავრცელება ქვეყანაში;
- ბ) დასაბუთება ასეთი პროგრამისთვის, დაავადების მნიშვნელობისა და ხარჯ-ეფექტურობის გათვალისწინებით;
- გ) სადგომებისთვის განსაზღვრული სტატუსის კატეგორია და სტანდარტები, რომლებიც უნდა იქნეს მიღწეული თითოეული ამ კატეგორიისათვის;
- დ) გამოკვლევის პროცედურები;
- ე) სახელმწიფო კონტროლის პროგრამის მონიტორინგის პროცედურები;
- ვ) გასატარებელი ზომები, თუ რაიმე მიზეზის გამო, სადგომი კარგავს თავის სტატუსს;
- ზ) სახელმწიფო კონტროლის პროგრამაში გათვალისწინებულ გამოკვლევებზე დადებითი შედეგის მიღებისას გასატარებელი ზომები.

მუხლი 81. ცხვრით, თხით და მათი სპერმითა და ემბრიონით ვაჭრობა

1. ცხვრითა და თხით ვაჭრობისას:

ა) სანაშენე ცხვრისა და თხის ვაჭრობაში ჩართვისათვის, გარდა კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის სტატუსის ან კლასიკურ სკრეპზე სახელმწიფო კონტროლის პროგრამის ქონის შემთხვევისა, სანაშენე ცხვარი და თხა უნდა აკმაყოფილებდეს ქვემოთ ჩამოთვლილ ერთ-ერთ მოთხოვნას:

ა.ა) წარმოშობილი უნდა იქნეს კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომ(ებ)იდან;

ა.ბ) წარმოშობილი უნდა იქნეს კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან ან მისი რეგიონიდან;

ა.გ) უნდა იქნეს ARR/ARR პრიონი ცილის გენოტიპის მქონე ცხვარი, იმ პირობით, რომ ის არ არის წარმოშობილი სადგომიდან, რომელიც ექვემდებარება ამ წესის 72-ე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტებით დადგენილ შეზღუდვებს.

ბ) გარდა დაუყოვნებელი დაკვლისა, გამიზნული ყველა სახის გამოყენებისათვის, რომლებიც განკუთვნილია კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის სტატუსის (ქვეყანაში ან მის რეგიონში) ან კლასიკურ სკრეპზე სახელმწიფო კონტროლის პროგრამის ქონის შემთხვევაში უნდა აკმაყოფილებდეს ქვემოთ ჩამოთვლილ ერთ-ერთ მოთხოვნას:

ბ.ა) წარმოშობილი უნდა იქნეს კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის სადგომ(ებ)იდან;

ბ.ბ) წარმოშობილი უნდა იქნეს კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან;

ბ.გ) უნდა იქნეს ARR/ARR პრიონი ცილის გენოტიპის ცხერი, იმ პირობით, რომ ის არ არის წარმოშობილი სადგომიდან, რომელიც ექვემდებარება ამ წესის 72-ე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტებით დადგენილ შეზღუდვებს.

2. მოთხოვნები, რომლებიც დადგენილია ამ მუხლის პირველი პუნქტით, არ გამოიყენება იმ ცხვრისა და თხის მიმართ, რომლებიც იმყოფება და მხოლოდ გადაადგილდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ სამეცნიერო-კვლევით ცენტრებსა და ინსტიტუტებს შორის.

3. ამ მუხლის პირველი და მეორე პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, სააგენტოს შეუძლია გასცეს ავტორიზაცია იმ ცხოველებით ვაჭრობაზე, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ ამავე პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს იმ პირობით თუ ქვეყანამ მიიღო ამ ცხოველების იმპორტიორი ქვეყნის კომპეტენტური ორგანოს წინასწარი თანხმობა და თუ ცხოველ(ებ)ი აკმაყოფილებენ შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) მიეკუთვნება ადგილობრივი ჯიშს, რომელსაც ემუქრება გადაშენების საფრთხე;

ბ) შესულია სანაშენე წიგნში, რომელიც დადგენილია და იწარმოება მომშენებელთა ოფიციალური ორგანიზაციების ან ასოციაციების მიერ ექსპორტიორ ქვეყანაში, ან ცენტრის მიერ ქვეყანაში და ცხოველები შეყვანილი იქნება იმპორტიორი ქვეყნის სანაშენე წიგნში, რომელიც დადგენილია და იწარმოება ოფიციალურად აღიარებული მომშენებელთა ორგანიზაციების ან ასოციაციების მიერ, ან ამავე ქვეყნის კომპეტენტური უწყების მიერ;

გ) ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული ექსპორტიორი და იმპორტიორი ქვეყნების მომშენებელთა ორგანიზაციები ან ასოციაციები ან კომპეტენტური ორგანოები ახორციელებენ ამ ჯიშისათვის დაცვის პროგრამას;

დ) წარმოშობით არ არიან იმ სადგომ(ებ)იდან, რომელიც ექვემდებარება ამ წესის 72-ე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტებით დადგენილ შეზღუდვებს;

ე) იმ ცხოველების იმპორტიორი ქვეყნის სადგომში შეყვანის შემდეგ, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ ამ მუხლის პირველი და მეორე პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს, ყველა ცხვრისა და თხის გადაადგილება მოცემულ სადგომში შეიზღუდება ამ წესის 72-ე მუხლის მე-10 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნებით სამი წლის განმავლობაში ან შვიდი წლის განმავლობაში, თუ იმპორტიორი ქვეყანა არის კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ან ეროვნული კონტროლის პროგრამის მქონე ქვეყანა;

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, გადაადგილებაზე შეზღუდვა არ გავრცელდება ცხოველებით ვაჭრობაზე, რომელიც ხორციელდება ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების მიხედვით, აგრეთვე არ გავრცელდება იმ ცხოველების ქვეყნის შიგნით გადაადგილებაზე, რომლებიც გამიზნულია სადგომისთვის, სადაც გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი ადგილობრივი ჯიშია მოშენებული იმ პირობით, რომ ჯიში ექვემდებარება დაცვის პროგრამას, რომელიც ხორციელდება მომშენებელთა ოფიციალური ორგანიზაციის, ასოციაციის ან ცენტრის მიერ.

5. ცხოველებით ვაჭრობასა და ქვეყნის შიგნით გადაადგილების შემდეგ, ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილ შეზღუდვას დაექვემდებარებული ცხოველების მიმღებ სადგომ(ებ)ში ყველა ცხვრისა და თხის გადაადგილება, დაექვემდებარება ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტითა და მე-4 პუნქტით დადგენილ შეზღუდვებს.

6. ცხვრისა და თხის სპერმით და ემბრიონით ვაჭრობა უნდა აკმაყოფილებდეს ქვემოთ ჩამოთვლილ ერთ-ერთ მოთხოვნას:

ა) შეგროვებულია იმ ცხოველებისგან, რომლებიც დაბადებიდან მუდმივად იმყოფებოდნენ კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო ან კონტროლირებადი რისკის მქონე სადგომ(ებ)ში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სადგომი არის სპერმის შემგროვებელი ცენტრი და აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „გ.დ“ ქვეპუნქტით დადგენილ პირობებს;

ბ) შეგროვებულია ცხოველებისგან, რომლებიც მათი სიცოცხლის ბოლო სამი წლის განმავლობაში მუდმივად იმყოფებოდნენ სადგომ(ებ)ში, რომლებიც აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „ა-ვ“ ქვეპუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს სამი წლის განმავლობაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სადგომი

არის სპერმის შემგროვებელი ცენტრი და აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „გ-დ“ ქვეპუნქტით დადგენილ პირობებს;

გ) შეგროვებულია ცხოველებისგან, რომელიც დაბადებიდან მუდმივად არის კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან მის რეგიონში;

დ) ცხვრის სპერმის შემთხვევაში, შეგროვებულია ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის მქონე მამალი ცხოველებიდან;

ე) ცხვრის ემბრიონის შემთხვევაში, უნდა ატარებდეს არანაკლებ ერთ ARR ალელს.

მუხლი 82. პირობები, რომელიც ეხება ამ წესის მე-16 მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილ გლე-ზე საექვო შთამომავლობას ან დადასტურებული დიაგნოზის მქონე მსხვილფეხა ცხოველებს

აკრძალულია იმ ბოლო შთამომავლობის ბაზარზე განთავსება, რომლის დედა დაინფიცირებულია გასული ორი წლის განმავლობაში ან იმ პერიოდში, რომელსაც მოჰყვა გლე-ის პირველი კლინიკური ნიშნების გამოვლენა ან დაუდასტურდათ მსღე-ის დიაგნოზი.

მუხლი 83. ცხოველური წარმოშობის ზოგიერთი პროდუქტით ვაჭრობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

1. ახალ ხორცზე, გატარებულ ხორცზე, ხორცის ნახევარფაბრიკატსა და ხორცის პროდუქტებზე არ ვრცელდება ამ წესის მე-17 მუხლის მე-3-მე-6 პუნქტებით დადგენილი აკრძალვა იმ პირობით, რომ ისინი აკმაყოფილებს ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს და მიღებულია იმ მსხვილფეხა საქონლისგან, ცხვრისა და თხისაგან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. მსხვილფეხა საქონლი, ცხვარი და თხა, რომლისგანაც მიღებულია ამ მუხლის პირველ პუნქტით განსაზღვრული პროდუქტები:

ა) არ უნდა იკვებებოდნენ მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით და გაიარეს დაკვლისწინა და დაკვლისშემდგომი შემოწმება;

ბ) არ დაექვემდებარნენ დაკვლას გაბრუებით - გაზის თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან გაბრუების შემდეგ ცენტრალური ნერვული ქსოვილების გადაჭრით წაგრძელებული ჩხირისებრი ინსტრუმენტით თავის ქალის ღრუში შეყვანით.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ცხოველური წარმოშობის პროდუქტები არ უნდა იქნეს მიღებული:

ა) ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალისგან;

ბ) ნერვული და ლიმფური ქსოვილისგან, რომელზეც ზემოქმედება განხორციელდა ძვლის გამოცლის დროს;

გ) მექანიკურად განცალკავებული ხორცისგან, რომელიც მიღებულია მსხვილფეხა საქონლიდან, ცხვრიდან ან თხიდან.

მუხლი 84. ექსპორტთან დაკავშირებული მოთხოვნები

ცოცხალი მსხვილფეხა საქონელი და მისგან მიღებული ცხოველური წარმოშობის პროდუქტები ექსპორტზე გასვლისას ექვემდებარება ამ წესით დადგენილ მოთხოვნებს.

თავი XIII

ცოცხალი ცხოველების, ემბრიონის, კვერცხუჯრედის და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტების იმპორტი

მუხლი 85. მსხვილფეხა საქონლის იმპორტი უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან

იმპორტი მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონებიდან ხორციელდება ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ცხოველები დაიბადნენ და მუდმივად იმყოფებოდნენ ქვეყნის ან რეგიონის ტერიტორიაზე, რომელიც ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი კლასიფიკაციის მიხედვით განეკუთვნება მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნას ან რეგიონს;

ბ) ცხოველები იდენტიფიცირებულია მუდმივი იდენტიფიკაციის სისტემის ფარგლებში, რომელიც იძლევა ფურის და წარმოშობის ჯოგის მიკვლევის საშუალებას და არ ყოფილან ექსპოზირებულნი:

ბ.ა) მსხვილფეხა საქონელთან მსღე-ის ყველა შემთხვევის დროს;

ბ.ბ) ყველა მსხვილფეხა საქონელთან, რომლებიც მათი ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში იზრდებოდნენ ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში მსღე-ით დაავადებულ ცხოველებთან ერთად და მოკვლევამ აჩვენა, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში იყენებდნენ იმავე პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს;

ბ.გ) მსღე-ის შემთხვევისას იმავე ჯოგში დაბადებულ ყველა მსხვილფეხა საქონელთან, დაბადებიდან 12 თვის განმავლობაში, თუ ამ პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევის შედეგები საეჭვოა;

გ) თუ ექსპორტიორ ქვეყანაში იყო მსღე-ის ადგილობრივი შემთხვევები, ცხოველები დაიბადნენ მცოხნავი ცხოველების ძვალ-ხორცის ფქვილით და მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ხიწიწით კვების შესახებ აკრძალვის (როგორც ეს განსაზღვრულია ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსით) ეფექტიანად აღსრულების შემდეგ ან ამ აკრძალვის ძალაში შესვლის შემდეგ მსღე-ით დაავადებული უკანასკნელი ადგილობრივი ცხოველის დაბადების შემდეგ.

მუხლი 86. მსხვილფეხა საქონლის იმპორტი მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან

მსხვილფეხა საქონლის იმპორტი მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან ხორციელდება ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ქვეყანა ან რეგიონი კლასიფიცირდება ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, როგორც მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი;

ბ) ცხოველები იდენტიფიცირებულია მუდმივი იდენტიფიკაციის სისტემის ფარგლებში, რომელიც იძლევა ფურის და წარმოშობის ჯოგის მიკვლევის საშუალებას და არ ყოფილან ექსპოზირებულნი:

ბ.ა) მსხვილფეხა საქონელთან მსღე-ის ყველა შემთხვევის დროს;

ბ.ბ) ყველა მსხვილფეხა საქონელთან, რომლებიც მათი ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში იზრდებოდნენ ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში მსღე-ით დაავადებულ ცხოველებთან ერთად და მოკვლევამ აჩვენა, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში იყენებდნენ იმავე პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს;

ბ.გ) მსღე-ის შემთხვევისას იმავე ჯოგში დაბადებულ ყველა მსხვილფეხა საქონელთან, დაბადებიდან 12 თვის განმავლობაში, თუ ამ პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევის შედეგები საეჭვოა;

გ) თუ ექსპორტიორ ქვეყანაში იყო მსღე-ის ადგილობრივი შემთხვევები, ცხოველები დაიბადნენ მცოხნავი ცხოველების ძვალ-ხორცის ფქვილით და მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ხიწიწით კვების შესახებ აკრძალვის (როგორც განსაზღვრულია OIE-ს ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსით) ეფექტიანად აღსრულების შემდეგ ან ამ აკრძალვის ძალაში შესვლის შემდეგ მსღე-ით დაავადებული უკანასკნელი ადგილობრივი ცხოველის დაბადების შემდეგ.

მუხლი 87. მსხვილფეხა საქონლის იმპორტი მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან

მსხვილფეხა საქონლის იმპორტი მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან ხორციელდება ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ქვეყანა ან რეგიონი არ კლასიფიცირდება ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად ან მიეკუთვნება მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანას ან რეგიონს;

ბ) ცხოველები იდენტიფიცირებულია მუდმივი იდენტიფიკაციის სისტემის ფარგლებში, რომელიც იძლევა ფურის და წარმოშობის ჯოგის მიკვლევის საშუალებას და არ ყოფილან ექსპოზირებულნი:

ბ.ა) მსხვილფეხა საქონელთან მსღე-ის ყველა შემთხვევის დროს;

ბ.ბ) ყველა მსხვილფეხა საქონელთან, რომლებიც მათი ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში იზრდებოდნენ ცხოვრების პირველი წლის განმავლობაში მსღე-ით დაავადებულ ცხოველებთან ერთად და მოკვლევამ აჩვენა, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში იყენებდნენ იმავე პოტენციურად დაბინძურებულ საკვებს;

ბ.გ) მსღე-ის შემთხვევისას იმავე ჯოგში დაბადებულ ყველა მსხვილფეხა საქონელთან, დაბადებიდან 12 თვის განმავლობაში, თუ ამ პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მოკვლევის შედეგები საეჭვოა;

გ) თუ ექსპორტიორ ქვეყანაში იყო მსღე-ის ადგილობრივი შემთხვევები, ცხოველები დაიბადნენ მცოხნავი ცხოველების ძვალ-ხორცის ფქვილით და მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ხიწიწით კვების შესახებ აკრძალვის (როგორც ეს განსაზღვრულია ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსით) ეფექტიანად აღსრულების შემდეგ ან ამ აკრძალვის ძალაში შესვლის შემდეგ მსღე-ით დაავადებული უკანასკნელი ადგილობრივი ცხოველის დაბადების შემდეგ.

მუხლი 88. მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრის ან თხის ცხოველური წარმოშობის პროდუქტების იმპორტი მსღე-ის უმნიშვნელო და კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყანიდან ან რეგიონიდან

1. წარმოშობის ქვეყნის მსღე-ის რისკის კატეგორიის გათვალისწინებით, მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ახალი ხორცი, გატარებული ხორცი, ხორცის ნახევარფაბრიკატები, ხორცის პროდუქტები, გადამდნარი ცხოველური ცხიმი, ხიწიწი, ჟელატინი და კოლაგენი (გარდა ტყავისა და კანისგან მიღებულისა), დამუშავებული ნაწლავი, შარდის ბუშტი და კუჭი, მექანიკურად განცალკევებული

უნდა აკმაყოფილებდეს ამ მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებითა და ამ წესის 89-ე მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანიდან ან რეგიონიდან ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული პროდუქტების იმპორტი ხორციელდება ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი კლასიფიციკაციის მიხედვით განეკუთვნება მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნას ან რეგიონს;

ბ) მსხვილფეხა საქონლმა, ცხვარმა და თხამ, რომლისგანაც პროდუქტი არის მიღებული, გაიარა დაკვლისწინა და დაკვლისშემდგომი შემოწმება;

გ) მსხვილფეხა საქონლისგან, ცხვრისა და თხისგან მიღებული პროდუქტები არ შეიცავს და არ არის მიღებული ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალისგან;

დ) თუ ცხოველები, რომელთაგანაც მიღებულია ცხოველური წარმოშობის პროდუქტები, წარმოშობილნი არიან იმ ქვეყნიდან ან რეგიონიდან, რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც მსღე-ის კონტროლირებადი ან დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი, ამ პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, ტანხორცი, ორ ნაწილად დაჭრილი ტანხორცი ან ორ ნაწილად დაჭრილი ტანხორცი, რომლებიც დაჭრილია არაუმეტეს სამ მთლიან ნაჭრებად და მეოთხედი ნაჭრები არ შეიცავენ განსაკუთრებული რისკის მასალას, გარდა ხერხემლის სვეტისა, დორსალური განგლიის ჩათვლით, ხოლო მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები, რომლებიც შეიცავენ ხერხემლის სვეტს და მიეკუთვნება განსაკუთრებული რისკის მასალას ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, იდენტიფიცირებულია ეტიკეტზე დატანილი წითელი ზოლით;

ე) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხისგან მიღებული პროდუქტები არ შეიცავს და არ არის მიღებული მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრის ან თხის ძვლებისგან მიღებული მექანიკურად განცალკევებული ხორცისგან, გარდა იმ შემთხვევისა თუ ცხოველ(ებ)ი, რომელთაგანაც მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტები, წარმოიშვა, დაიბადა, მუდმივად იმყოფებოდა (გაიზარდა) და დაიკლა ქვეყანაში ან რეგიონში, რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი, რომელშიც არ დაფიქსირდა მსღე-ის არცერთი ადგილობრივი შემთხვევა;

ვ) ცხოველები, რომელთაგანაც მიიღება მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრის ან თხის პროდუქტები, არ იქნა დაკლული გაბრუების შემდეგ გაზის თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან მოკლული იმავე მეთოდით ან დაკლული ცენტრალური

ნერვული ქსოვილების გადაჭრით წაგრძელებული ჩხირისებრი ინსტრუმენტის თავის ქალის ღრუში შეყვანით გაბრუების შემდეგ, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ცხოველ(ებ)ი, რომელთაგანაც მიიღება მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტები, წარმოიშვა, დაიბადა, მუდმივად იმყოფებოდა (გაიზარდა) და დაიკლა ქვეყანაში ან რეგიონში, რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი;

ზ) თუ ცხოველები, რომელთაგან მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტები, წარმოშობილია იმ ქვეყნიდან ან რეგიონიდან, რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც მსღე-ზე დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანა, ცხოველები არ იქნენ გამოკვებილი ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსით განსაზღვრული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით;

თ) თუ ცხოველები, რომელთაგან მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტები, წარმოშობილია იმ ქვეყნიდან ან რეგიონიდან, რომელიც კლასიფიცირებულია როგორც მსღე-ზე დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანა, პროდუქტები წარმოებული და დამუშავებულ იქნა ისე, რომ არ შეიცავს და არ არის დაბინძურებული ძვლის მოცილების პროცესში ექსპოზირებული ნერვული და ლიმფური ქსოვილებით.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილ მოთხოვნასთან ერთად, საერთო ვეტერინარულ შესვლის დოკუმენტში ასევე მიეთითება მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცისა და ტანხორცის საბითუმო ნაჭრების კონკრეტული რაოდენობა, რომლებიდანაც აუცილებელია ხერხემლის სვეტის მოცილება.

4. ამ მუხლის პირველ პუნქტით დადგენილი მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტის იმპორტი, მსღე-ზე კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან ხორციელდება ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ქვეყანა ან რეგიონი ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი კლასიფიკაციის შესაბამისად მიეკუთვნება მსღე-ზე კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყანას ან რეგიონს;

ბ) მსხვილფეხა საქონელმა, ცხვარმა და თხამ, რომელთაგანაც მიღებულია პროდუქტი, გაიარეს დაკვლისწინა და დაკვლისშემდგომი შემოწმება;

გ) მსხვილფეხა საქონლი, ცხვარი და თხა, რომელთაგანაც მიღებულია საექსპორტო ცხოველური პროდუქტები, არ იქნენ მოკლული გაბრუების შემდეგ ცენტრალური ნერვული ქსოვილების გადაჭრით წაგრძელებული ჩხირისებრი

ინსტრუმენტით თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან გაზის თავის ქალის ღრუში შეყვანით;

დ) მსხვილფეხა საქონლისგან, ცხვრისა და თხისგან მიღებული პროდუქტები არ შეიცავს და არ არის მიღებული ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალისგან ან მსხვილფეხა საქონლიდან, ცხვრიდან და თხიდან მიღებული მექანიკურად განცალკევებული ხორცისაგან.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად ტანხორცი, ორად გაჭრილი ტანხორცი ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები და მეოთხედი ნაჭრები, რომლებიც არ შეიცავენ განსაკუთრებული რისკის მასალას, გარდა ხერხემლის სვეტისა და დორსალური განგლიისა, შეიძლება იქნეს იმპორტირებული.

6. როდესაც საჭიროა ხერხემლის სვეტის მოცილება, მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები, რომლებიც მოიცავს ხერხემლის სვეტს, უნდა იყოს აღნიშნული „ტექნიკური რეგლამენტის – საქონლის ხორცისა და საქონლის ხორცის პროდუქტების ეტიკეტირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 9 მარტის №118 დადგენილებით განსაზღვრულ ეტიკეტზე წითელი ზოლით.

7. მსღე-ის კონტროლირებადი რისკის მქონე ქვეყანიდან ან რეგიონიდან იმპორტისათვის განკუთვნილი მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრების რაოდენობა, საიდანაც მოცილებული უნდა იქნეს ხერხემლის სვეტი, უნდა იქნეს მითითებული ვეტერინარულ სერტიფიკატში.

8. მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან მიღებული ნაწლავის ნედლეულის შემთხვევაში, დამუშავებული ნაწლავის იმპორტი უნდა განხორციელდეს ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ქვეყანა ან რეგიონი კლასიფიცირებულია ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, როგორც მსღე-ის კონტროლირებად რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი;

ბ) მსხვილფეხა საქონელი, ცხვარი და თხა, რომლისგანაც პროდუქტი არის მიღებული, დაიბადა, გამოზრდის პერიოდში მუდმივად იმყოფებოდა და დაიკლა მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში და გაიარა დაკვლისწინა და დაკვლისშემდგომი შემოწმება;

გ) თუ ნაწლავის ნედლეული მიღებულია ქვეყანიდან ან რეგიონიდან, სადაც აღინიშნა მსღე-ის ადგილობრივი შემთხვევები, ცხოველები დაიბადნენ მცოხნავი ცხოველებისაგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილითა და ხიწიწით მცოხნავი

ცხოველების გამოკვების აკრძალვის ძალაში შესვლის შემდეგ ან მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტები არ შეიცავს ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილ განსაკუთრებული რისკის მასალას და არ არის მათგან მიღებული.

მუხლი 89. მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტების იმპორტი მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან

1. ამ წესის 88-ე მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტების იმპორტი მსღე-ის დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყნიდან ან რეგიონიდან უნდა განხორციელდეს ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) მსხვილფეხა საქონელი, ცხვარი და თხა, რომლისგანაც მიღებულია ცხოველური წარმოშობის პროდუქტები, არ იყვნენ გამოკვებილი ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსის თანახმად მცოხნავი ცხოველებისაგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით და გაიარეს დაკვლისწინა და დაკვლისშემდგომი შემოწმება;

ბ) მსხვილფეხა საქონელი, ცხვარი და თხა, რომლთაგანაც მიღებულია პროდუქტები, არ იქნენ მოკლული გაბრუების შემდეგ ცენტრალური ნერვული ქსოვილების გადაჭრით წაგრძელებული ჩხირისებრი ინსტრუმენტით თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან გაზის თავის ქალის ღრუში შეყვანით;

გ) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის პროდუქტები არ შეიცავს და არ არის მიღებული:

გ.ა) ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალიდან;

გ.ბ) ნერვული და ლიმფური ქსოვილებიდან, რომელზეც ზემოქმედება განხორციელდა ძვლის გამოცლის დროს;

გ.გ) მსხვილფეხა საქონლისაგან, ცხვრისაგან ან თხისაგან მიღებული მექანიკურად განცალკევებული ხორციდან.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, ტანხორცი, ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები და მეოთხედი ნაჭრები, რომლებიც არ შეიცავენ განსაკუთრებული რისკის მასალას, გარდა ხერხემლის სვეტისა და დორსალური განგლისა, შეიძლება იქნეს იმპორტირებული.

3. როდესაც საჭიროა ხერხემლის სვეტის მოცილება, მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრები, რომლებიც მოიცავს ხერხემლის სვეტს,

უნდა იქნეს აღნიშნული „ტექნიკური რეგლამენტის – საქონლის ხორცისა და საქონლის ხორცის პროდუქტების ეტიკეტირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 9 მარტის №118 დადგენილებით განსაზღვრულ ეტიკეტზე წითელი ზოლით.

4. მსხვილფეხა საქონლის ტანხორცის ან ტანხორცის საბითუმო ნაჭრების კონკრეტული რაოდენობა, საიდანაც მოცილებული უნდა იქნეს ხერხემლის სვეტი, იმპორტის დროს უნდა მიეთითოს საერთო ვეტერინარულ შესვლის დოკუმენტში.

5. მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანიდან ან რეგიონიდან მიღებული ნაწლავის ნედლეულის შემთხვევაში, დამუშავებული ნაწლავის იმპორტი ხორციელდება ვეტერინარული სერტიფიკატის თანხლებით, რომელიც ადასტურებს, რომ:

ა) ქვეყანა ან რეგიონი ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად კლასიფიკაცირებულია, როგორც მსღე-ზე დაუდგენელი რისკის მქონე ქვეყანა ან რეგიონი;

ბ) მსხვილფეხა საქონელი, ცხვარი და თხა, რომელთაგანაც მიღებულია პროდუქტი, დაიბადნენ, გამოზრდის პერიოდში მუდმივად იმყოფებოდნენ და დაიკლა მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში და გაიარეს დაკვლისწინა და დაკვლისშემდგომი შემოწმება;

გ) თუ ნაწლავის ნედლეული მიღებულია ქვეყნიდან ან რეგიონიდან, სადაც დაფიქსირდა მსღე-ის ადგილობრივი შემთხვევები ცხოველები დაიბადნენ მცოხნავი ცხოველების ძვალ-ხორცის ფქვილით და ხიწიწით კვების აკრძალვის ძალაში შესვლის შემდეგ ან მსხვილფეხა საქონლისგან, ცხვრისა და თხისგან მიღებული პროდუქტები არ შეიცავს და არ არის მიღებული ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალისგან.

თავი XIV

მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ცწადპ-სა და მეორადი პროდუქტის იმპორტი

მუხლი 90. ცწადპ

ამ თავით დადგენილი მოთხოვნები ვრცელდება შემდეგ ცწადპ-სა და მეორად პროდუქტზე:

ა) რომელიც მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მე-2 კატეგორიის მასალისგან მიღებული გადამდნარი ცხიმიდან, რომელიც განკუთვნილია, რომ გამოყენებული იქნეს, როგორც ორგანულ სასუქი ან ნიადაგის გამანაყოფიერებელი;

ბ) რომელიც მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის მე-2 კატეგორიის მასალისგან მიღებული ძვლებისა და ძვლის პროდუქტებისაგან;

გ) რომელიც მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის მე-3 კატეგორიის მასალისგან მიღებული გადამდნარი ცხიმებიდან, რომლებიც განკუთვნილია, რომ გამოყენებული იქნეს როგორც ორგანულ სასუქი ან ნიადაგის გამანაყოფიერებელი, ან ცხოველის საკვებად ან მათ საწყის მასალად (ნედლეული);

დ) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხისგან მიღებულ შინაური ბინადარი ცხოველის საკვებზე, მათ შორის ძაღლის საღრღნელ ძვალზე;

ე) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხისაგან მიღებულ სისხლის პროდუქტებზე;

ვ) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის გადამუშავებულ ცხოველურ ცილაზე;

ზ) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის მე-3 კატეგორიის მასალიდან მიღებულ ძვლებსა და ძვლის პროდუქტებზე;

თ) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხისაგან მიღებულ ჟელატინსა და კოლაგენზე, გარდა ტყავისა და კანისგან მიღებულისა;

ი) მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხისაგან მიღებულ მე-3 კატეგორიის მასალასა და მეორად პროდუქტზე, გარდა:

ი.ა) ახალი და დამუშავებული კანისა და ტყავისა;

ი.ბ) კანისგან და ტყავისგან მიღებული ჟელატინისა და კოლაგენისა;

ი.გ) ცხიმის დერივატებისა;

ი.დ) ამ პუნქტის „გ-თ“ ქვეპუნქტებში მითითებულისა.

მუხლი 91. მოთხოვნები ვეტერინარული სერტიფიკატის მიმართ

1. ამ წესის 90-ე მუხლით დადგენილი მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის ცწადპ-სა და მეორად პროდუქტს იმპორტისას თან უნდა ახლდეს ვეტერინარული სერტიფიკატი ერთ-ერთი შემდეგი ფორმულირებით:

ა) ცწადპ და მეორადი პროდუქტი არ შეიცავს და არ არის მიღებული ამ წესის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილი განსაკუთრებული რისკის მასალისგან და მექანიკურად განცალკევებული ხორცისგან, რომელიც მიღებულია მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრის ან თხის ძვლებისგან, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ცხოველები (რომელთაგან მიღებულია ცწადპ და მეორადი პროდუქტი) დაიბადნენ, მუდმივად იმყოფებოდნენ და დაიკლენ ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად კლასიფიკაცირებულ მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში, რომელშიც არ დაფიქსირებულა მსღე-ის არცერთი შემთხვევა

და ცხოველები, რომელთაგანაც მიღებულია ეს პროდუქტები არ იქნენ მოკლული გაბრუების შემდეგ - გაზის თავის ქალის ღრუში შეყვანით ან ცენტრალური ნერვული ქსოვილების გადაჭრით წაგრძელებული ჩხირისებრი ინსტრუმენტით თავის ქალის ღრუში შეყვანით, გარდა იმ ცხოველებისა, რომლებიც დაიბადნენ, მუდმივად იმყოფებოდნენ და დაიკლნენ ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად კლასიფიკაცირებულ მსღე-ის უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში;

ბ) ცწადპ და მეორადი პროდუქტი არ შეიცავს და არ არის მიღებული მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხისგან მიღებული მასალისაგან, გარდა იმ მასალისა, რომლებიც მიღებულია ცხოველებისგან, რომლებიც დაიბადნენ, მუდმივად იმყოფებოდნენ და დაიკვლნენ ამ წესის მე-5 მუხლის მე-4-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად კლასიფიკაცირებულ მსღე-ზე უმნიშვნელო რისკის მქონე ქვეყანაში ან რეგიონში.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტით დადგენილი ცწადპ-ისა და მეორადი პროდუქტის გარდა, ამ წესის 90-ე მუხლში მითითებულ ცწადპ-ს და მეორად პროდუქტს, რომლებიც გამიზნულია ცხოველის საკვებად და შეიცავს ცხვრისა და თხის რძეს ან რძის პროდუქტს, იმპორტისას თან უნდა ახლდეს ვეტერინარული სერტიფიკატი შემდეგი ფორმულირებით:

ა) ცხვარი და თხა, რომელთაგანაც მიღებულია ეს პროდუქტები, დაბადებიდან მუდმივად იმყოფებოდნენ ქვეყანაში, სადაც:

ა.ა) კლასიკური სკრეპი ექვემდებარება სავალდებულო შეტყობინებას;

ა.ბ) დანერგილია ცნობიერების ამაღლების, მეთვალყურეობისა და მონიტორინგის სისტემა;

ა.გ) ოფიციალური შეზღუდვები ვრცელდება ცხვრისა და თხის სადგომში გლე-ზე საექვო ან კლასიკური სკრეპის დადასტურების შემთხვევაში;

ა.დ) ცხვარი და თხა, რომლებიც იმყოფებოდნენ კლასიკური სკრეპის ზემოქმედების ქვეშ, მოკლული და სრულად განადგურებულია;

ა.ე) ცხვრისა და თხის კვება მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით აიკრძალა ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსის თანახმად და მოქმედებს მთელს ქვეყანაში არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში;

ბ) ცხვრისა და თხის რძე და რძის პროდუქტი წარმოშობილია სადგომიდან, სადაც გლე-ზე ეჭვის გამო ოფიციალური შეზღუდვა არ დაწესებულია;

გ) ცხვრისა და თხის რძე და რძის პროდუქტი წარმოშობილია სადგომიდან, სადაც არ ყოფილა კლასიკური სკრეპის არც ერთ შემთხვევა ბოლო შვიდი წლის განმავლობაში ან კლასიკური სკრეპის შემთხვევის დადასტურების შემდეგ;

გ.ა) ყველა ცხვარი და თხა სადგომში მოკლული და განადგურებულია ან დაკლულია, გარდა ARR/ARR გენოტიპის მწარმოებელი ყოჩისა და ნერბისა, რომელიც ატარებს არანაკლებ ერთ ARR ალელს და არა აქვს VRQ ალელი და სხვა ცხვარი, რომელიც ატარებს სულ მცირე ერთ ARR ალელს;

გ.ბ) ან ყველა ცხოველი, რომელსაც დაუდასტურდა კლასიკური სკრეპი, მოიკლა და განადგურდა და სადგომი დაექვემდებარა კლასიკური სკრეპის ბოლო დადასტურებული შემთხვევიდან არანაკლებ ორი წლის განმავლობაში ინტენსიურ მონიტორინგს გღე-ზე, მათ შორის ამ წესის მე-100-102-ე მუხლებით დადგენილი ლაბორატორიული მეთოდების შესაბამისად გამოკვლევას გღე-ზე უარყოფითი შედეგებით ყველა შემდეგი 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველი (გარდა ARR/ARR გენოტიპის ცხვრისა), რომელიც:

გ.ბ.ა) დაკლული იქნა ადამიანის მიერ მოხმარებისთვის;

გ.ბ.ბ) მოკვდა ან მოკლულ იქნა სადგომში, თუმცა მოკვლა არ განხორციელდა დაავადების აღმოფხვრის კამპანიის ფარგლებში.

მუხლი 92. ცხვრისა და თხის იმპორტი

1. ცხვარსა და თხას იმპორტისას თან უნდა ახლდეს ვეტერინარული სერტიფიკატი, რომელიც ადასტურებს, რომ ისინი დაბადებიდან მუდმივად იმყოფებოდნენ ქვეყანაში, სადაც:

ა) კლასიკური სკრეპი ექვემდებარება სავალდებულო შეტყობინებას;

ბ) დანერგილია ცნობიერების ამაღლების, მეთვალყურეობისა და მონიტორინგის სისტემა;

გ) ცხვარი და თხა, რომელიც კლასიკური სკრეპის ზეგავლენის ქვეშ იმყოფებოდა, მოკლული და სრულად განადგურებულია;

დ) ცხვრისა და თხის კვება მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსის თანახმად აიკრძალა და მოქმედებს მთელს ქვეყანაში არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების გარდა ცხოველთა ვეტერინარული სერტიფიკატი ადასტურებს, რომ:

ა) იმპორტირებული სანაშენე ცხვარი და თხა, რომელიც გამიზნულია გარდა კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ან კლასიკური სკრეპის ეროვნული

კონტროლის პროგრამის მქონე ქვეყნისათვის, აკმაყოფილებს ქვემოთ ჩამოთვლილ ერთ-ერთ მოთხოვნას:

ა.ა) წარმოშობით არის სადგომი(ებ)დან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს;

ა.ბ) ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის ცხვრებია და წარმოშობილია სადგომიდან, სადაც არ დაწესებულა ოფიციალური შეზღუდვა გადაადგილებაზე მსღე-ის ან კლასიკური სკრეპის გამო ბოლო ორი წლის განმავლობაში.

3. იმპორტირებული ცხვარი და თხა, რომლებიც გამოიყენება ნებისმიერი დანიშნულებით, გარდა დაუყოვნებელი დაკვლისა, და გამიზნულია კლასიკური სკრეპის უმნიშვნელო რისკის მქონე ან კლასიკური სკრეპის ეროვნული კონტროლის პროგრამის მქონე ქვეყნისათვის, უნდა აკმაყოფილებდეს ქვემოთ ჩამოთვლილ ერთ-ერთ მოთხოვნას:

ა) წარმოშობით არის სადგომი(ებ)იდან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს;

ბ) ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის ცხვრებია და წარმოშობილია სადგომიდან, სადაც არ დაწესებულა ოფიციალური შეზღუდვა გადაადგილებაზე მსღე-ის ან კლასიკური სკრეპის გამო ბოლო ორი წლის განმავლობაში.

მუხლი 93. ფერმაში მოშენებული და გარეული ირმისებრებისგან მიღებული ცხოველური წარმოშობის პროდუქტების იმპორტი

1. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად განსაზღვრული ახალ ხორცს, გატარებულ ხორცს, ხორცის ნახევარფაბრიკატებსა და ხორცის პროდუქტებს, რომლებიც მიღებულია ფერმაში მოშენებული ირმისებრებისაგან და იმპორტირებულია ქვეყანაში კანადიდან ან ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, ვეტერინარულ სერტიფიკატთან ერთად უნდა ახლდეს წარმოშობის ქვეყნის კომპეტენტური ორგანოს მიერ ხელმოწერილი დეკლარაცია, რომელშიც მითითებულია, რომ „ეს პროდუქტი შეიცავს ან მიღებულია მხოლოდ ფერმაში მოშენებული ირმისებრთა ხორცისგან, გარდა სუბპროდუქტებისა და ზურგის ტვინისა, რომლებიც შემოწმდა CWD-ის ქრონიკულ დაავადებაზე ჰისტოპათოლოგიის, იმუნოჰისტოქიმიის ან დიაგნოსტიკის სხვა მეთოდებით და კომპეტენტურმა ორგანომ მიიჩნია, რომ გამოკვლევის შედეგები უარყოფითია და ხორცი არ არის მიღებული იმ ჯოგის ცხოველებისგან, რომელშიც დადასტურდა CWD-ის (ქრონიკული სიგამხდრის დაავადების) შემთხვევები ან არსებობს მასზე ოფიციალური ეჭვი.“

2. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად განსაზღვრულ ახალ ხორცს, გატარებულ ხორცს, ხორცის ნახევარფაბრიკატებსა და ხორცის პროდუქტებს, რომლებიც მიღებულია გარეული ირმისებრისაგან და იმპორტირებულია ქვეყანაში კანადიდან ან ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, ვეტერინარულ სერტიფიკატთან ერთად უნდა ახლდეს წარმოშობის ქვეყნის კომპეტენტური ორგანოს მიერ ხელმოწერილი დეკლარაცია, რომელშიც მითითებულია, რომ „ეს პროდუქტი შეიცავს ან ექსკლუზიურად მიღებულია გარეულ ირმისებრთა ხორცისგან, გარდა სუბპროდუქტებისა და ზურგის ტვინისა, რომელთაც შემოწმდა CWD-ის ქრონიკულ დაავადებაზე ჰისტოპათოლოგიის, იმუნოჰისტოქიმიის ან დიაგნოსტიკის სხვა მეთოდებით და კომპეტენტურმა ორგანომ მიიჩნია, რომ გამოკვლევის შედეგები უარყოფითია და ხორცი არ არის მიღებული იმ რეგიონის ცხოველებისგან, რომელშიც დადასტურდა CWD-ის (ქრონიკული სიგამხდრის დაავადების) შემთხვევები ბოლო სამი წლის განმავლობაში ან არსებობს მასზე ოფიციალური ეჭვი“.

მუხლი 94. ცხვრის და თხის სპერმისა და ემბრიონის იმპორტი

იმპორტირებულ ცხვრისა და თხის სპერმასა და ემბრიონს თან უნდა ახლდეს ვეტერინარული სერტიფიკატი, რომელიც ადასტურებს, რომ დონორი ცხოველები:

ა) დაბადებიდან უწყვეტად იმყოფებოდნენ ქვეყანაში, სადაც:

ა.ა) კლასიკური სკრეპი ექვემდებარება სავალდებულო შეტყობინებას;

ა.ბ) დანერგილია ცნობიერების ამაღლების, მეთვალყურეობისა და მონიტორინგის სისტემა;

ა.გ) ცხვარი და თხა, რომელიც კლასიკური სკრეპის ზეგავლენის ქვეშ იმყოფებოდა, მოკლული და სრულად განადგურებულია;

ა.დ) ცხვრისა და თხის კვება მცოხნავი ცხოველებისგან მიღებული ძვალ-ხორცის ფქვილით ან ხიწიწით აკრძალულია ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველთა ჯანმრთელობის კოდექსის თანახმად და მოქმედებს მთელს ქვეყანაში არანაკლებ შვიდი წლის განმავლობაში;

ბ) საექსპორტო სპერმისა და ემბრიონის შეგროვებამდე, ბოლო სამი წლის განმავლობაში, მუდმივად ინახებოდნენ სადგომში ან სადგომებში, რომელიც ბოლო სამი წლის განმავლობაში აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „ა“-„ვ“ ქვეპუნქტებით დადგენილ ყველა მოთხოვნას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სადგომი არის სპერმის შემგროვებელი ცენტრი და აკმაყოფილებს ამ წესის 78-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „გ.დ“ ქვეპუნქტით დადგენილ პირობებს ან:

ბ.ა) ცხვრის სპერმის შემთხვევაში, სპერმა შეგროვებული იქნა ARR/ARR პრიონის ცილის გენოტიპის მამრობითი ცხოველებისგან;

ბ.ბ) ცხვრის ემბრიონის შემთხვევაში, ემბრიონებს აქვს არანაკლებ ერთი ARR ალელი.

თავი XV

ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია, ნიმუშის აღებისა და ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდები

მუხლი 95. ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია

1. ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია ვალდებულია:

ა) ჰქონდეს ლაბორატორიული საშუალებები და ჰყავდეს გამოცდილი პერსონალი, რომელიც საშუალებას მისცემს მას ნებისმიერ დროს, განსაკუთრებით კი დაავადების პირველივე გამოჩენისთანავე განსაზღვროს გლე-ის აღმძვრელის ტიპი და შტამი და ასევე დაადასტუროს გლე-ზე მომუშავე დიაგნოსტიკური ლაბორატორიების მიერ მიღებული შედეგები. თუ მას არ შეუძლია აღმძვრელის შტამის და ტიპის იდენტიფიცირება, მან უნდა დაიწყოს შტამის რეფერენს ლაბორატორიაში გაგზავნის პროცედურების განხორციელება;

ბ) უზრუნველყოს დიაგნოსტიკური სტანდარტებისა და მეთოდების კოორდინაცია, კერძოდ:

ბ.ა) შეუძლია გლე-ის დიაგნოსტიკაზე მომუშავე ლაბორატორი(ებ)ის უზრუნველყოფა დიაგნოსტიკური რეაგენტებით;

ბ.ბ) გააკონტროლოს ყველა გამოსაყენებელი დიაგნოსტიკური რეაგენტის ხარისხი;

ბ.გ) პერიოდულად ორგანიზება გაუწიოს შედარებით ტესტირებას;

გ) შეინახოს დაავადების სავარაუდო გამომწვევი აგენტის იზოლატი ან შესაბამისი ქსოვილები, რომლებიც მიღებულია დადასტურებული დაინფიცირებული ცხოველებისგან;

დ) უზრუნველყოს გლე-ის დიაგნოსტიკაზე მომუშავე ლაბორატორი(ებ)ში მიღებული შედეგების დადასტურება;

ე) დაადასტუროს გლე-ის დიაგნოსტიკაზე მომუშავე ლაბორატორი(ებ)ის მიერ გამოსაყენებელი დიაგნოსტიკური მეთოდები.

2. ითანამშრომლოს რეფერენს ლაბორატორიებთან, რომელიც მოიცავს რეფერენს ლაბორატორიების მიერ ორგანიზებულ პერიოდულ შედარებით ტესტირებაში მონაწილეობას. თუ ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია არ ჩააბარებს რეფერენს ლაბორატორიების მიერ ორგანიზებულ შედარებით ტესტირებას, მან

დაუყოვნებლივ უნდა მიიღოს ზომები მდგომარეობის გამოსასწორებლად და განმეორებით წარმატებით ჩააბაროს შედარებითი ტესტი ან რეფერენს ლაბორატორიის მიერ ორგანიზებული მომდევნო შედარებითი ტესტი.

3. თუ ქვეყანას არ აქვს ეროვნული რეფერენს ლაბორატორია, უნდა ისარგებლოს რეფერენს ლაბორატორიით ან ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაციის (EFTA) მომსახურებით.

მუხლი 96. ნიმუშების აღება და ლაბორატორიული გამოკვლევა

1. გლე-ის არსებობის შესასწავლად განკუთვნილი ყველა ნიმუში უნდა შეირჩეს მეთოდების და პროტოკოლების გამოყენებით, რომელიც ჩამოყალიბებულია ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) ხმელეთის ცხოველებისთვის დიაგნოსტიკური ტესტებისა და ვაქცინების შესახებ სახელმძღვანელოს (შემდეგში -სახელმძღვანელო) ბოლო რედაქციაში. გარდა ამისა, ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIE) მეთოდების და პროტოკოლების არარსებობის შემთხვევაში, ასევე, მასალების ადექვატური რაოდენობის უზრუნველსაყოფად, სააგენტომ უნდა გამოიყენოს ნიმუშების აღების ის მეთოდები და პროტოკოლები, რომელიც შესაბამისობაშია რეფერენს ლაბორატორიის მიერ გაცემულ სახელმძღვანელოსთან. კერძოდ, სააგენტომ უნდა შეარჩოს შესაბამისი ქსოვილები რეფერენს ლაბორატორიის სამეცნიერო რეკომენდაციებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შესაბამისად, წვრილფეხა საქონელში გლე-ის ყველა ცნობილი შტამის გამოვლენის უზრუნველსაყოფად და ვალდებულია ნიმუშების ნახევარი მაინც შეინახოს გაუყინავ მდგომარეობაში იქამდე, ვიდრე არ იქნებ მიღებული სწრაფი ტესტის უარყოფითი შედეგი. დადებითი ან საექვო შედეგის შემთხვევაში, ქსოვილის ნარჩენები უნდა დაექვემდებაროს დამადასტურებელ გამოკვლევას და გადამუშავდეს რეფერენს ლაბორატორიის სახელმძღვანელო პრინციპების - დისკრიმინანტული ტესტირების და კლასიფიკაციის ("წვრილფეხა საქონელში გლე-ის შტამების აღწერა: ტექნიკური სახელმძღვანელო ევროკავშირში ეროვნული რეფერენს ლაბორატორიებისთვის") შესაბამისად.

2. ნიმუშები უნდა იქნეს ნიშანდებული ისე, რომ შესაძლებელი იქნეს იმ ცხოველის იდენტიფიკაცია, რომელისგანაც აღებულია ნიმუში.

3. გლე-ზე ნებისმიერი ლაბორატორიული გამოკვლევა უნდა ჩატარდეს სააგენტოს მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეულ გლე-ის დიაგნოსტიკაზე მომუშავე უფლებამოსილ ლაბორატორიაში.

მუხლი 97. ლაბორატორიული გამოკვლევა მსღე-ზე საექვო შემთხვევებში

1. მსხვილფეხა საქონლისგან აღებული ნიმუშები იგზავნება ლაბორატორიული გამოკვლევისათვის ამ წესის მე-13 მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და დაუყოვნებლივ ექვემდებარება დამადასტურებელ გამოკვლევას სახელმძღვანელოს ბოლო რედაქციაში ჩამოყალიბებული, არანაკლებ ერთ-ერთი მეთოდის და პროტოკოლის გამოყენებით:

- ა) იმუნოჰისტოქიმიური მეთოდი (IHC);
- ბ) ვესტერნ-ბლოთინგი;
- გ) დამახასიათებელი ფიბრილების გამოვლენა ელექტრონული მიკროსკოპით;
- დ) ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევა;
- ე) ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი სწრაფი ტესტის კომბინაცია.

2. თუ ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევისას შედეგები საექვო ან უარყოფითია, ქსოვილები უნდა დაექვემდებაროს შემდგომ გამოკვლევას სხვა რომელიმე დამადასტურებელი მეთოდით და პროტოკოლით.

3. სწრაფი ტესტი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს, როგორც შემდგომი დადასტურება, როგორც საექვო შემთხვევების პირველადი სკრინინგისთვის და ასევე, საექვო ან დადებითი შედეგის შემთხვევაში რეფერენს ლაბორატორიის სახელმძღვანელო მითითებების შესაბამისად და იმ პირობით, რომ:

ა) დადასტურება ხორციელდება გლე-ზე მომუშავე ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში;

ბ) ორი სწრაფი ტესტიდან ერთი-ერთი არის ვესტერნ-ბლოთინგი;

გ) მეორე გამოყენებული სწრაფი ტესტი:

გ.ა) მოიცავს უარყოფითი ქსოვილის კონტროლს და მსლე-ის ნიმუშის დადებითი ქსოვილის კონტროლს;

გ.ბ) განსხვავდება ტიპის მიხედვით ტესტისგან, რომელიც გამოიყენება პირველადი სკრინინგისთვის;

დ) თუ პირველი ტესტის სახით გამოიყენება სწრაფი ვესტერნ-ბლოთინგი, ამ ტესტის შედეგები უნდა იქნეს დოკუმენტირებული და ბლოთის გამოსახულება წარდგენილი გლე-ზე მომუშავე ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში;

ე) თუ პირველადი სკრინინგის შედეგები არ არის დადასტურებული შემდგომი დამადასტურებელი სწრაფი ტესტით, ნიმუში უნდა იქნეს შესწავლილი სხვა დამადასტურებელი მეთოდებით; თუ ამ მიზნით გამოიყენება ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევები, მაგრამ მათი შედეგები საექვო ან უარყოფითია, ქსოვილები ექვემდებარება შემდგომ გამოკვლევას ერთ-ერთი სხვა დამადასტურებელი მეთოდის და პროტოკოლის გამოყენებით.

4. თუ ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებული ერთ-ერთი დამადასტურებელი კვლევის შედეგი დადებითია, ცხოველი უნდა ჩაითვალოს, როგორც მსღე-ზე დადებითად.

მუხლი 98. მონიტორინგის მიზნით ლაბორატორიული გამოკვლევა მსღე-ზე

1. მსხვილფეხა საქონლისგან აღებული ნიმუშები იგზავნება უფლებამოსილ ლაბორატორიაში გამოსაკვლევად სწრაფი ტესტის მეშვეობით ამ წესის 33-ე-37-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

2. თუ სწრაფი ტესტის შედეგები საეჭვო ან დადებითია, ნიმუში დაუყოვნებლივ უნდა დაექვემდებაროს შემდგომ დამადასტურებელ გამოკვლევას სახელმძღვანელოს ბოლო რედაქციაში ჩამოყალიბებულ რომელიმე ერთ-ერთი შემდეგი დამადასტურებელი მეთოდისა და პროტოკოლის გამოყენებით:

- ა) იმუნოჰისტოქიმიური მეთოდი (IHC);
- ბ) ვესტერნ-ბლოთინგი;
- გ) დამახასიათებელი ფიბრილების გამოვლენა ელექტრონული მიკროსკოპით;
- დ) ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევა;
- ე) ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი სწრაფი ტესტის კომბინაცია.

3. თუ ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევისას შედეგები საეჭვო ან უარყოფითია, ქსოვილები უნდა დაექვემდებაროს შემდგომ გამოკვლევას სხვა რომელიმე დამადასტურებელი მეთოდით და პროტოკოლით.

4. სწრაფი ტესტი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს, როგორც შემდგომი დადასტურება, როგორც საეჭვო შემთხვევების პირველადი სკრინინგისთვის, ასევე, საეჭვო ან დადებითი შედეგის შემთხვევაში რეფერენს ლაბორატორიის სახელმძღვანელოს „OIE-ს წესები მსღე-ის ოფიციალური დადასტურებისათვის (ეფუძნება აღიარებული სწრაფი ტესტის თავდაპირველ შედეგს)“ მითითებების შესაბამისად, იმ პირობით, რომ:

ა) დადასტურება ხორციელდება გღე-ზე მომუშავე ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში;

ბ) ორი სწრაფი ტესტიდან ერთი-ერთი არის ვესტერნ-ბლოთინგი;

გ) მეორე გამოყენებული სწრაფი ტესტი:

გ.ა) მოიცავს უარყოფითი ქსოვილის კონტროლს და მსღე-ის ნიმუშის დადებითი ქსოვილის კონტროლს;

გ.ბ) განსხვავდება ტიპის მიხედვით ტესტისგან, რომელიც გამოიყენება პირველადი სკრინინგისთვის.

დ) თუ პირველი ტესტის სახით გამოიყენება სწრაფი ვესტერნ-ბლოთინგი, ამ ტესტის შედეგი უნდა იქნეს დოკუმენტირებული და ბლოთის გამოსახულება წარდგენილი გლე-ის ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში;

ე) თუ პირველადი სკრინინგის შედეგები არ არის დადასტურებული შემდგომი დამადასტურებელი სწრაფი ტესტით, ნიმუში უნდა იქნეს გამოკვლეული სხვა დამადასტურებელი მეთოდებით; თუ ამ მიზნით გამოიყენება ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევა, მაგრამ მათი შედეგები საეჭვოა ან უარყოფითია, ქსოვილები ექვემდებარება შემდგომ გამოკვლევას ერთ-ერთი სხვა დამადასტურებელი მეთოდების და პროტოკოლების გამოყენებით.

5. თუ სწრაფი ტესტის შედეგი საეჭვოა ან დადებითი და ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი ერთ-ერთი დამადასტურებელი გამოკვლევის შედეგი დადებითია, ცხოველები უნდა ჩაითვალოს მსლე-ზე დადებითად.

მუხლი 99. მსლე-ზე დადებითი შემთხვევის შემდგომი გამოკვლევა

მსლე-ზე ყველა დადებითი ნიმუში უნდა გადაიგზავნოს ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში, რომელმაც წარმატებით მიიღო მონაწილეობა რეფერენს ლაბორატორიის მიერ ბოლოს ორგანიზებულ საკვალიფიკაციო დისკრიმინანტულ ტესტირებაში დადსტურებულ მსლე-ის შემთხვევისათვის, სადაც ის შემდგომში იქნება ტესტირებული მსლე-ის იზოლატების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებულ რეფერენს ლაბორატორიის მეთოდში მითითებული მეთოდების და პროტოკოლების შესაბამისად (ორბლოთიანი მეთოდი მსლე-ის იზოლატების წინასწარი კლასიფიკაციისათვის).

მუხლი 100. საეჭვო შემთხვევებში ცხვრისა და თხის გლე-ზე ლაბორატორიული გამოკვლევა

1. ცხვრისა და თხისგან აღებული ნიმუშები, რომელიც გადაგზავნილია ლაბორატორიულ გამოკვლევისათვის ამ წესის მე-13 მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, დაუყოვნებლივ ექვემდებარება დამადასტურებელ გამოკვლევას ქვემოთ ჩამოთვლილი, სახელმძღვანელოს ბოლო რედაქციაში მითითებული არანაკლებ ერთ-ერთი მეთოდის და პროტოკოლის გამოყენებით:

- ა) იმუნოჰისტოქიმიური მეთოდი (IHC);
- ბ) ვესტერნ-ბლოთინგი;
- გ) დამახასიათებელი ფიბრილების გამოვლენა ელექტრონული მიკროსკოპით;
- დ) ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევა;

2. თუ ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევისას შედეგები საექვო ან უარყოფითია, ქსოვილები ექვემდებარება შემდგომ გამოკვლევას რომელიმე სხვა დამადასტურებელი მეთოდით და პროტოკოლით.

3. სწრაფი ტესტი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საექვო შემთხვევების პირველადი სკრინინგისთვის. ასეთი ტესტები არ შეიძლება გამოყენებული იქნეს, როგორც დამადასტურებელი.

4. თუ საექვო შემთხვევების პირველადი სკრინინგისთვის გამოყენებული სწრაფი ტესტის შედეგები, დადებითი ან საექვოა, ნიმუში ექვემდებარება ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ ერთ-ერთ დამადასტურებელ გამოკვლევას. თუ ამ მიზნით გამოყენებული ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევის შედეგი უარყოფითი ან საექვოა, ქსოვილები ექვემდებარება შემდგომ გამოკვლევას ერთ-ერთი სხვა დამადასტურებელი მეთოდის და პროტოკოლის გამოყენებით.

5. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი ერთ-ერთი დამადასტურებელი გამოკვლევის შედეგი დადებითია, ცხოველი უნდა ჩაითვალოს გლე-ზე დადებითად და აუცილებელია ჩატარდეს ამ წესის 102-ე მუხლით დადგენილი დამატებითი გამოკვლევები.

მუხლი 101. მონიტორინგის მიზნით ცხვარსა და თხაში გლე-ის ლაბორატორიული გამოკვლევა

1. ცხვრისა და თხისგან აღებული ნიმუშები, რომლებიც იგზავნება ლაბორატორიული გამოკვლევისათვის ამ წესის 38-ე-42-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად (ცხვრისა და თხის მონიტორინგი), უნდა იქნეს გამოკვლეული გლე-ის ყველა ცნობილი შტამის გამოსავლენად სწრაფი ტესტით.

2. თუ სწრაფი ტესტის შედეგი საექვო ან დადებითია, ნიმუშისათვის აღებული ქსოვილები დაუყოვნებლივ უნდა გაიგზავნოს ეროვნულ რეფერენს ლაბორატორიაში დამადასტურებელი გამოკვლევისათვის ამ წესის 100-ე მუხლით დადგენილი ჰისტოპათოლოგიით, იმუნოჰისტოქიმიით, ვესტერნ-ბლოთინგით ან ელექტრონული მიკროსკოპით დამახასიათებელი ფიბრილების გამოსავლენად. თუ დამადასტურებელი გამოკვლევის შედეგი უარყოფითი ან საექვოა, ქსოვილები ექვემდებარება შემდგომ გამოკვლევას იმუნოჰისტოქიმიით ან ვესტერნ-ბლოთინგით.

3. თუ ერთ-ერთი დამადასტურებელი ტესტის შედეგი დადებითია, ცხოველი ითვლება გლე-ზე დადებითად და უნდა ჩატარდეს შემდგომი გამოკვლევა ამ წესის 102-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნების თანახმად.

მუხლი 102. გლე-ზე დადებითი შედეგის შემდგომი გამოკვლევა

1. დისკრიმინანტული ვესტერნ-ბლოთინგის გამოყენებით პირველადი მოლეკულური გამოკვლევისათვის ნიმუშები კლინიკური სიმპტომების მქონე ცხოველებიდან და იმ ცხოველებიდან, რომლებიც გამოკვლეულია ამ წესის 38-ე მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად და მიიჩნევა გლე-ზე დადებითად, მაგრამ ამ წესის 100-ე და 101-ე მუხლებით დადგენილი გამოკვლევების შემდეგ არ ითვლება ატიპური სკრეპის შემთხვევად ან ავლენს ისეთ მახასიათებლებს, რომლებიც გამომკვლევ მიერ მიიჩნევა კვლავ გამოსაკვლევად, გამოკვლევულ უნდა იქნეს რეფერენს ლაბორატორიის სახელმძღვანელო სიაში მითითებული დისკრიმინანტული ვესტერნ-ბლოთინგის მეთოდებით. ლაბორატორია უნდა წარმატებით მონაწილეობდეს რეფერენს ლაბორატორიის მიერ ბოლოს ორგანიზებულ მოლეკულური ტიპირების მეთოდის გამოყენების საკვალიფიკაციო ტესტირებაში.

2. მეორადი მოლეკულური ტესტირება დამატებითი მოლეკულური გამოკვლევების მეთოდებით ტარდება გლე-ის შემთხვევისას, როდესაც შეუძლებელია გამოირიცხოს მსღე ამ მუხლის პირველ პუნქტით დადგენილი პირველადი მოლეკულური გამოკვლევით რეფერენს ლაბორატორიის მიერ გაცემული სახელმძღვანელო მითითებების შესაბამისად, რისთვისაც ნიმუში დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გაგზავნილი რეფერენს ლაბორატორიაში, ყველა შესაბამის ხელმისაწვდომ ინფორმაციასთან ერთად. ნიმუში ექვემდებარება შემდგომ გამოკვლევასა და დადასტურებას რეფერენს ლაბორატორიის სახელმძღვანელოში აღწერილი ერთი ალტერნატიული მეთოდით მაინც, რომელიც იმუნოქიმიურად განსხვავდება პირველადი მოლეკულური მეთოდისგან და დამოკიდებულია გადაცემული მასალის მოცულობასა და ბუნებაზე.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული გამოკვლევების შედეგების ინტერპრეტაცია უნდა მოხდეს რეფერენს ლაბორატორიის მიერ, შტამის ტიპის დამდგენ ექსპერტთა ჯგუფის (Strain Typing Expert Group) (შემდგომში - STEG) დახმარებით.

4. ნიმუშები, რომლებიც მეორადი მოლეკულური გამოკვლევით მიუთითებს ან საეჭვოა მსღე-ზე, საბოლოო დადასტურებისათვის გამოყენებული უნდა იქნეს ბიოლოგიური ცდა თავვებზე. არსებული მასალის ბუნებას ან რაოდენობას შეუძლია გავლენა მოახდინოს ბიოცდის ტექნოლოგიაზე, რომელიც უნდა დამტკიცდეს რეფერენს ლაბორატორიის მიერ STEG-ის მხარდაჭერით, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე. აღნიშნული ბიოცდა სრულდება რეფერენს ლაბორატორიის მიერ.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული გამოკვლევის შედეგების ინტერპრეტაცია უნდა მოხდეს რეფერენს ლაბორატორიის მიერ STEG-ის დახმარებით.

მუხლი 103. ლაბორატორიული გამოკვლევა გლე-ზე ამ წესის 97-ე-მე-100 მუხლებით დადგენილი მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის გარდა სხვა სახეობებში

მსხვილფეხა საქონლის, ცხვრისა და თხის გარდა სხვა სახეობებში გლე-ზე ექვის დადასტურების მიზნით, მეთოდები და პროტოკოლები უნდა მოიცავდეს არანაკლებ ტვინის ქსოვილის ჰისტოპათოლოგიურ გამოკვლევას. სააგენტოს შეუძლია ასევე მოითხოვოს ისეთი ლაბორატორიული გამოკვლევის ჩატარება, როგორცაა იმუნოჰისტოქიმია, ვესტერნ-ბლოთინგი, დამახასიათებელი ფიბრილების გამოვლენა ელექტრონული მიკროსკოპით ან სხვა მეთოდებით, რომელიც გათვალისწინებულია დაავადებასთან ასოცირებული პრიონის ცილის ფორმის გამოსავლენად. ნებისმიერ შემთხვევაში, არანაკლებ ერთი სხვა ლაბორატორიული გამოკვლევა უნდა ჩატარდეს პირველადი ჰისტოპათოლოგიური გამოკვლევის უარყოფითი ან საეჭვო შედეგების შემთხვევაში. დაავადების პირველი გამოვლენის შემთხვევაში უნდა ჩატარდეს სულ მცირე სამი სხვადასხვა გამოკვლევა დადებითი შედეგით. მსხვილფეხა საქონლის გარდა სხვა სახეობებში მსლე-ზე ექვის არსებობისას, შემთხვევები უნდა გადაეცეს რეფერენს ლაბორატორიას STEG-ის მხარდაჭერით შემდგომი მახასიათებლების დასადგენად.

მუხლი 104. სწრაფი და ალტერნატიული ტესტები

1. ამ წესის მე-5 მუხლის მე-7-მე-10 პუნქტებით და მე-6 მუხლის პირველი-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, სწრაფი ტესტის ჩატარების მიზნით, მსლე-ის მონიტორინგისთვის გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ შემდეგი სწრაფი ტესტის მეთოდები:

ა) იმუნობლოთინგი ვესტერნ-ბლოთინგის პროცედურის საფუძელზე K-რეზისტენტულ პროტეინზას PrPRes (Prionics-Check Western test) ფრანგმენტის გამოსავლენად;

ბ) სენდვიჩისებრი-იმუნო-ფერმენტული ანალიზი PrPRes-ის გამოსავლენად (ანალიზის მოკლე პროტოკოლი), რომელიც ტარდება კონცენტრაციის და დენატურაციის ეტაპების შემდეგ (Bio-Rad TeSeE SAP სწრაფი ტესტი);

გ) იმუნო-ფერმენტული ანალიზი მიკროპლანშეტზე (ELISA), რომელიც მონოკლონური ანტისხეულების საშუალებით ავლენს K-რეზისტენტულ პროტეინზას PrPRes-ს (Prionics-Check LIA test);

დ) იმუნო-ფერმენტული ანალიზი ქიმიური პოლიმერის გამოყენებით PrPSc-ს შერჩევითი დაჭერისთვის და მონოკლონური ანტისხეულისთვის, რომელიც მიმართულია PrP მოლეკულის კონსერვატული უბნის წინააღმდეგ (IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX ლაბორატორიები));

ე) იმუნო-ფერმენტული ანალიზი ლატერალური ნაკადით ორი სხვადასხვა მონოკლონური ანტისხეულების გამოყენებით K-რეზისტენტული პროტეინაზას PrP ფრაქციების გამოსავლენად (Prionics Check PrioSTRIP);

ვ) ორმხრივი იმუნოლოგიური ანალიზი ორი სხვადასხვა მონოკლონური ანტისხეულების გამოყენებით, რომელიც მიმართულია ორი ეპიტოპის წინააღმდეგ, რომელიც წარმოდგენილია მსხვილფეხა საქონლის PrPSc-ზე ფართოდ გავრცელებულ მდგომარეობაში (Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit).

2. ამ წესის მე-5 მუხლის მე-7-მე-10 პუნქტებით და მე-6 მუხლის პირველი-მე-6 პუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად სწრაფი-ტესტების ჩასატარებლად, ცხვარსა და თხაში გლე-ის მონიტორინგისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ შემდეგი სწრაფი ტესტის მეთოდები:

ა) სენდვიჩისებრი-იმუნო-ფერმენტული ანალიზი PrPRes-ის გამოსავლენად (ანალიზის მოკლე პროტოკოლი), რომელიც ტარდება დენატურაციისა და კონცენტრაციის ეტაპების შემდეგ (Bio-Rad TeSeE SAP სწრაფი ტესტი);

ბ) სენდვიჩისებრი-იმუნო-ფერმენტული ანალიზი PrPRes-ის გამოსავლენად TeSeE Sheep/Goat-ის ნაკრების გამოყენებით, რომელიც ტარდება დენატურირებისა და კონცენტრაციის ეტაპების შემდეგ TeSeE Sheep/Goat გაწმენდის კომპლექტის გამოყენებით (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test);

გ) იმუნო-ფერმენტული ანალიზი ქიმიური პოლიმერის გამოყენებით PrPSc-ს შერჩევითი დაჭერისთვის და ანტისხეულის მონოკლონური დეტექციისათვის, რომელიც მიმართულია PrP მოლეკულის კონსერვატული უბნის წინააღმდეგ (HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)),

დ) იმუნო-ფერმენტული ანალიზი ლატერალური ნაკადით ორი სხვადასხვა მონოკლონური ანტისხეულების გამოყენებით K-რეზისტენტული პროტეინაზას PRP ფრაქციების გამოსავლენად (Prionics — Check PrioSTRIP SR, ვიზუალური კითხვის პროტოკოლი).

3. ქსოვილის ნიმუში, რომელზე ტარდება სწრაფი ტესტი უნდა შეესაბამებოდეს მწარმოებლის ინსტრუქციებს.

4. სწრაფი ტესტის მწარმოებლები უნდა იყენებდნენ რეფერენს ლაბორატორიის მიერ დამტკიცებულ ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემას და დარწმუნებულნი უნდა იყვნენ ტესტის სტაბილურობაში. მწარმოებლმა უნდა უზრუნველყოს რეფერენს ლაბორატორია ტესტების პროტოკოლებით.

5. ცვლილებები სწრაფ ტესტში და ტესტირების პროტოკოლები შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ რეფერენს ლაბორატორიის წინასწარი გაფრთხილების შემდეგ და იმ პირობით, რომ რეფერენს ლაბორატორია მიიჩნევს, რომ ასეთი ცვლილებები არ იმოქმედებს სწრაფი ტესტის მგრძობელობაზე, სპეციფიკასა და საიმედოობაზე.

6. აღიარებული ალტერნატიული ტესტების სიას აწარმოებს ევროკომისია.

7. ცვლილებები ალტერნატიული ტესტებში და ტესტირების პროტოკოლებში შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ რეფერენს ლაბორატორიის წინასწარი გაფრთხილების შემდეგ და იმ პირობით, რომ რეფერენს ლაბორატორია მიიჩნევს, რომ ასეთი ცვლილებები არ იმოქმედებს ტესტის მგრძობელობაზე, სპეციფიკასა და საიმედოობაზე.

თავი XVI

გამოკვლევის მეთოდები ცხოველის საკვების კონტროლთან დაკავშირებული ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ნაწილაკების განსაზღვრისათვის

მუხლი 105. ზოგადი დებულებები

1. ცხოველის საკვებთან დაკავშირებული ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ნაწილაკების განსაზღვრა ხორციელდება სინათლის მიკროსკოპით ან პოლიმერაზული ჯაჭვური რეაქციით (შემდეგში - PCR) ამ თავში მითითებული დებულებების შესაბამისად.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული მეთოდებით შესაძლებელია განხორციელდეს ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ნაწილაკების გამოვლენა ცხოველის საკვებ მასალასა და ცხოველის კომბინირებულ საკვებში, თუმცა ეს მეთოდები არ იძლევა იმის საშუალებას, რომ განხორციელდეს ცხოველის საკვებ მასალასა და ცხოველის კომბინირებულ საკვებში ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ნაწილაკების რაოდენობრივი დადგენა. ორივე მეთოდს აქვს გამოვლენის ზღვარი 0.1%-ზე ქვევით.

3. PCR მეთოდით შესაძლებელია ცხოველის საკვებ მასალასა და ცხოველის კომბინირებულ საკვებში ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ტაქსონომიური ჯგუფების იდენტიფიცირება.

4. ამ თავში მითითებული მეთოდები გამოიყენება ამ წესის მე-8 მუხლის პირველი პუნქტით და საქართველოს სხვა კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი აკრძალვების საკონტროლოდ.

5. ცხოველის საკვების ტიპის შემოწმების გათვალისწინებით, ეს მეთოდები შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ერთი სამუშაო პროტოკოლის ფარგლებში, ცალკე ან კომბინირებულად სტანდარტულ სამუშაო ინსტრუქციის შესაბამისად (SOP), რომელიც დადგენილია ცხოველის საკვებში ცხოველური ცილების განმსაზღვრელ (შემდეგში - EURL-AP) ევროკავშირის - რეფერენს ლაბორატორიის მიერ და გამოქვეყნებულია მის ვებგვერდზე (<http://eurl.craw.eu/>).

მუხლი 106. მეთოდები - სინათლის მიკროსკოპია

1. სინათლის მიკროსკოპიის პრინციპია გამოკვლევისათვის გაგზავნილი ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ნაწილების, რომლებიც შესაძლოა წარმოდგენილი იყოს ცხოველის საკვებ მასალაში და კომბინირებულ საკვებში, იდენტიფიცირება ტიპური და მიკროსკოპულად იდენტიფიცირებადი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორცაა კუნთოვანი ბოჭკო და ხორცის სხვა ნაწილაკები, ხრტილი, ძვლები, რქა, ბალანი, ჯაგარი, სისხლი, ბუმბული, კვერცხის ნაჭუჭი, თევზის ფხა და ქერცლი.

2. სინათლის მიკროსკოპიისათვის საჭირო რეაგენტები:

ა) კონცენტრირებული აგენტი - ტეტრაქლორეთილენი (კუთვნილი მასა 1.62);

ბ) მღებავი რეაგენტი - ალიზარინის წითელი ხსნარი (განაზავეთ 2.5 მლ 1 მოლი მარილმჟავა 100 მლ წყალში და ხსნარს დაუმატეთ 200 მგ ალიზარინის წითელი);

გ) პრეპარატების დასამზადებლად გამოსაყენებელი ხსნარი:

გ.ა) ნატრიუმის ტუტე (NaOH 2.5% წონა/მოცულობა ან KOH 2.5% წონა/მოცულობა);

გ.ბ) გლიცეროლი (განუზავებელი, სიბლანტე 1490 სანტიპაუზი);

გ.გ) Norland® ოპტიკური წებო 65 (სიბლანტე 1200 სანტიპაუზი) ან ფისი ეკვივალენტური მახასიათებლებით მუდმივი პრეპარატის დამზადებისთვის;

დ) პრეპარატის დასამზადებელი ხსნარი მღებავი მახასიათებლებით:

დ.ა) ლუგოლის ხსნარი (გახსენით 2გრ კალიუმის იოდატი 100 მლ წყალში და დაამატეთ 1გ იოდი და შეანჯღრიეთ);

დ.ბ) ცისტინის რეაგენტი (1 გ ტყვიის აცეტატი, 10 გ NaOH/100 მლ წყალი);

დ.გ) ფელინგის რეაგენტი (მზადდება გამოყენებამდე A და B ხსნარების თანაბარი (1/1) რაოდენობებისაგან. ხსნარი A: 6.9 გ. სპილენძის(II) სულფატის პენტაჰიდრატი გახსენით 100 მლ წყალში. ხსნარი B: 34.6 გ კალიუმ-ნატრიუმის ტარტრატის ტეტრაჰიდრატი და 12 გ NaOH გახსენით 100მლ წყალში);

დ.დ) ტეტრამეთილბენზიდინი/წყალბადის ზეჟანგი (გახსენით 1გ 3,3',5,5' ტეტრამეთილბენზიდინი (TMB) 100 მლ გაყინულ ძმარმჟავაში და 150 მლ წყალში. გამოყენებამდე, აურიეთ TMB-ის ხსნარის 4 წილი 3%-იანი წყალბადის ზეჟანგის 1 წილთან.

ე) სინათლის მიკროსკოპიისათვის საჭირო გამრეცხი აგენტები:

ე.ა) ეთანოლი > = 96% (ტექნიკური);

ე.ბ) აცეტონი (ტექნიკური);

ე.ვ) მათეთრებელი რეაგენტი- კომერციული ნატრიუმ ჰიპოქლორიდის ხსნარი (9 -14 %-იანი აქტიური ქლორი);

3. სინათლის მიკროსკოპიისათვის საჭირო აღჭურვილობა:

ა) ანალიზური სასწორი 0.001 გ-იანი სიზუსტით;

ბ) დამფუძვავი/დამაქუცმაცებელი მოწყობილობა: წისქვილი ან როდინი;

გ) საცერი კვადრატული ზადით 0.25მმ და 1მმ სიგანის;

დ) 250 მლ ტევადობის კონუსის ფორმის მინის ძაბრი ტეფლონის (პოლიტეტრაფთორეთენი) ან მინის ონკანით კონუსის ძირში. ონკანის გამხსნელის დიამეტრი უნდა იყოს ≥ 4 მმ. ან, კონუსის ძირის მქონე მენზურა შესაძლებელია იქნეს გამოყენებული იმ პირობით, თუ ლაბორატორიამ აჩვენა რომ გამოვლენის დონე არის კონუსის ფორმის მქონე მინის ძაბრის ეკვივალენტური;

ე) სტერეომიკროსკოპია, რომელიც მოიცავს სულ მცირე 6.5-დან 40-მდე მაქსიმალური გადიდების დიაპაზონს;

ვ) მრავალფუნქციური მიკროსკოპია, რომელიც მოიცავს სულ მცირე 100-დან 400-მდე მაქსიმალური (საბოლოო) გადიდების დიაპაზონს ტრანსმისიული

სინათლის ნათელი ველით. პოლარიზებული სინათლე და დიფერენცირებული ინტერფერენციული კონტრასტი შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას დამატებით;

ზ) სტანდარტული ლაბორატორიული მინის ჭურჭელი;

თ) მოწყობილობა სლაიდების მომზადებისთვის: კლასიკური მიკროსკოპული სლაიდები, ჩაზნექილი სლაიდები, საფარი მინები (20×20 მმ), პინცეტები, წვრილი შპადელი.

4. სინათლის მიკროსკოპიისათვის გამოიყენებული უნდა იქნეს რეპრეზენტატიული ნიმუში.

5. ლაბორატორიული ჯვარედინი დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად, ყველა მრავალჯერადად გამოყენებადი მოწყობილობა გაწმენდილი უნდა იქნეს გამოყენებამდე. ძაბრის ნაწილები უნდა დაიშალოს გაწმენდამდე. ძაბრის ნაწილები და მინის ჭურჭელი უნდა გაირეცხოს წინასწარ ხელით და შემდეგ სარეცხ მანქანაში. საცერი გაწმენდილ უნდა იქნეს სინთეტიკური მაგარ ბეწვიანი ჯაგრისით. საცერის საბოლოო წმენდა აცეტონითა და კომპრესირებული ჰაერით არის რეკომენდირებული მას შემდეგ, როცა განხორციელდება ისეთი ცხიმოვანი ქსოვლის გაცრა როგორცაა თევზის ფქვილი.

6. ზეთისა და ქონისგან განსხვავებული ნიმუშების მომზადებისას:

ა) ნიმუში, რომლის სინესტის შემცველობა >14%-ზე, დამუშავებამდე უნდა იქნეს გამომშრალი;

ბ) რეკომენდებულია წინასწარ გაიცრას 1მმ ცხოველის გრანულირებული საკვები და მარცვალი იმისთვის, რომ საბოლოოდ მომზადდეს და ანალიზი გაუკეთდეს შედეგად მიღებულ ორი ნაწილს, როგორც განსხვავებულ ნიმუშებს;

გ) გამოკვლევისათვის და საბოლოოდ დასაფქველად სულ მცირე 50 გრამი ნიმუში უნდა იქნეს ქვენიმუშისთვის გამოყენებული;

დ) დაფქული ქვენიმუშის პორცია -10 გ (0.01გ- მდე სიზუსტით) ჩაეშვება ძაბრში ან კონუსის ძირის მქონე მენზურაში და 50 მლ ტეტრაქლოროეთილენი დაემატება. ძაბრში ჩაშვებული პორცია შემცირდება 3 გ- მდე 10%-ზე მეტ ნალექის წარმომქმნელი თევზის ფქვილის ან სხვა სუფთა ცხოველური პროდუქტების, მინერალური ინგრედიენტების ან პრემიქსების შემთხვევაში. მიქსტურა უნდა იქნეს ძლიერად შენჯღრეული სულ მცირე 30 წამით და მიკრული ნაწილაკების მოცილების

მიზნით უნდა დაემატოს ფრთხილად სულ მცირე 50 მლ-ით მეტი ტეტრაქლორეთილენი ვიდრე ირეცხება ძაბრის შიდა ზედაპირი. მიღებული მიქსტურა უნდა გაჩერდეს სულ მცირე 5 წუთი, ვიდრე ნალექი არ გამოცალკევდება ონკანის გახსნის შედეგად;

ე) თუ გამოყენებულია კონუსის ძირის მქონე მენზურა, მაშინ მიქსტურა უნდა აირიოს ძლიერად სულ მცირე 15 წამი და მენზურას გვერდებზე მიკრული ნებისმიერი ნაწილაკი ფრთხილად უნდა ჩამოირეცხოს სულ მცირე 10 მლ სუფთა ტეტრაქლორეთილენით შიდა ზედაპირზე. მიქსტურა უნდა გაჩერდეს 3 წუთი და შემდეგ ხელახლა შეინჯღრეს 15 წამი და მენზურას გვერდებზე მიკრული ნებისმიერი ნაწილაკი გვერდზე ფრთხილად უნდა იქნეს ჩამორეცხილი შიდა ზედაპირზე სულ მცირე 10 მლ სუფთა ტეტრაქლორეთილენით. შედეგად მიღებული მიქსტურა უნდა გაჩერდეს სულ მცირე 5 წუთი და შემდეგ თხევადი ნაწილი უნდა იქნეს მოშორებული ფრთხილი გაწურვით ისე, რომ არ მოხდეს ნალექის დაკარგვა;

ვ) ნალექი უნდა გაშრეს და შემდეგ აიწონოს(0.001გ იიანი სიზუსტით) თუ 5 % ზე მეტი ნალექი შეიცავს 0.50მმ-ზე მეტი ზომის ნაწილაკებს, ის უნდა გაიცრას 0.24 მმ-ზე და გაისინჯოს ორი მიღებული ნაწილი;

ზ) ამ პუნქტის „დ“-„ვ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მეთოდით ნალექის აღდგენის შემდეგ, ორი ფაზა უნდა დარჩეს სხვადასხვა ძაბრში: ტეტრაქლორეთილენის შემცველი სითხე და მყარი მასა მოტივტივე მასალით/ნივთიერებით. ეს მყარი ფაზა არის მოტივტივე ნაწილაკები (flotate) და იქნება აღდგენილი ძაბრიდან ტეტრაქლორეთილენის სრული გადაღვრით, ონკანის მოშვებით. ძაბრის გადატრიალებით, მოტივტივე ნაწილაკები გადატანილ იქნება დიდ პეტრის ფინჯანზე და ჰაერის დაშრობა მოხდება ორთქლის დეფლექტორის საშუალებით. თუ 5%-ზე მეტი მოტივტივე ნაწილაკები აღემატება 0.5მმ-ს, ის იცრება 0.25 მმ-ზე, მიღებული ორი ნაწილი კი უნდა შემოწმდეს;

თ) ნედლი მასალის მომზადება - სულ მცირე 5 გ დაფქვილი ქვენიმუშის პორცია უნდა მომზადდეს. თუ მასალის 5 %-ზე მეტი შეიცავს 0.50მმ-ზე მეტი ზომის ნაწილაკებს, ის იცრება 0.25მმ-ზე, მიღებული ორი ნაწილი კი უნდა შემოწმდეს.

7. ცხიმის ან ზეთის შემცველი ნიმუშების მომზადებისას დაცული უნდა იქნეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) თუ ცხიმი არის მყარი, ის უნდა გალღვეს ღუმელში ვიდრე არ იქცევა სითხედ;

ბ) პიპეტის გამოყენებით, ცხიმის ან ზეთის 40 მლ გადატანილ უნდა იქნეს ნიმუშის ძირიდან ცენტრიფუგირებისათვის გამოსაყენებელ ტუბში;

გ) ცენტრიფუგირება 4000 ბრუნი/წუთში ხდება 10 წუთის განმავლობაში;

დ) ცენტრიფუგირების შედეგად თუ ქონი არის მყარი, ის უნდა გათბეს ღუმელში ვიდრე არ იქცევა სითხედ;

ე) ცენტრიფუგირება მეორდება 5 წუთის განმავლობაში 4000 ბრუნი/წუთში;

ვ) პატარა კოვზის ან შპადელის გამოყენებით, გამოწურული მინარევების ერთი მეორედი გადატანილ უნდა იქნეს მიკროსკოპულ სლაიდებზე შემოწმებისთვის, რეკომენდებულია გლიცეროლის გამოყენება;

ზ) დარჩენილი მინარევები გამოყენებულ უნდა იქნეს ნალექის მოსამზადებლად ამ მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 107. მღებავი რეაგენტების გამოყენება

ცხოველური წარმოშობის შემადგენელი ნაწილაკების სწორი იდენტიფიცირებისათვის ოპერატორმა შესაძლოა გამოიყენოს მღებავი რეაგენტები ნიმუშის მომზადების დროს EURL-AP ის მიერ მომზადებული გაიდლაინების შესაბამისად. თუ ალიზარინის წითელი ხსნარი გამოყენებულია ნალექის შეღებვის მიზნით, დაცული უნდა იქნეს შემდეგი:

ა) გამშრალი ნალექი გადატანილ უნდა იქნეს მინის სატესტო ტუბში და გასუფთავებულ იქნეს ორჯერ დაახლოებით 5მლ ეთანოლით (თითოეულ შემთხვევაში 30 წამიანი ნჯღრევით, გამხსნელი უნდა იქნეს გაჩერებული 1 წუთი და 30 წამი და შემდეგ გადაიღვაროს);

ბ) ნალექი გათეთრდება სულ მცირე 1 მლ ნატრიუმის ჰიპოქლორიდის ხსნარის დამატებით. რეაქცია უნდა გაგრძელდეს 10 წუთის განმავლობაში. ტუბი უნდა შეივსოს წყლით, ნალექი უნდა გაჩერდეს 2-3 წუთი და წყალი და ნაწილაკები ფრთხილად უნდა იქნეს გადმოღვრილი;

გ) ნალექი უნდა გაირეცხოს კიდევ ორჯერ 10 მლ წყლით (სანჯღრეველა გამოყენებული იქნება 30 წამი, შემდეგ უნდა მოხდეს მისი გაჩერება და თითოეულ შემთხვევაში წყლის გადმოღვრა);

დ) 2-დან 10 წვეთამდე ალიზარინის წითელი ხსნარი უნდა დაემატოს და მიქსტურა უნდა იქნეს მორეული. რეაქცია უნდა გაგრძელდეს 30 წამის განმავლობაში და შეფერილი ნალექი უნდა გაირეცხოს დაახლოებით ორჯერ 5 მლ ეთანოლით, რომელსაც უნდა მოყვეს გარეცხვა ერთხელ, აცეტონის მეშვეობით (თითოეულ შემთხვევაში 30 წამიანი ნჯღრევით, გამხსნელი უნდა გაჩერდეს დაახლოებით 1 წუთი და შემდეგ გადმოიღვაროს);

ე) შეფერილი ნალექი უნდა გაშრეს.

მუხლი 108. მიკროსკოპიული გამოკვლევა

1. სლაიდის მომზადებისას:

ა) მიკროსკოპიული სლაიდი უნდა მომზადდეს ნალექისგან და, ოპერატორის არჩევანის შესაბამისად ან მოტივტივე ნაწილაკებისაგან ან ნედლი მასალისგან. თუ გამოყენებული იქნა საცერი ნიმუშის მომზადების დროს, შედეგად მიღებული ორი ნაწილი (მაღალი ხარისხის და დაუმუშავებელი) უნდა მომზადდეს. სლაიდებზე გაშლილი ნაწილების სატესტო ნიმუშის პორციები წარმოადგენს რეპრეზენტატიულს მთლიანი ნაწილიდან;

ბ) ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი სრული შემოწმების პროტოკოლის განხორციელებისათვის, მომზადებული უნდა იქნეს სლაიდების საკმარისი რაოდენობა;

გ) მიკროსკოპიული სლაიდები მონტაჟდება შესაბამის ჩამოსასხმელ ხსნართან ერთად EURL-AP ის მიერ დადგენილი SOP-ის შესაბამისად. სლაიდები იფარება მინასაფარით.

2. ცხოველის საკვების მასალასა და კომბინირებულ საკვებში ცხოველური წარმოშობის ნაწილაკების აღმოსაჩენად:

ა) მომზადებულ მიკროსკოპიულ სლაიდებზე დაკვირვება უნდა მოხდეს ცხოველის საკვების მასალასა და კომბინირებული საკვების შემთხვევაში დანართი №6-ით „დაკვირვების პროტოკოლი კომბინირებულ ცხოველის საკვებსა და

ცხოველის საკვების მასალაში, გარდა თევზის ფქვილისა, ცხოველური ნაწილაკების აღმოსაჩენად“ დადგენილი დაკვირვების პროტოკოლის შესაბამისად ან თევზის სუფთა ფქვილის შემთხვევაში დანართი №7 - ის „დაკვირვების პროტოკოლი ცხოველური ნაწილაკების აღმოჩენისთვის თევზის ფქვილში“ მიხედვით;

ბ) მიკროსკოპული დაკვირვებები უნდა განხორციელდეს მრავალფუნქციური მიკროსკოპის გამოყენებით ნალექზე და, ოპერატორის არჩევანის შესაბამისად, მოტივტივე ნაწილაკებზე ან ნედლ მასალაზე. დაუმუშავებელი ნაწილის მიმართ მრავალფუნქციურ მიკროსკოპთან ერთად შესაძლოა გამოყენებული იქნეს სტერეომიკროსკოპი. თითოეული სლაიდი ექვემდებარება სრულ სკრინინგს სხვადასხვა სიდიდეზე (გადიდებაზე);

გ) დასაკვირვებელი სლაიდების მინიმალური რიცხვი, პროტოკოლის თანახმად, დაკვირვების თითოეულ ეტაპზე უნდა იქნეს მკაცრად დაცული, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მასალის მთლიანი ნაწილი არ იძლევა იმის შესაძლებლობას, რომ მოხდეს სლაიდების დადგენილი რაოდენობის მიღწევა. არაუმეტეს 6 სლაიდი უნდა იქნეს დაკვირვებული თითოეულ კვლევაზე;

დ) იმისათვის რომ ხელი შეეწყოს ნაწილაკების ბუნების იდენტიფიკაციას და წარმოშობას, ოპერატორმა შესაძლებელია გამოიყენოს ისეთი მხარდამჭერი მექანიზმები, როგორცაა გამოსახულების ბიბლიოთეკები და რეფერენს (ეტალონური) ნიმუშები.

მუხლი 109. კვლევების რაოდენობა

1. თუ დაკვირვების პროტოკოლის მიხედვით, დანართის №6 ან დანართის №7 შესაბამისად განხორციელებული პირველი კვლევის შემდეგ, ხმელეთის ცხოველის ან თევზის მახასიათებელი არცერთი ცხოველური ნაწილაკი არ აღმოჩნდა, არ არის საჭირო რაიმე დამატებითი კვლევა, გამოკვლევის შედეგი მოხსენებული იქნება ამ წესის 110-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი ტერმინოლოგიით.

2. თუ დაკვირვების პროტოკოლის მიხედვით, დანართის №6 ან დანართის №7 შესაბამისად განხორციელებული პირველი კვლევის შემდეგ, ცხოველური ნაწილაკების (ხმელეთის ცხოველის ან თევზის) სრული რიცხვი მერყეობს 1-დან 5-მდე, მეორე კვლევა უნდა იქნეს ჩატარებული ახალი 50 გრ-იანი ქვენიმუშით. თუ ამ

მეორე კვლევის შემდეგ მოცემული ბუნების აღმოჩენილი ცხოველური ნაწილაკების რიცხვი მერყეობს 0-დან 5-მდე, გამოკვლევის შედეგი მოხსენებული იქნება ამ წესის 110-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით და ამ წესის 110-ე მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი ტერმინოლოგიით. აგრეთვე უნდა ჩატარდეს მესამე კვლევა ახალ 50 გრამიანი ქვენიმუშზე. მიუხედავად იმისა, რომ პირველი და მეორე კვლევის შედეგად, მოცემული ბუნების აღმოჩენილი ნაწილაკების ჯამი არის 15-ზე მაღალი, არ არის საჭირო დამატებითი კვლევის ჩატარება და გამოკვლევის შედეგი პირდაპირ უნდა იქნეს მოხსენებული ამ წესის 110-ე მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით დადგენილი ტერმინოლოგიის შესაბამისად. თუ მესამე კვლევის შედეგად, მოცემული ბუნების აღმოჩენილი ცხოველური ნაწილაკების ჯამი ამ სამი კვლევის შედეგად არის 15-ზე მაღალი, გამოკვლევის შედეგი მოხსენებულ უნდა იქნეს ამ წესის 110-ე მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით დადგენილი ტერმინოლოგიით. წინააღმდეგ (სხვა) შემთხვევაში, გამოკვლევის შედეგი მოხსენებული უნდა იქნეს ამ წესის 110-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტითა და ამ წესის 110-ე მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი ტერმინოლოგიის შესაბამისად.

3. თუ დაკვირვების პროტოკოლის მიხედვით, დანართის №6 და დანართის №7 შესაბამისად განხორციელებული პირველი კვლევის შემდეგ, მოცემული ბუნების (ხმელეთის ცხოველი ან თევზი) აღმოჩენილი ცხოველური ნაწილაკების ჯამი არის 5-ზე მეტი, გამოკვლევის შედეგი მოიხსენიება ამ წესის 110-ე მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით დადგენილი ტერმინოლოგიის შესაბამისად.

მუხლი 110. შედეგების ფორმულირება

1. შედეგების ფორმულირებისას (ჩანაწერების წარმოებისას), ლაბორატორია მიუთითებს რომელი ტიპის მასალაზე განხორციელდა გამოკვლევა (ნალექი, მოტივტივე ნაწილაკები ან ნედლი მასალა) და რამდენი კვლევა იქნა განხორციელებული.

2. ჩანაწერი უნდა მოიცავდეს სულ მცირე ინფორმაციას ხმელეთის ცხოველებისა და თევზის შემადგენელი ნაწილაკების არსებობის შესახებ.

3. განსხვავებული შედეგები ფორმულირდება შემდეგნაირად:

ა) ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მითითებული არცერთი ცხოველური ნაწილაკი არ იქნა გამოვლენილი:

ა.ა) სინათლის მიკროსკოპის გამოყენებით, წარმოდგენილ ნიმუშში ხმელეთის ცხოველებიდან მიღებული არცერთი ნაწილაკი არ არის აღმოჩენილი;

ა.ბ) სინათლის მიკროსკოპის გამოყენებით, წარმოდგენილ ნიმუშში თევზიდან მიღებული არცერთი ნაწილაკი არ არის აღმოჩენილი;

ბ) ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მითითებული ცხოველის ნაწილაკები, რომელიც მერყეობს 1 და 5 შორის, საშუალოდ გამოვლენილია:

ბ.ა) სინათლის მიკროსკოპის გამოყენებით, წარმოდგენილ ნიმუშში, თითოეულ კვლევაზე, ხმელეთის ცხოველებიდან მიღებული არაუმეტეს 5 ნაწილაკი. ნაწილაკები იყო იდენტიფიცირებული როგორც ძვალი, ხრტილი, კუნთი, ბალანი, რქა და ა.შ. აღნიშნული დაბალი დონე, კერძოდ, მიკროსკოპიული მეთოდის გამოვლენის ლიმიტის ქვემოთ ყოფნა მიუთითებს, რომ მცდარი პოზიტიური შედეგის რისკი არ შეიძლება იქნეს უგულვებელყოფილი;

ბ.ბ) სინათლის მიკროსკოპის გამოყენებით, წარმოდგენილ ნიმუშში, თითოეულ კვლევაზე, თევზიდან მიღებული არაუმეტეს 5 ნაწილაკი. ნაწილაკები იყო იდენტიფიცირებული, როგორც თევზის ფხა, თევზის ქერცლი, ხრტილი, კუნთი, ოტოლიტები, ლაყურები და ა.შ. აღნიშნული დაბალი დონე, კერძოდ, მიკროსკოპიული მეთოდის გამოვლენის ლიმიტის ქვემოთ ყოფნა მიუთითებს, რომ მცდარი პოზიტიური შედეგის რისკი არ შეიძლება იქნეს უგულვებელყოფილი.

4. ნიმუშის წინასწარ გაცრის შემთხვევაში, ჩანაწერში აღნიშნულ უნდა იქნეს თუ რომელ ნაწილში (გაცრილ, გრანულირებულ ნაწილში თუ მარცვალში) იქნა აღმოჩენილი ცხოველური ნაწილაკები. ცხოველური ნაწილაკების აღმოჩენა მხოლოდ გაცრილ ნაწილში მიუთითებს გარემოს დაბინძურებაზე.

5. მოცემული ბუნების საშუალოდ 5-ზე მეტი ცხოველური ნაწილაკების გამოვლენა:

ა) სინათლის მიკროსკოპის გამოყენებით, წარმოდგენილ ნიმუშში თითოეულ კვლევაზე ხმელეთის ცხოველებიდან მიღებული 5-ზე მეტი ნაწილაკია აღმოჩენილი. ნაწილაკები იყო იდენტიფიცირებული როგორც ძვალი, ხრტილი, კუნთი, ბალანი, რქა და ა.შ.;

ბ) სინათლის მიკროსკოპის გამოყენებით, წარმოდგენილ ნიმუშში თითოეულ კვლევაზე თევზიდან მიღებული არაუმეტეს 5 ნაწილაკია აღმოჩენილი. ნაწილაკები იყო იდენტიფიცირებული როგორც თევზის ფხა, თევზის ქერცლი, ხრტილი, კუნთი, ოტოლიტი ლაყუჩი და სხვ.

6. ნიმუშის წინასწარ გაცრის შემთხვევაში, ჩანაწერში აღნიშნულ უნდა იქნეს თუ რომელ ნაწილში (გაცრილ, გრანულირებულ ნაწილში თუ მარცვალში) იქნა აღმოჩენილი ცხოველური ნაწილაკები. ცხოველური ნაწილაკების აღმოჩენა მხოლოდ გაცრილ ნაწილში მიუთითებს გარემოს დაბინძურებაზე.

მუხლი 111. PCR - პოლიმერაზული ჯაჭვური რეაქცია

1. ცხოველური წარმოშობის დეზოქსირიბონუკლეინის მჟავის (შემდგომში-DNA) ფრაგმენტები, რომელიც შესაძლოა წარმოდგენილი იყოს ცხოველის საკვებ მასალასა და კომბინირებულ საკვებში, შესაძლოა გამოვლინდეს სახეობა სპეციფიკური სამიზნე DNA-ის ფრაგმენტების გენეტიკური ამპლიფიკაციის ტექნიკით, PCR ის მეშვეობით.

2. PCR მეთოდი თავდაპირველად მოითხოვს DNA-ის ექსტრაქციის ეტაპს, რასაც თან სდევს ექსტრაქციის შედეგად მიღებული დნმ-ის ამპლიფიკაციის ეტაპი სამიზნე დნმ-ით ცხოველის სახეობის დასადგენად.

3. DNA-ის ექსტრაქციის ეტაპისათვის მხოლოდ ის რეაგენტები გამოიყენება, რომლებიც დადასტურებულია EURL-AP ის მიერ და გამოქვეყნებულია მის საიტზე;

4. გენეტიკური ამპლიფიკაციის ეტაპისთვის მხოლოდ ის პრაიმერები და ზონდები გამოიყენება, რომლებსაც აქვთ ოლიგონუკლეოტიდის თანმიმდევრობა დადასტურებული EURL-AP ის მიერ;

5. PCR-თვის გამოიყენება:

ა) მხოლოდ მასტერმიქსის ხსნარი, რომელიც არ შეიცავს რეაგენტებს, რომლებმაც შესაძლოა მცდარი შედეგი აჩვენონ ცხოველური DNA-ის არსებობის გამო

ბ) დეკონტამინაციის რეაგენტები:

ბ.ა) მარილმჟავას ხსნარი (0.1 N);

ბ.ბ) მათეთრებელი (ნატრიუმის ჰიპოქლორიდის ხსნარი 0.15% აქტიური ქლორზე)

ბ.გ) არაკოროზიული რეაგენტები დეკონტამინაციის ძვირადღირებული მოწყობილობისთვის, ისეთი როგორცაა ანალიზური სასწორები (მაგალითად, MP Biomedicals DNA Erase™)

ბ) აღჭურვილობა:

ბ.ა) ანალიზური სასწორი 0.001 გრამის სიზუსტით;

ბ.ბ) საფექვავი მოწყობილობა;

ბ.გ) თერმოციკლერი RT-PCR ის შესაძლებლობით;

ბ.დ) მიკროცენტრიფუგა ცენტრიფუგას ტუბისათვის;

ბ.ე) 1მლ-დან 100 მლ-მდე მოცულობის მიკროპიპეტების ნაკრები;

ბ.ვ) პლასტმასის სტანდარტული მოლეკულურ ბიოლოგიური ჭურჭელი: მიკროცენტრიფუგის ტუბები, მიკროპიპეტის პლასტმასის ფილტრიანი წვერები, თერმოციკლერის თეფშები;

ბ.ზ) საყინულეები ნიმუშებისა და რეაგენტების შესანახად.

6. გამოკვლევისთვის გამოიყენებული უნდა იქნეს რეპრეზენტატიული ნიმუში.

7. ნიმუშის მომზადება:

ა) DNA-ის ექსტრაქციამდე მზადდება ლაბორატორიული ნიმუში. სულ მცირე ნიმუშის 50 გრამი უნდა იქნეს გამოყენებული ქვენიმუშად ანალიზისა და შემდგომი დაფქვისთვის;

ბ) ნიმუშის მომზადება უნდა განხორციელდეს სათავსოში, სადაც DNA-ის ექსტრაქცია და ISO 24276 სტანდარტის შესაბამისად განხორციელებული გენეტიკური ამპლიფიკაციის რეაქციები არ ხორციელდება;

გ) უნდა მომზადდეს ორი სულ მცირე 100-100 მგ-იანი სატესტო ნიმუშის პორცია.

მუხლი 112. DNA-ის ექსტრაქცია

1. DNA ის ექსტრაქცია უნდა განხორციელდეს EURL-AP ის მიერ დადგენილი SOP-ის გამოყენებით მომზადებულ თითოეული სატესტო ნიმუშის პორციაზე.

2. თითოეული ექსტრაქციის სერიისთვის მომზადებული უნდა იქნეს ექსტრაქციის ორი კონტროლი ISO 24276 სტანდარტის შესაბამისად:

ა) ექსტრაქციის კონტროლი;

ბ) დადებითი DNA-ის ექსტრაქციის კონტროლი.

3. გენეტიკური ამპლიფიკაცია უნდა განხორციელდეს იმ მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ვალიდირებულია იდენტიფიკაციის საჭიროების მქონე თითოეული სახეობისთვის. ეს მეთოდები განსაზღვრულია EURL-AP ის მიერ დადგენილი SOP-ით. ინჰიბირების შეფასებისათვის თითოეული DNA-ის ექსტრაქცია უნდა გაანალიზდეს სულ მცირე ორ სხვადასხვა გაზავებულ ხსნარში.

4. ამპლიფიკაციის კონტროლი უნდა მომზადდეს ISO 24276 სტანდარტის შესაბამისად თითოეული სახეობისთვის:

ა) სამიზნე DNA-ის დადებითი კონტროლი გამოყენებულ უნდა იქნეს PCR-ის თითოეული პლანშეტის ან სერიისთვის;

ბ) ამპლიფიკაციის რეაგენტის კონტროლი გამოყენებულ უნდა იქნეს PCR-ის კვლევის თითოეული ფირფიტის ან სერიისთვის.

მუხლი 113. შედეგების ინტერპრეტაცია და ფორმულირება

1. შედეგების რეპორტისას ლაბორატორიამ უნდა მიუთითოს სულ მცირე გამოყენებული სატესტო ნიმუშის პორციის წონა და ექსტრაქციის ტექნიკა, ჩატარებული კვლევების რაოდენობა და დეტექციის მეთოდის ზღვარი.

2. შედეგები არ უნდა იქნეს ინტერპრეტირებული და ჩაწერილი თუ DNA-ის ექსტრაქციის და სამიზნე DNA-ის პოზიტიური კონტროლი არ უჩვენებს დადებით შედეგს სამიზნესთვის, მაშინ როცა ამპლიფიკაციის რეაგენტის კონტროლი ნეგატიურია.

3. თუ ორი სატესტო ნიმუშის პორციიდან შედეგები სხვადასხვაა (არ შეესაბამება ერთმანეთს), სულ მცირე გენეტიკური ამპლიფიკაციის ეტაპი უნდა განმეორდეს. თუ ლაბორატორია ეჭვობს, რომ შედეგების სხვადასხვაობის მიზეზი DNA-ის ექსტრაქცია, ახალი DNA-ის ექსტრაქცია და შემდგომი გენეტიკური ამპლიფიკაცია უნდა განხორციელდეს შედეგების ინტერპრეტაციამდე.

4. შედეგების საბოლოო ფორმულირება ეფუძნება ორი სატესტო ნიმუშის პორციის შედეგების ინტეგრაციასა და ინტერპრეტაციას EURL-AP ის მიერ დადგენილი SOP ის შესაბამისად.

5. უარყოფითი შედეგი რეპორტში მიეთითება შემდეგნაირად:

წარმოდგენილ X ნიმუშიდან არ გამოვლინდა DNA (X - არის ცხოველთა სახეობა ან ცხოველთა სახეობის ჯგუფი, რომელზეც ტარდება გამოკვლევა).

6. დადებითი შედეგი რეპორტში მიეთითება შემდეგნაირად:

წარმოდგენილ X ნიმუშიდან გამოვლინდა DNA (X - არის ცხოველთა სახეობა ან ცხოველთა სახეობის ჯგუფი, რომელზეც ტარდება გამოკვლევა).

დანართი № 1

მეთვალყურეობისას ქულათა ღირებულებები დადგენილი ქვეპოპულაციის და ასაკობრივი კატეგორიის ცხოველებისგან აღებულ ნიმუშებისთვის

საზედამხედველო ქვეპოპულაცია			
გეგმური დაკვლა (1)	დავარდნილი საქონელი (2)	დასახიჩრებული ცხოველების დაკვლა (3)	კლინიკური ეჭვი (4)
ასაკი ≥ 1 წელი და < 2 წელი			
0,01	0,2	0,4	არ გამოიყენება
ასაკი ≥ 2 წელი და < 4 წელი (ახალგაზრდა ზრდასრული ცხოველი)			
0,1	0,2	0,4	260
ასაკი ≥ 4 წელი და < 7 წელი (საშუალო ასაკის ზრდასრული ცხოველი)			
0,2	0,9	1,6	750
ასაკი ≥ 7 წელი და < 9 წელი (ხანდაზმული ზრდასრული ცხოველები)			
0,1	0,4	0,7	220
ასაკი ≥ 9 წელი (ასაკოვანი ცხოველები)			
0,0	0,1	0,2	45
<p>(1) 36 თვე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონლი გეგმური დაკვლისას.</p> <p>(2) 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც ნაპოვნი იქნა მკვდარი ან მოკლული ფერმაში, ტრანსპორტირების დროს ან სასაკლაოში (დავარდნილი საქონელი);</p> <p>(3) 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც იმყოფება წოლით მდგომარეობაში, არ შეუძლია დახმარების გარეშე ადგომა ან სიარული; 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომელიც იგზავნება გადაუდებელ დაკვლაზე ან რომელსაც აღენიშნება ანომალიები დაკვლისწინა შემოწმების დროს (დასახიჩრება ან გადაუდებელი დაკვლა);</p> <p>(4) 30 თვეზე მეტი ასაკის მსხვილფეხა საქონელი, რომლებიც ავლენენ მსღე-თვის დამახასიათებელ ქცევით ან კლინიკურ ნიშნებს (კლინიკურ ეჭვებს).</p>			

ქვეყნის ან რეგიონისათვის სამიზნე ქულები ზრდასრული მსხვილფეხა
საქონლის სხვადასხვა ზომის პოპულაციებისთვის

სამიზნე ქულები ქვეყნისათვის ან რეგიონისთვის		
ზრდასრული მსხვილფეხა საქონლის პოპულაციის ზომა (24 თვის და მეტის)	A ტიპის მეთვალყურეობა	B ტიპის მეთვალყურეობა
> 1 000 000	300 000	150 000
900 001 -1 000 000	214 600	107 300
800 001 -900 000	190 700	95 350
700 001 -800 000	166 900	83 450
600 001 -700 000	143 000	71 500
500 001 -600 000	119 200	59 600
400 001 -500 000	95 400	47 700
300 001 -400 000	71 500	35 750
200 001 -300 000	47 700	23 850
100 001 -200 000	22 100	11 500
90 001 -100 000	19 900	9 950
80 001 -90 000	17 700	8 850
70 001 -80 000	15 500	7 750
60 001 -70 000	13 000	6 650
50 001 -60 000	11 000	5 500
40 001 -50 000	8 800	4 400
30 001 -40 000	6 600	3 300
20 001 -30 000	4 400	2 200
10 001 -20 000	2 100	1 050
9 001 -10 000	1 900	950
8 001 -9 000	1 600	800
7 001 -8 000	1 400	700
6 001 -7 000	1 200	600
5 001 -6 000	1 000	500
4 001 -5 000	800	400
3 001 -4 000	600	300
2 001 -3 000	400	200
1 001 -2 000	200	100

ნიმუშების მინიმალური რაოდენობის დადგენა ნერბისა და ბატუნის პოპულაციისათვის

და

დდ დანა ნერბისა და ბატუნის პოპულაცია	ნიმუშის მინიმალური რაოდენობა მკვდარ ცხვარში (1)
> 750 000	10 000
100 000 -750 000	1 500
40 000 -100 000	100 %-დან - 500-მდე
< 40 000	100 % - დან 100-მდე
(1) ნიმუშის მინიმალური რაოდენობა დგინდება ცხვრის პოპულაციის გათვალისწინებით და გამიზნულია მიღწევადი მიზნების უზრუნველსაყოფად	

ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა განაყოფიერებული ან დაწყვილებული თხების პოპულაციისათვის

განაყოფიერებული ან დაწყვილებული თხების პოპულაცია	ნიმუშის მინიმალური რაოდენობა მკვდარ თხაში (1)
> 750 000	10 000
250 000 -750 000	1 500
40 000 -250 000	100 %- დან 500-მდე
< 40 000	100 % -დან 100-მდე
(1) ნიმუშის მინიმალური რაოდენობა დგინდება თხის პოპულაციის გათვალისწინებით და გამიზნულია მიღწევადი მიზნების უზრუნველსაყოფად.	

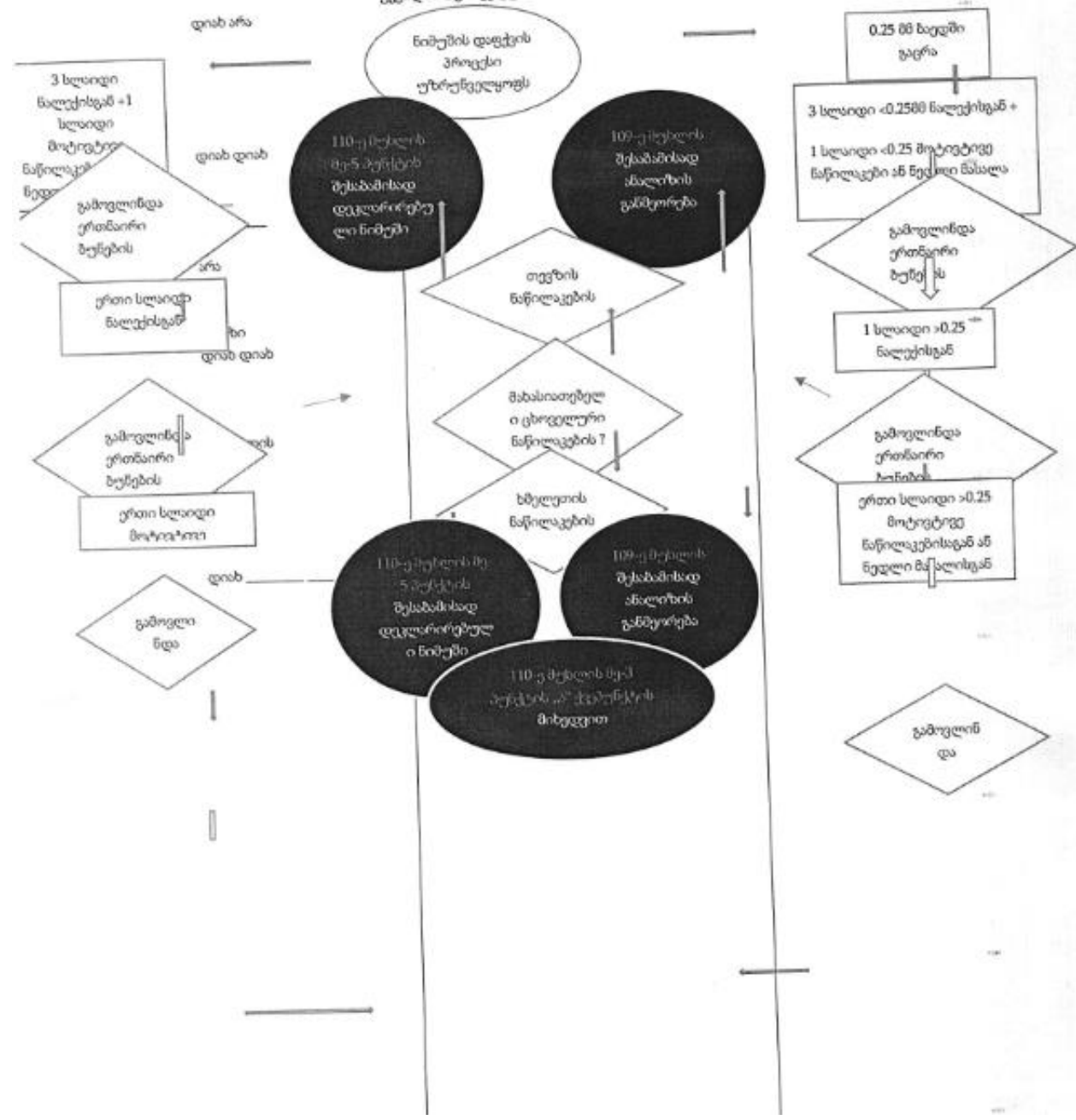
ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა ჯოგსა და ფარაში განადგურების მიზნით მოკლული 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველებისათვის

ჯოგსა და ფარაში განადგურების მიზნით მოკლული 18 თვეზე მეტი ასაკის ცხოველები	ნიმუშის მინიმალური რაოდენობა
70 ან ნაკლები	ყველა შესაბამისი ცხოველი
80	68
90	73
100	78
120	86
140	92
160	97

180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 ან მეტი	150

დანართი № 6

დაკვირვების პროტოკოლი კომბინირებულ ცხოველის საკვებსა და ცხოველის საკვების მასალაში, გარდა თევზის ფეხლისა, ცხოველური ნაწილაკების აღმოსაჩენად

დანართი №7

დაკვირვების პროტოკოლი ცხოველური ნაწილაკების აღმოჩენისთვის თევზის ტყეილში

